

T.C.

İstanbul Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Çeviri Anabilim Dalı

140467

Yüksek Lisans Tezi

AFETTE REHBER ÇEVİRMENLİK

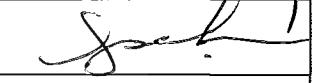
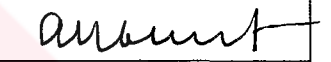
RANA KAHRAMAN
2501990479

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. ALEV BULUT

İSTANBUL 2003

TEZ ONAYI

ÇEVİRİ Bilim Dalı ders dönemindeki Eğitim - Öğretim . Programını başarı ile tamamlayan **2501990479** numaralı **RANA KAHRAMAN**'ın hazırladığı "**AFETTE REHBER ÇEVİRMENLİK**" konulu **YÜKSEK LİSANS** Tezi ile ilgili **04.08.2003 PAZARTESİ** günü saat **10.30'DA** yapılmış; sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin**KABULÜ**...'ne (1) **OYBİRLİĞİ / OYÇOKLUGU**LA karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ (2)	İMZASI
PROF.DR.TURGAY KURULTAY	Kabulü	
PROF.DR.AYŞE DİLEK ERBORA	KABULÜ	
DOÇ.DR.AYŞE NİHAL AKBULUT	Kabulü	
YRD.DOÇ.DR.SAKİNE ERUZ	Kabulü	
YRD.DOÇ.DR.ALEV BULUT	Kabulü	

ÖZ

Afette Rehber Çevirmenlik (ARÇ), Toplum Çevirmenliği'nin alt alanlarından biri olarak doğal afetler sırasında görev alan yabancı arama kurtarma ekiplerine verilen çeviri ve iletişimde aracılık hizmetlerini kapsamaktadır. Türkiye'de 1999'da yaşanan iki büyük deprem sonrasında ARÇ adı altında İstanbul Üniversitesi Çeviri Anabilim Dalları'nda başlatılan çalışma 21 Mart 2001 tarihinde Çeviri Derneği ve İstanbul Valiliği arasında imzalanan protokol ile gönüllü çevirmenlere ülke çapındaki Afet Hazırlığı ve Yönetim Planı içinde bir kimlik kazandırmıştır. Afette Rehber Çevirmenlik, bu tez kapsamında Toplum Çevirmenliği'nin alt başlığı olarak tanımlanmakta ve aynı başlık altında yer alan diğer sözlü çeviri alanları ile ilişkileri; afet öncesi ve afet şartlarında sözlü iletişim aracısı olan çevirmenin durumlara göre davranış biçimleri; 1999 depremlerinin deneyimlerinden yola çıkılarak şekillendirilen afet koşullarına hazırlık eğitimi ve uygulamalarının sonuçları ile bu süreç içerisinde çevirmenin görev ve kimliği incelenmektedir.

ABSTRACT

Interpreters in Aid at Disasters (IAD) is a sub-field of Community Interpreting which gives voluntary interpreting services for foreign Search and Rescue teams at disasters. IAD was launched by the Departments of Translation of the Faculty of Letters of Istanbul University after the two earthquakes which have affected Turkey in 1999. IAD has participated in the Disaster Preparedness and Management Plan of Turkey by signing of the protocol between the Turkish Translation Association and the Turkish General Directorate of Civil Defence on March 21, 2001. In this study, IAD will be introduced as a sub-field of Community Interpreting in its relation to the other types of interpreting. The study focuses on the interpreter as an oral communication mediator; the voluntary identity and role description of the interpreter; the interpreting behaviour and decisions taken under different conditions and the training programme and practices which have been designed to meet the needs of emergency interpreting services in accordance with the experiences of the earthquakes in 1999.

ÖNSÖZ

Bu çalışmanın amacı, Toplum Çevirmenliği'nin bir alt türü olarak diğer sözlü çeviri türlerinin koşul ve özelliklerini içinde barındıran Afette Rehber Çevirmenliği (ARÇ) afet öncesi, afet ve afet sonrası görev tanımlarına göre şekillendirilmiş planlama ve eğitim süreçlerini, Toplum Çevirmenliği'nin profesyonellik tanımlamasından ve etik anlayışından yola çıkarak tanımlamaktır. Gerçek afet koşullarında kazanılan deneyimlere dayanan uygulamalı gönüllü rehber çevirmenlik eğitimi tanıtılırken üzerinde durulan "gönüllü toplum hizmetinin profesyonellik boyutu" ve "çevirmenin kültürlerarası aracı olarak kimlik sorunu" gibi kavramlar çeviri uygulamasının geneline örnek olabilecek bir düzlemde tartışılmaktadır.

İlk bölüm, kültürlerarası iletişim ve çeviri başlığı altında sözlü ve yazılı çeviri türlerinin tanımlanması ve ayrımı ile başlamaktadır. Sözlü iletişim aracı olan çevirmenin farklı kültürlerde ve farklı ihtiyaçlar doğrultusunda hangi başlıklar altında tanımlandığı ele alınacaktır.

İkinci bölümde, Toplum Çevirmenliği rolünün tanımlanması, farklı uzmanlık alanlarına ve şartlara göre şekillenmesi ve çeviri süreci yer almaktadır. Toplum Çevirmenini diğer sözlü çeviri türlerinden ayıran nedir? Toplum Çevirmenliğinin profesyonellik kavramının başladığı ve söz konusu olmadığı durumlar? Durumsallığa bağlı olarak çevirmenin rollerinin değişmesi ve kimlik kargaşası yaşama riski, etik ve profesyonelliğin çerçevesine yönelik sorunlar bu bölümde incelenecektir.

Üçüncü bölümün içeriğini afet koşullarının tanımı ve türleri, afet planlaması ve yönetimi, yabancı arama kurtarma ekiplerinin uluslararası standartlarda belirlenmiş görev tanımları oluşturmaktadır. Afet Yönetimi'nde yer alan kurum ve kuruluşların yasal işleyişi, Sivil Savunma Teşkilatı ve işleyişi; ARÇ'nin eğitim ve görev sürecinde yer alan Sivil Savunma Birlikleri'nin oluşumları ile üstlendikleri roller bu bölümde betimlenmektedir.

Dördüncü bölümde, ARÇ'ın bu tanımından yola çıkarak kendi kimliğini oluşturmaları ve kültürlerarası etkileşimde iletişimcilik rolünü üstlenmesi süreci yer almaktadır. Bu süreç kapsamında; 106 saatlik ARÇ eğitimi, yasal kimlik kazanmayı sağlayan protokol ve iletişimde aracılık rolünün etik sınırlarının INSARAG standartlarında açıklanmaktadır. Eğitimin uygulamaya tatbikatlarla yansması ve bu tatbikatların raporlarının değerlendirilmesi; Toplum Çevirmenliği'nin profesyonellik tanımlaması ve doğal afet şartlarında ARÇ'ın gönüllü profesyonellik tanımlaması uygulamalara dayalı olarak sorgulanmaktadır.

Bu tezi bitirmemi sonsuz sabrı ve desteği ile sağlayan danışmanım Yrd. Doç. Dr. Alev Bulut'a teşekkürlerimi sunarım. Bu tezin oluşması sırasında ilgi ve desteğini benden asla esirgemeyen aileme; bu teze giden çeviri yoluna beni hazırlayan Prof. Dr. Turgay Kurultay, Doç. Dr. Ayşe Nihal Akbulut, Yrd. Doç. Dr. Sakine Eruz'a, ayrı ayrı teşekkür ederim. Tezin oluşmasında görüşleri, yorumları ve kaynakçamı oluşturacak metinler konusunda bana son ana kadar destek veren dostlarım Sinem Yazıcıoğlu'na, Gökçen Ezber'e, Asuman Karakaya'ya, tüm ARÇ'lara ve olduğu yerden ışığını sürekli gönderen Beste Güneş Gerçekler'fe, sevgilerimle teşekkürlerimi sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
Öz/ Abstract	iii
Önsöz	iv- v
İçindekiler	vi-vii
Giriş	1
1.Kültürlerarası İletişim ve Çevirmen	2
1.1. Kültür Aracısı Olarak Sözlü ve Yazılı Çevirmen	5
1. 1. 1. Sözlü İletişimde Çevirmen	7
1. 1. 2. Yazılı İletişimde Çevirmen	8
1. 2. Sözlü Kültürün Aracısı Sözlü Çevirmen	9
1. 2. 1. Sözlü Çeviri Türleri	10
1. 2. 1. 1. Eşzamanlı Çeviri	11
1. 2. 1. 2. Ardıl Çeviri	12
2. Toplum Çevirmenliği	13
2. 1. “Ad Hoc” Çeviri	16
2. 2. Toplum çevirmeninin rolü	17
3. Afet, Afet Yönetimi ve Acil Eylem Planı	23
3. 1. Afet	23
3. 2. Afet Yönetimi	24
3. 3. Acil Eylem Planı	26
3. 4. Afet Yönetimi ve Acil Eylem Planı Dahilinde Yabancı Arama Kurtarma Ekipleri	29
4. Afette Rehber Çevirmenlik	31
4. 1. ARÇ Çalışma İlkeleri	34
4. 2. Afette Rehber Çevirmenlik (ARÇ) Eğitim Programı	37
4. 3. ARÇ Hareket Planı	40
4. 3. 1. Ekibin Karşılınması	40

4. 3. 2. Görev Sırasında Yapılacaklar	41
4. 3. 3. Görev Bitiminde Yapılacaklar	42
4. 4. ARÇ'ın Yabancı Arama Kurtarma Ekipleri ile İlişkisi	42
4. 5. ARÇ Uygulamaları	45
4. 5. 1. Gerçek Durum Örnekleri	45
4. 5. 2. ARÇ Tatbikatları	50
4. 5. 2. 1. ARÇ'ın Tatbikata Yönelik Planlama ve Görev Dağılımı	52
4. 5. 2. 2. Tatbikat sırasında iletişim	53
4. 5. 2. 3. AKA Tatbikatıyla İlgili Uygulama Süreci	54
4. 5. 2. 4. Uygulama Sürecinde Yürütülen Çalışmalar	56
4. 5. 2. 5. Değerlendirme	69
5. SONUÇ	71
6. KAYNAKÇA	76
7. EKLER	81
7. 1. Gönüllülerin Sivil Savunma Hizmetlerine Katılma Esasları Yönergesi	
7. 2. Sivil Savunma ile ilgili Kanun, Tüzük ve Yönetmelikler	
7. 3. ARÇ Organizasyonu, Çeviri Derneği ve Valilik Arasında İmzalanan Protokol	
7. 4. INSARAG İlkeleri	
7. 5. Çeviri Derneği Çalışma İlkeleri	
7. 6. Sivil Savunma Belgesi	
7. 7. ARÇ Belgesi	
7. 8. ARÇ Eğitim Programı	
7. 9. Arç Hareket Planı	
7. 10. Gönüllü Kayıt Formu	
7. 11. Operasyon Formu	
7. 12. Yabancı Ekip Formu	
7. 13. AKA Tatbikatı	
7. 14. Çevirmenlerle Yapılan Görüşme Soruları	

GİRİŞ

Bugün çağdaş çeviri kavramlarına göre “en görünür” diye niteleyebileceğimiz ‘konferans çevirmeni’ nin geçmişi yakın bir tarihe dayansa da, sözlü çevirinin tarihi çok eskilere uzanmaktadır. Bugün bilinen ve incelenecek sözlü çevirmen kategorileri eskiden ayrılmamıştı. Eşlik çevirmeni, mahkeme çevirmeni, toplum çevirmeni, konferans çevirmeni vb. adlandırmalar yoktu.

Bilinen en eski çevirmenler M.Ö. 3000’de Mısır’da bulunmaktadır. Mısırlıların hiyerogliflerinde çevirmen anlamına gelen bazı işaretler gözlemlenmiştir. Romalılar da çevirmen kullanmışlardır. Fakat Rönesans’a kadar çevirmenlerden çok nadiren söz edilmektedir. Bunun bir nedeni de o döneme kadar başka ulusların dillerinin aşağılanması ve “barbar” olarak nitelendirilmesidir. Bir diğer neden de sözlü kültürün kalıcılıktan yoksun olmasıdır. 20. yüzyıla gelinceye değin kaynaklara baktığımızda çevirmen dendiğinde ‘erkek çevirmenler’ akla gelir, oysa kadınlar da çevirmen olarak görev yapmışlardır. Bilinen kadın tercümanlardan ilki 16. yüzyılda İspanyollarla Maya ve Aztekler arasında Hernan Cortes için çevirmenlik yapan Marina’dır. Bir diğeri ise 18. yüzyılda Kızılderili kavimlerle Amerikalılar arasında çeviri yapan Kızılderili Sacajawea’dır. Kaynaklarda 18. yüzyılda yine Kızılderili ve Fransız bir ailenin kızı olan Catherina Montour adlı bir tercümanın adı geçer. (Bowen:1998:44-45)

Çevirmenler genelde “arada” olan insanlardır. Aracı oldukları kültürlerden hiçbirine tam olarak ait değillerdir. Karma kültürlü ve kimlikli insanlardır. Aşağılanan sınıfın mensupları, kadınlar, esirler, azınlıklar, en genel anlamda ikinci sınıf olarak görülen kişilerdir.

Eşzamanlı çeviri ilk olarak belirgin şekilde Nürnberg Davaları'nda kullanılmıştır. İlk çevirmenlik eğitimi verilen okul İsviçre'de 1941'de kurulmuştur. Konferans çevirmenliği 1940 ve 1960 arasında etkin olmaya başlamıştır. 1970 ve 80'lerde mahkeme çevirmenliği, 1990'lar da artan göçlerle birlikte Toplum Çevirmenliği önem kazanmıştır.

1999 Ağustos ve Kasım depremlerinden sonra Sosyal Hizmet Birimleri'nde Çevirmenlik, Hastanelerde Çevirmenlik, Mahkeme Çevirmenliği gibi alt başlıklara ayrılan Toplum Çevirmenliği genel başlığı altında artık, afet koşulları ve ihtiyaçları dikkate alınarak oluşturulmuş bir yapıyla Afette Rehber Çevirmenlik de yer almaktadır.

1. Kùltùrlerarası İletişim ve Çevirmen

“İsveçli Yardım Memuruydu soru soran. İngilizceci bir çevirmendi aracı, Türklerdi cevap verenler. Ama konuşulan dil bunlardan hiç birisi değildi. Bir an durduk, herkes birbirini anlıyordu. Peki biz nece konuşuyorduk? Orada Babil Kulesi'ndeki işçilerin atomik dili yeniden hayat bulmuştu sanki. Mr. Esperanto eminim bugünü görmek isterdi. Orada hayat kurtarmanın dili konuşuluyordu...”
(Özaydın 2000: 6)

Çevirmen kimdir? İki kişinin bir ortamda bir araya geldiklerini düşünün. Bunlar politikacı, gazeteci, arama kurtarmacı, doktor ya da başka pek çok alandan olabilirler. İletişim kurmak için bir nedenleri ve ortada bir konu vardır. Ancak iki farklı kùltürden gelen bu iki insanın dilleri de birbirinden farklı olduğu için aradaki iletişimi sağlayacak bir aracıya ihtiyaç duymaktadırlar. İletişimi sağlayacak aracı rolündeki insan “çevirmen”, bu iletişim süreci ise “çeviri”dir. Aşılması gereken duvarlardan ilki dil düzeyindedir. Genel değerlendirme göz önünde tutulduğunda çevirmenin birincil görevi dil duvarını aşmaktır. Ancak söz konusu olan iletişimi sağlamak olduğunda dil duvarının da ötesinde aşılması gereken görünmez duvarlar vardır. Farklı kùltürlerden gelen insanlar yalnızca farklı dilleri konuşmazlar; farklı bilgi birikimlerine, farklı eğitime, en genel anlamıyla farklı sosyokùltürel arka planlara da sahiptirler. Farklı diller arasında politik, kùltürel, ekonomik, sosyal ve başka pek çok anlamda ileti akışını ve geçişleri sağlamak çevirmene düşecektir.

George Steiner (1975:45), çevirmeni tek dilli iletişim tarafları arasında iki dilli bir aracı olarak tanımlamaktadır. Ancak bu tanımdaki aracılık dil düzeyindedir. Kùltürel aracılık boyutunda ise Richard Taft (1981:53) çevirmeni şöyle nitelendirir;

Kùltürel aracı: iletişim ve alımlama süreçlerini sağlayan, kişiler ve gruplar arasındaki dilsel ve kùltürel farklılıkların yaratacağı anlaşmazlıkları en aza indiren kişidir. Sözlü çevirmen ya da diğer adıyla kùltür aracısı farklı

kültürlerden gelen grup ve kişilerin duygularını, beklentilerini, isteklerini alımlayarak diğer tarafa aktarır, böylelikle kültürlerarası iletişimi sağlar. Bu iki farklı kültür arasındaki bağlantıyı sağlamak için çevirmen bir noktadan sonra her iki kültürün de alımlayıcısı olmak durumundadır.

Taft (1981:73) aracılığı toplumsal bağlamda, her iki kültürün tarihini, halkbilimini, geleneğini, göreneğini, değerlerini, kısıtlamalarını, doğal koşullarını ve etkilerini, komşuluk ilişkilerini ve toplumca saygın görülen kişilerini ve kurumlarını tanıyan birey olarak tanımlar. İletişim becerisi boyutunda ise çevirmeni; yazılı, sözlü ve sözlü olmayan dil etkinliği gelişmiş; sosyal anlamda toplumsal işleyiş, kurumsal işleyiş, duygusal ve toplumsal etkileşim, kendini koşullara uydurma, gruplaması altında toplanan tüm yapıyı özümsemiş bilgi, birikim ve becerilere sahip, “tek bedende iki ruh” olarak tanımlar.

Farklı kültürlerin farklı diller kullanması nedeniyle ortaya çıkan çok dillilik tarih boyunca insanlar arasındaki iletişimi sağlamak için çeşitli iletişim yöntemlerinin kullanılmasına neden olmuştur. Sözü aktarılmasına dayalı bir konumda bulunan çevirmenin varlığı kültürlerarası iletişime gerek duyulan ilk andan itibaren söz konusudur ve tartışılmaktadır. Farklı dillerin konuşulduğu, farklı sosyal ve etnik grupların bulunduğu durumlarda iletişimi sağlayacak bir köprüye tarihten bugüne hep ihtiyaç duyulmaktadır.

Jutta Holz Mänttari ‘Eylem Olarak Çeviri’ adlı yapıtında çevirmenin, çeviriyi oluştururken dikkate alması gereken tüm koordinatları açıklayıp temellendirirken, çevirmeni çeviri için gerekli olan iletişim ağı içinde çeviri eylemini kuşbakışı organize eden bir iletişim uzmanı, başka bir deyişle bir tür orkestra şefi olarak niteler (Holz-Mänttari 1984 : 85)

1. 1. Kültür Aracısı Olarak Sözlü ve Yazılı evirmen*

Çevirmen. sözlü kültür aracısı, iletişimi sağlayan, kişiler ve gruplar arasında farklı dillerin ve farklı kültürlerin ayrımlarını gzetebilen. duygu, düşünce, beklenti ve istekleri aktaran ve iki farklı algılama şekli arasında dengeyi sağlayan, kültür aktarıcısıdır.

David Katan, evirmeni kültür, tarih. gelenekler, kısıtlamalar, yaşam şartları ve biçimleri ve bunların birbirleri ile etkileşimleri hakkında fikir sahibi olan kimse olarak tanımlar. Çevirmen yazılı ve sözlü olarak iletişimi sağladığı dillerde yetkindir. Görev alması gereken konuda temel anlamda bilgi ve beceriye sahiptir. O, toplumsal ve kurumsal anlamda iletişimi sağlamak için gerekli tüzük, yönetmelik ve yasal yaptırımlar konusunda, kültüre bağlı etik farklılıkları gzetebilecek birikime sahip kişidir. Çevirmen bir aracıdır ve aracılığı sağlayabilecek kültürlerarası geçiş yetisine sahiptir. (Katan 1999:12-13)

Dilek Dizdar, evirmeni içinde bulunduğu eviri durumunda karar alması gerektiğini bilen, özgürlük ve sorumluluk kavramlarını birbirinden ayırmayan; toplumsallaşma süreçlerinde edindiği ve sorgulamadan taşıdığı inançları ve görüşleri ile alınan eğitimlerle karşı karşıya gelmesi ile sorgulamaya başlayan ve mevcut yapıları bozan ve işlevsel olarak yeniden yapılandıran kültür uzmanlığının da ötesinde bir konumda bulunmaktadır. (Dizdar, 1997)

şebnem Bahadır, evirmenin kimliğini ve konumunu "Dışarıdan gelen, içeride kalamayan, arada gidip gelen" şeklinde betimlemektedir. Bu tanımlaya göre çevirmen toplumsal, ekonomik, politik durumlardan ötürü ülkeler ve kültürlerarası bir "yabancı"dır, "teki" dir. Alman Sosyolog Georg Simmel'in¹ ve Polonya kökenli

* Düzeltme

İngiliz sosyolog Zygmunt Bauman'ın tanımlarından yola çıkan Bahadır'a göre çevirmenin postmodern bir kimlikle kültürlerarasında gidip gelen, gidip geldiği kültürlerin özelliklerini bünyesinde barındırsa da tam olarak hiç birine ait olmayan çokkültürlü bir yapıya sahiptir. İki ya da daha çok kültürün arasında yaşayan ve "taşıyan" birey kimliğini koşulların, dengelerin, çevrenin değişmesiyle sürekli yeniden biçimlendiriyor. "Postmodern" çokkültürlü çevirmen kişiliğinin farklı kültürlerin ortamlarına uyum sağlayabilen kişi olarak bir psikokültürel dizgeden diğerine ileti akışını sağlayabilir. Çevirmen "arada" bir aracıdır. Kimliği kültürlerüstüdür. "Arada" olan "aracı" çevirmen postmodern kimliği ile de belli toplumsal güçler tarafından oluşturulan etik, kültürel, toplumsal dizgelerin görece olduğunu yapıbozucu bir yaklaşımla vurgulamaktadır. (Bahadır, 1997)

¹ Simmel, Georg 1999: Soziologie. Untersuchungen über die Formen der Vergesellschaftung. 3rd edition. Frankfurt/Main: Suhrkamp Verlag
Bauman, Zygmunt 1997: Postmodernity and its Discontents. New York: New York University Press (Bahadır 2001 içinde).

1. 1. 1. Sözlü İletişimde Çevirmen*

Çeviri etkinliğini iletişim boyutunda tanımlarken iletişim ortamlarının doğal gelişimini gözetecek olursak sözlü iletişim, sözlü kültür ve dolayısı ile sözlü çevirmen yazılı iletişim, yazılı kültür ve yazılı çevirmenden önce ele alınacaktır.

Her ne kadar sözlü çevirmen kara kutu. sözcük bankası olarak genel tanımlamalarla nitelendirilse de, o kültürel aracı olarak sözcüklerin anlamlarıyla değil, arkalarındaki kültürle etkileşimi sağlayacak kişidir.

Kendilerinden önce gelen kuramcıların sözlü çevirmeni “görünmez” olarak nitelendirmelerine karşın Annelie Knapp-Patthof ve Karlfried Knopp (1981:183) çevirmenin “görünür” olması gerektiğini savunmaktadır. Belirli sınırlar ve görev tanımları dahilinde çevirmen inisiyatif kullanan, konunun gidişatını yönlendiren, yorum, tanım ve açıklamaları ile görünen aracıdır.

Dilsel ve sessel araçları etkin ve yetkin bir şekilde kullanan sözlü çevirmen yazılı çevirmenden farklı olarak, çeviri yapacağı konu hakkında önceden arka plan bilgisine sahip olması gereken kişidir. Yazılı çevirmenin çeviri sürecinde de araştırma kaynaklarına başvurma olanağı bulunmaktadır. Oysa sözlü çeviride bu olanak yoktur. Karar verme süreçleri yazılı çevirmene kıyasla anlıktır.

* Düzeltme

1. 1. 2. Yazılı İletişimde Çevirmen

Yazılı çevirmenin aracılığı, kaynak ve erek metin ile metinlerin geldiği geleneklerin kültürlerarası ve kültürlerüstü etkileşimlerinin sağlandığı noktadadır. Dil ve yazılı kültür geleneği belirleyicidir ve zaman sınırı sözlü çevirinininki ile kıyaslandığında daha geniş ölçeklidir. Konu bilgisi daha geniş zamana yayılmış çeviri süreci sırasında edinilebilir. Basil Hatim ve Ian Mason (1990:128, 223-224) kültürlerarası göstersel ve değersel farklılıkları belirleyip çözen, kaynak metni erek metnin alıcısının alımlayabileceği hale getiren kişi aracı olarak çevirmeni tanımlarlar. Gentzler (1993:77) metni tarihsel bir bütünlük içinde görür ve eşsürekli çözümlemeden öte artsürekli değerlendirebilecek bir bakış açısına sahip olmanın gerekliliğini vurgular. Hans Vermeer (1995) çevirmeni “iki kültürlü” olarak adlandırırken; Mary Snell-Hornby (1992:9-22) “kültürlerarası uzman” nitelendirmesini yaparak her iki kültür arasında köprü kurmaya yarayacak yetkinliğe dikkat çekmektedirler. Hatim ve Mason metinlerin oluşum süreçlerinde çevirmenin kendi inanç ve düşünce sistemlerinin, bilgi birikimlerinin, davranışlarının yeniden kodlanarak sosyokültürel bir birikim oluşturdukları sistemin aracı olduğunu vurgularlar. Bu durumda çevirmen kültür aracı olarak öncelikle kendi içinde yaşadığı kültürü yakından tanımak durumundadır.

1. 2. Sözlü Kültürün Aracısı Sözlü Çevirmen*

“ Bir Samuray tarafından ilk söylenen söz, hangi koşulda olursa olsun, en önemlisidir.Samuray'ın değeri bu ilk sözle anlaşılır. Barış zamanı, değerini gösteren dildir. Ama karışıklık ve yıkım zamanları gerçek cesaret, tek bir sözcükle ortaya çıkar. O zaman bu yegane sözcüğün, ruhun çiçeği olduğu söylenebilir.”

Samuray'ın Gizli Kitabı, Joşo Yamamoto
(Kırkkanat 2003:73 içinde)

Sözlü kültürün aracısı olan sözlü çevirmenin ilk örnekleri M.Ö. 3000'de Eski Mısır'a kadar uzanmaktadır. Yunan ve Roma uygarlıklarından Rönesans dönemine kadar kültürlerarası etkileşimlerin hızlandığı ve tarihsel dönüm noktalarının yaşandığı, yayılmacı ve istilacı politikaların hüküm sürdüğü dönemlerde sözlü çeviri etkin olarak kullanılmıştır. 1. Dünya Savaşı'nın başlangıcına kadar uluslararası diplomaside kullanılan dil Fransızca'dır. 1898 yılında İspanya ve Amerika arasında yapılan Paris Barış Görüşmeleri sırasında da sözlü çevirmenler her iki dil için de kullanılmıştır.

18. yüzyılda Türkiye-Fransa ilişkilerinde de “Dil Oğlanları”² adı altında saray tercümanları ülkelerarası ilişkilerde elçilik düzeyinde görevler üstlenmişlerdir. Ancak bu tarihlerde, sözlü çevirmen yetiştirme amacıyla yapılan çalışmalar diplomasi ile sınırlıdır. Bu dönemlerde türlere ayrılmayan sözlü çeviri, zamanla yapıldığı koşullara bağlı olarak üstlendiği rollerle mahkeme çevirmeni, diyalog çevirmeni, konferans çevirmeni gibi farklı adlar almış ve uzmanlık alanlarına ayrılmıştır.

* Düzeltme

²Dil oğlanları: 17. Yüzyılda Fransızların İstanbul'da kurduğu 'Dil Oğlanları'okulunda : ilk dizgesel çeviri eğitimi gerçekleştirilmiştir. Çocuk yaşta Fransa'dan İstanbul'a Ceneviz Rahiplerinin yanına gönderilen çevirmen adayları Türkçe, Arapça, Farsça, Fransızca dersleri görerek çok kültürlü yetişmişler ve Fransız dilinde Osmanlı Türkçe'sini ve kültürünü inceleyen çalışmalar yapmışlardır. Fransızların bu girişimiyle Türkçe Fransızca sözlükler oluşmuş, bu alanlarda kültürel çalışmalar yapılmış ve Fransa, dil oğlanları aracılığıyla Batı dilinde Doğu'ya ilişkin ilk yapıtların ve çalışmaların öncülüğünü yapmıştır (Dil Oğlanları, 1995: YKY)

1. 2. 1. Sözlü Çeviri Türleri *

Kaynaklara göre sözlü çevirinin bilinen ilk türleri arasında **fısıltı çevirisi** yer alır. 18.yüzyıldan günümüze ulaşan belgelerde Gross- Glogau Cizvit Araştırma Kuruluşu'ndaki bir öğrenci gösterisinde Latince olan metin II. Prusya Kralı Friedrich'e fısıltı çevirisi ile aktarılmıştır. Başkan Wilson'un çevirmeni Stephen Bonsal Paris Görüşmeleri sırasında konuşmacının konuşmasını fısıltı çevirisi ile aktarmıştır.

Bugün Toplum Çevirmenliği içinde ele alınan **mahkeme çevirisi**, Hanibal ve Sezar döneminden, 1935 ve 1945 yılları arasında Alman Ordusu'nda subay rütbeli çevirmenlerin yaptığı çevirilere kadar yargı sistemlerinin uygulama süreçlerinde farklı kültürlerin ve dillerin işleyişlerinin aktarımı sırasında kullanılmıştır.

Cortes ve Macellan'ın keşifleri sırasında yanlarında götürdükleri ve gittikleri yerlerde yerli halktan kullandıkları dil bilen kişiler **toplum çevirmenlerinin** ilk örnekleridir. Birleşmiş Milletlerin Bosna-Hersek Savaşı sırasında görev yapan barış gücü de çevirmen tanımının tarihsel sürecinde gösterdiği değişikliğin bir başka örneğidir. (Handbuch Translation, 39-43: 1998)

Wadensjö de taraflar arasında iletişim sağlayan çevirmenin birincil derecede etkin olduğu durumlarda sözlü çeviri türlerini benzer şekilde şöyle sınıflandırmaktadır:

- **konferans çevirmenliği** uygulamada eşzamanlı ve ardıl türlerden yararlanılan üst başlık niteliğinde bir türdür.
- **eşzamanlı çeviri**; İletişim verilerinin kaynak taraftan erek tarafa eşzamanlı aktarıldığı türdür
- **ardıl çeviri**; İletişim verilerinin süreç içerisinde toparlanıp özetlenerek aktarılması şeklindedir

*Düzeltilme

- **fısıltı çevirisi**; çevirmenin erek alıcının duyumuna yönelik kulağına fısıldama yöntemi ile yapılandır
- **eşlik, eskort ya da liaison çevirmenlik**; çevirmenin verileri aktardığı kişiye eşlik ettiği konumda yapılan türlerdir.
- **mahkeme çevirisi, toplum çevirmenliği**; çevirmenin çalıştığı, yaşadığı ya da bulunmak durumunda kaldığı sosyokültürel çevre itibari ile iletişim aracılığını üstlendiği türlerdir (Cecilia Wadensjö, 1998: 50)

1. 2. 1. 1. Eşzamanlı Çeviri

Simultane/anında çeviri diye de adlandırılan **eşzamanlı çeviride**, çevirmen bir kabin ya da benzeri etrafı kapalı bölmede, izleyici ya da dinleyiciden soyutlanmış mekanda; kulaklık, mikrofon ve benzeri teknoloji desteği ile konuşmacı- dinleyici arasında iletişimi sağlamaktadır. Duyma özürllüler için yapılan işaret dili ile çeviri de eşzamanlı bir çeviri türüdür. İşaret dili ile eşzamanlı çeviri arasındaki fark, işaret dili kullanan çevirmenin çeviri mekanında bir kabinde ya da görülmeyecek bir yerde değil herkesçe görülebilecek bir konumda konuşmacının yakınında bulunmasıdır

Konferans çevirmenliği, 1. Dünya Savaşı sırasında ortaya çıkmıştır. Bu dönemde Fransa'da düzenlenen ve uluslararası anlamda büyük öneme sahip toplantıların birincil dil Fransızca olduğundan Amerikalı ve İngiliz taraflara konuların aktarımı sırasında çeviri kullanılmıştır. 1945– 46 Nürnberg Mahkemeleri sırasında ve 1946-48 arasında Tokyo'da yapılan davalarda konferans çevirmenliği giderek daha yaygın kullanılır hale gelmiştir. Önceleri konferans çevirmenliği olarak toplantılarda, davalarda ve görüşmelerde kullanılan bu tür daha sonraları gösterilen etkinlik ve aktarım süreci açısından eşzamanlı ve ardıl olarak sınıflandırılmıştır.

Mark Shuttleworth, **fısıltı çevirmenliğini**, çevirmen ile çeviri yapacağı kişinin yanına oturup, kulağına fısıldayarak çeviri işlemini gerçekleştirdiği şeklinde tanımlar. İş toplantılarında, konferanslarda ve mahkemelerde kullanılan yöntemdir. Bu tür çeviri genelde bir ya da birkaç kişi kaynak dile hakim olmadığı zaman tercih edilir. Başka bir deyişle çeviri ortamında bulunan kişilerin büyük bir kısmı kaynak dile hakimdir ve çevirmen kaynak dile hakim olmayan kişinin yanına oturarak kaynak dili erek dil olarak o kişinin kulağına aktarır. İhtiyaca göre ardıl ya da eş zamanlı gerçekleşir (Shuttleworth & Cowie, 1997:40-41).

1. 2. 1. 2. Ardıl Çeviri*

Ardıl çeviri, iki ya da daha fazla taraf arasında not alma tekniklerinden yararlanarak konuşmanın özetlenerek aktarımıdır. Konuşmacı belirli bir süre konuştuğundan sonra ara verir ve bu sırada çevirmen kaynak dilden erek dile, konuşmanın özetini almış olduğu notlardan yola çıkarak aktarır. Eş zamanlı çeviriden farkı konuşmacının ve çevirmenin aynı anda değil, birbirlerini takiben konuşmayı aktarmalarıdır. Konuşmacı bir süre konuşur, susar ve konuşmacı sustuğunda çevirmen aldığı notlardan da yararlanarak metni erek dile aktarır. Çeviri sırasında çevirmen herkesçe duyulur ve görülür.

Ardıl çeviriye örnek olarak bu çalışma kapsamında yer alan hastane, mahkeme, okul, güvenlik birimlerinde yapılan Toplum Çevirmenliği türleri dışında her türlü resmi iş görüşmesi ve günlük iletişim durumu verilebilir. Ardıl çeviri etkin dinleme, not alma becerileri ile önem kazanır. Yapılış biçimi açısından ardıl olan sözlü çeviri türleri eşlik çevirmenliği, diyalog çevirisi, ikili görüşmelerde yapılan çevirilerdir.

*Düzeltilme

2. Toplum Çevirmenliği³

Toplum çevirmenliği İngilizce'deki *community interpreting* teriminin karşılığı olarak kullanılmaktadır. Sözlü çeviri araştırmacıları arasında da kapsamı ve kullanımı açısından hala tartışılmakta olan bu kullanım bu çalışma kapsamında kültürel, toplumsal arka planı da içine alacak biçimde kültürlerarası ve kültürlerüstü bir anlam içermektedir.

Şebnem Bahadır, Toplum Çevirmenini kültürlerarası iletişim konusunda uzman olarak tanımlamaktadır. Bu tanıma göre çevirmen iki ya da daha fazla kültür arasında iletişim sağlanmasından sorumlu olan kişidir. "Alan"da "alan çalışması" yapan kuramın uygulamacısı olup bundan da öte bir antropologtur. Toplum çevirmenliği söz konusu olduğunda kültürler ve bu kültürlerin insanları iletişim dizgesini oluşturdukları için her çevirmenin de bu dizgelerin aktarıcıları olarak birer antropolog gibi insanı, kültürü, tarihi ve mevcut koşulları alımlayan ve aktaran olması gerektiği vurgulanmaktadır. Çevirmen iki kültür arasında üçüncü bir üst kültürdür çünkü "arada" ve "yabancı"dır.

Bahadır, Toplum çevirmenliğinin rolünü ve uzmanlık alanını sorgularken daha esnek, devingen ve durumsallığa bağlı bir yaklaşım izlenmesi gerektiğini; çevirmenin diğer sözlü çeviri türlerine göre "görünürlüğü"nün, inisiyatif alma olanağının daha fazla olduğunu vurgulamaktadır. (Bahadır, 2001)

* Düzeltme

³ Toplum çevirmenliği, İngiltere'de *ad hoc/public service interpreting*, İskandinavya'da *contact interpreting*, Avustralya'da *three-cornered, dialogue, community interpreting*³, Kanada'da ise *liaison interpreting* adlarını almaktadır. (Gentile:1995)

Adolfo Gentile. Toplum Çevirmenliği'ni tanımlarken bu sözlü çeviri türünün özellikle kültürlerarası etkileşimin son yıllarda artması ile bu hareketliliğin içinde yer alan Avustralya, İsveç, Kanada, İngiltere, Amerika, İsrail gibi ülkeler arasında farklı şekillerde adlandırıldığını, bu yüzden de adlandırılmadan öte öncelikle görev alanlarının ve tanımlarının betimlemesinin yapılması gerektiğini belirtmektedir. Geleneksel anlamda sözlü çeviri türlerini ilk olarak yapıldıkları koşullara göre; konferans çevirmenliği, mahkeme çevirmenliği, toplum çevirmenliği şeklinde sınıflandırmaktadır. Kullanılan çeviri tekniğine göre; ardıl ya da eşzamanlı olarak sınıflanan çeviri türlerinin bir diğer sınıflandırma şekli hangi dilden hangi dile yapıldığı şeklinde ya da çevirinin yapıldığı koşulların sosyal dinamiklerine göre de ayrılmaktadır.

Uzmanlık alanı olarak sorgulanmakta olan Toplum Çevirmenliği ise Gentile'ye göre sağlık, sosyal hizmetler, mahkemeler, okullar, polis merkezleri gibi toplumsal koşullarda yapılan bu çeviri türü iletişimin mümkün olmadığı ve çevirmene ihtiyaç duyulan koşullarda, bu ihtiyacı karşılayabilecek yasal bağımlılığı olmayan resmi ya da tüzel olmayan kişilerce gerçekleştirilmektedir.

Sözlü çeviri türlerinde çevirmenin akıcı, etkin, doğru ve neredeyse birebir, kusursuz ya da özetleyerek, konunun özünü vererek aktarması şeklindeki beklentiler toplum çevirisi konusunda da koşullara, tekniğe, kullanılan dillerin çeşitliliğine, egemen kültüre ya da bir başak değişle sosyal dinamiklere bağlı olarak koşutluk göstermektedir. Gentile, nasıl ki tüm tereyağlarının içinde tuz bulunduğu için "tuzlu tereyağı" denmiyor ve türlere ayrılmayıp "tereyağı" şeklinde genel bir ad altında tanımlanıyorsa "toplum çevirmenliği"nin de yapıldığı koşullar, kullanılan teknikler ve sosyal dinamikler devingen bir yapıya sahip olduğundan bir adlandırma ve kavram kargaşası yaratmanın gereksizliğini vurgulayarak kavram ve terim tartışmalarına farklı bir boyut getirmektedir.

Gentile toplum dediğimiz kavramı “Sindrella” efekti gibi değişken olarak tanımlamaktadır. çünkü bir konferansa katılan grupta bir toplumsal kümedir, aynı bölgede yaşayan insanlar da toplumsa bir kümedir, bir konuyla ilgilenen grup da toplumsal bir kümedir, aynı dili oluşturan insanlar da toplumsal bir kümedir. Toplumsal hareket, toplumsal gelişim, toplumsal hizmet gibi diğer adlandırmalarla karşılaştırıldığında toplum çevirmenliği terimden çok kavramsal ve daha geniş anlamları içinde barındıran bir noktada durmaktadır.

Bu yüzden de Toplum Çevirmenliği “uzman çevirmen”, “çevirmen” , “profesyonellik” başlıklarından yola çıkılarak değil; eylemden, uygulamadan, çeviri etkinliğinden, çeviri sorunlarından, koşullarından yola çıkarak öncelikle kavramsal olarak sorgulanmalıdır. (Gentile1995:109-119)

2. 1. Ad Hoc⁴

Farklı diller konuşan iki ya da daha fazla kişi arasında iletişimi sağlayan çevirmenlik görevinin bir defaya mahsus yerine getirildiği türdür. Hastanelerde, sosyal hizmet birimlerinde, iş toplantılarında ve resmi olmayan durumlarda kullanılır. Alt türleri farklı kültürlerde, kullanım alanları ve işlevleri ile farklı adlarla tanımlanmaktadır.

Eşlik / Liason çevirmenliği, farklı diller konuşan iki ya da daha fazla kişi arasında iletişimin birebir etkileşim ile sağlandığı türdür. Kökeni Fransız ve Kanada ekolüne dayanır. Daha çok resmi toplantılarda ve iş toplantılarında kullanılır.(Harris 1983:5)

Toplum/ Diyalog/ Kültür Çevirmenliği ve toplum hizmetleri çevirmenliği gibi, polis merkezi, göçmen daireleri, sosyal hizmet merkezleri, hastaneler ve sağlık kuruluşları, okul ve benzeri toplum hizmeti verilen kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlar ile halk arasında iletişimi sağlamak amacıyla iki ya da daha fazla kişi arasında yapılan çeviri türüdür. Ardıl çeviri yöntemi kullanılır; yüz yüze görüşmeler şeklinde ya da telefonda da çeviri yapılabilir. Bu tür bir çeviri hizmeti gönüllülerce, yakın akrabalar ve kurum çalışanlarından dil bilenler tarafından gerçekleştirilir. Özellikle göçmen nüfusun yoğunlukta olduğu ülkelerde görülür. Bu çevirmenler 'doğal çevirmenler' dir. Doğallardır çünkü çevirmen olmak için herhangi bir eğitim almış değildirler. O ülkede doğmuş büyümüş olmaktan dolayı ya da iki dilli bir aileden gelmiş olmalarından dolayı gerekli şartlarda sahip oldukları dil yetkinliği ile çeviri yapan kişilerdir. (Harris;1978:155-170). Farklı kültürlerde farklı adlar altında bu hizmet verilmektedir. Genellikle İsveç, Almanya, İngiltere ve Amerika gibi yabancı nüfusun yoğunlukta olduğu ülkelerde kullanılan bir tekniktir (Shuttleworth:1997). Sosyal Hizmet Birimleri'nde, hastane ve sağlık hizmeti verilen kuruluşlarda ve mahkemelerde yapılan türleri de bu çeviri alanının alt başlıklarını oluşturur. Sağlık, eğitim ve hukuk alanlarında verilen kamu hizmetleri sırasında

⁴Ad hoc: Bir defaya mahsus, geçici

oluşturur. Sağlık, eğitim ve hukuk alanlarında verilen kamu hizmetleri sırasında kullanılan sözlü çeviri türlerinin en genel şekliyle ifadesi toplum çevirmenliğidir. Pek çok ülkede işitme ve duyma özürlü insanlara verilen işaret dili de toplum çevirmenliğinin kapsamında yer almaktadır.

2. 2. Toplum çevirmeninin rolü*

Çevirmenlik yalın anlamda bir dilden diğerine bir iletinin aktarılması olarak görülse de çevirmen iletinin aktarıcısıdır. Ancak ileti akışında gönderici ve alıcı konumundaki taraflar her hamlede sürekli yer değiştirerek aktif gönderici ve aktif dinleyici rolleri alırlar. Bu rolleri oynarken etkin konuşma ve dinleme çerçevesinde birbirlerine iletileri dilsel göstergelerin ötesinde, kültürel göstergelerle aktarmaktadırlar. Çevirmen kültürel göstergelerle örülü bu toplumsal iletilerin yerlerine ulaşmasından ve doğacak sonuçtan birinci derecede sorumlu görünmektedir. Yalnızca aracı olarak iletileri bir noktadan öbürüne geçirdiği kabul edilirse çevirmenin bu sorumluluğu hafifler, ancak her ileti iletenin ve alıcının niyetleri de dahil pek çok bağlam içi ve dışı göstergeden oluştuğu için çevirmen kendini çözmesi gereken karmaşık bir ağ içinde önemli bir konumda bulur. Çeviri süreci sorunsuz ve amaca uygun akıyorsa çevirmen sorun kaynağı olarak “görünmez”, süreçte yaşanan her sorunda ise çevirmen “görünür” ve bütün sorumluluk tek başına ona yüklenebilir. Görünürlük kavramı çevirmenin kaynak kültürden gelen iletiyi erek kültüre aktarması boyutunda söz konusudur.

Çevirmenin Lawrence Venuti'ye göre “Görünmezliği” ise erek kültürün ileti normlarına göre hareket eden çevirmendir. Aktarılan bilgi sorun yaratıyorsa çevirmen de o denli “görünür” hale gelir, çünkü ileti akışını engelleyen öncelikli etmen olarak görülür. (Venuti, 1995:17-23)

* Düzeltme

Andrew Chesterman da çevirmenin iletişi sırasında görünürlüğünü etik boyutta ele alarak. iş veriminin ve hizmetin öncelikli olduğunu, iletişimi sağlamaktan, dilsel ve kültürel öğelerden vazgeçilebileceğini, tarafsız çeviri yaklaşımı ile çevirmenin “görünmezliğini” koruyarak evrensel çeviri yaklaşımı elde edilebileceğini savunmaktadır. (Chesterman, 2001:139-155)

şebnem Bahadır, toplum çevirmenliğinin rolünün esnek, devingen ve durumsallığa bağlı olduğunu; çevirmenin diğer sözlü çeviri türlerine göre “görünürlüğü” nün, inisiyatif alma olanağının daha fazla olduğunu vurgulamaktadır. Hastane uygulaması ile örnekleğiği çalışmasında Bahadır; psikolojik terapi almayı reddeden ve doktorlar tarafından Türkçe konuştuğu ancak sonradan Kürtçe konuşan bir hastanın tedavi almayı kabul etmesini sağlama süreci sırasında, hasta konuştuğu dilden anlamasa bile onunla konuşmayı sürdürerek farklı dillerden konuşulduğu halde “sözsüz çeviri” olarak adlandırdığı beden dili, ses ve dokunma ile iletişimi sağlayarak, engelleri ortadan kaldırıyor ve sonrasında verdiği hizmet “terapi danışmanlığı” olarak adlandırılıyor. Diğer çeviri türlerinde iletişimin sağlanması sırasında çevirmen daha az “görünür” olsa da bu çeviri türünde birebir aracılık rolü daha etkin olarak gözlemlenmektedir. Bu noktada çevirmen dili ile değil insani ve kültürel aracılık boyutunda daha fazla “görünür” bir kimliğe bürünmektedir. Doktorun ya da diğer görevlilerin yanında inisiyatifini kullanarak her şekilde iletişim engellerini ortadan kaldırmaya çalışmaktadır. (Bahadır 2000)*

Çevirmen, Cynthia Roy’a (1990:85) göre;

“...anlaşmazlıkları çözecek, gerektiğinde taraflara söz hakkı verecek, tarafların dilsel, sosyal ve anlatımsal özelliklerini gözeterek durumu yönlendirecek ve bilginin akışını doğru yönlendirerek hedefe ulaştıracaktır.”

*Düzeltilme

Diğer çeviri türleri ile karşılaştırıldığında toplum çevirmenliği, kişilerarası etkileşimin daha fazla önem kazandığı sosyal ve kültürel dizgeleri içinde bulundurmaktadır. Çevirmen bu çeviri türünde etkileşim tarafları ile birebir iletişimde olduğu için daha **aktif** rol almaktadır.

Toplum çevirmenliği diğer sözlü çeviri türlerinden farklı olarak içinde **sosyal hizmet ve yardımcılık** rollerini de barındırır. Çevirmen, kurumsal yapılar dahilinde dil bilen kişi olarak halka hizmet verirken resmi bir kurumun da temsilcisi olarak her iki tarafın dilinden konuşmak ve bu dilin gündelik dilden farklı olarak iletişim kuracak yardımcılık rolü ile sosyal hizmet verecek nitelikte olmasını sağlayacaktır. Toplum çevirmenin görev tanımı konferans çevirmenliği ya da eşlik çevirmenliği gibi diğer türlerle karşılaştırıldığında o kadar da keskin çizgilerle belirlenmemiştir. Bir dilden diğer dile verilerin aktarılması, aktarım sırasında tarafsızlık, yardımcı ya da hizmet tanımlarından yanında aracılık rolü söz konusudur. Bu anlamda toplum çevirmeni için en sosyal anlamda dizgelerarası tanımı yapan Monika Gehrke (1993:420) toplum çevirmenliğini, çevirmenlik ve sosyal hizmet uzmanlıklarının bir araya gelmesi şeklinde betimlemiştir. Hizmet verilen kişi ile çevirmen daha yakın iletişim içindedir. Aktarım tarafları arasında farklılıklar söz konusu olabileceğinden iletişim düzeyini belirli bir düzeyde tutma yani regülatörlük görevi çevirmene ait olacaktır. Bu durumda iki yönlü aktarım söz konusudur.

Çevirmen, **kültürel savunuculuk rolü** ile her iki kültür arasında farklılıklardan doğan anlaşmazlıkların betimlenmesi ve çözümü, ihtiyaçların belirlenmesi ve aktarılması gibi durumlardan sorumludur.

Çevirmen, **arabuluculuk rolü** ile özellikle idari kurumlarda karşılaşılan sorunların anlaşılmasında, çözülmesinde, toplumsal anlamda dengenin sağlanması sırasında tarafların duygu ve düşüncelerini gözeterek tarafsızlığından ödün vermeyen bir konumda bulunur. Bu da diğer çeviri türlerinden farklı olarak P.D. Schneider'in

de belirttiği gibi çevirmenin **durumsal** olarak rollerinin tanımının değişebileceği ve ‘‘saf’’ çevirmenlikten öte roller de üstleneceğini göstermektedir (Schneider 1992:63).

Örneğin bir afet durumunda arama kurtarma sırasında çevirmen için yabancı ekibin bölgeden sorumlu ekibe verdiği özet bilgiyi onları tatmin edecek ölçüde aktarmak ve iletişim ağını herhangi bir sorun yaratmayacak şekilde kurmak esastır. Çevirmen, çevirmenliğin dışında yasal düzenlemelerle ilgili bir formun doldurulması gibi işlerde de görev tanımını zorlayıcı bir aracılık rolü üstlenmektedir.

Toplum çevirmeninin rolü zaman içinde uzman kurum ve kuruluşların ihtiyaçları doğrultusunda farklı şekiller almıştır. Yüz yüze yapılan görüşmeler sırasında, sosyal kurumlar ile vatandaş arasındaki iletişimin sağlanması sırasında iki dilli çalışanlar, aile yakınları, gönüllüler, arkadaşlar tarafından yapılan bu çeviri türü, çeviri derneklerinin, eğitim kurumlarının ve sertifika programlarının ortaya çıkması ile sözlü çeviride bir uzmanlık alanı olma yolunda gelişim göstermektedir. Bu da çevirmenin uzmanlık alanının tanımlanmasında ve çeviri ediminin sorumluluk alanlarının belirlenmesinde etik ilkelerin sorgulanması gereken noktaları belirginleştirmiştir.

Bahadır bu konuda ‘‘postmodern yapıbozucu çevirmen’’ tanımını ile, çevirmenin davranış biçimleri için değişik yorumlar olabileceğini, ahlak, sorumluluk, görev bilinci gibi kavramların evrenselliklerinin sorgulanması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu anlamda belirli toplumsal güçler tarafından oluşturulan etik, kültürel, toplumsal dizgeler görecelidir ve çevirmenin eğitim, bilinçlenme, görev tanımlama ve kimliğini sorgulama süreçlerinin devingen bir yapıda olması ‘‘kültürlararası aracılık’’ rolünün daha sağlıklı oluşmasını sağlayacaktır. (Bahadır, 1997)*

*Düzeltilme

Toplum çevirmenliğinin diyalog çevirmenliğinden, konferans çevirmenliğinden ve durumları önceden saptanmış, şartları en uygun hale getirilmiş diğer sözlü çeviri türlerinden farkı **durumsallığıdır**. Çevirmen için esas olan durumlara ve koşullara bağlı olarak o an için iletişimi en hızlı ve etkin sağlayacak kişi konumunu kazanarak bu konumun sağladığı güven ve rahatlıkla kararlar almaktır.

Örneğin, bir hasta-doktor görüşmesi sırasında çevirmenin hizmet vereceği fiziksel koşullar nispeten daha uygun, temiz ve rahatlatıcıdır; ancak bir rehabilitasyon uzmanı eşliğinde havuz terapisi sırasında görev alması gerektiği düşünüldüğünde çevirmen mayosu ile havuzun içinde terapiyi aktarma sürecinde yer almak durumunda kalabilir. Deprem koşullarında düşünüldüğünde ise, arama kurtarmacı ile bir enkazın altına uzanarak içerideki afetzede ile iletişimi sağlamak çevirmenin kararlarını etkileyen zorlu fiziksel durumlara bir başka örnektir. Fiziksel durumların çevirmene psikolojik olarak o ortamın parçası olmak gibi olumlu ve çeviri kararlarını iyi etkileyen bir yönü olmasına rağmen çok güç ve rahatsızlık verici koşullar da çeviri kalitesini ve karar alma sürecini bir o kadar olumsuz etkileyebilir.

Çeviri hizmeti gönüllü bir kişi tarafından yapılıyorsa maddi bir beklenti söz konusu değildir. Diğer çeviri türlerinde, alanında uzmanlaşmış ve kimlik tanımları yapılmış çevirmenlerce iletişim sağlanması, çevirmenin saygınlığını sağlarken; toplum çevirmeni olarak adlandırılan gönüllü kişinin, çalışanın, iki dilli çocuğun ya da dil bilen herhangi bir dil uzmanlığı olmayan insanın çevirmen olarak saygınlığı ve yetkinliği sorgulanabilir.

Çevirmenin rolünün tanımlanmasında iki boyut söz konusudur. Birincisi çevirmenin rolünü kendisinin nasıl tanımladığı, ikincisi çevirmenin içinde bulunduğu sosyal sistemde nasıl algılandığıdır. Bu durum çevirmenin rol kaleideskobu içinde yer almasına ve her bakış açısına göre farklı algılanmasına neden olacaktır. Öyleyse,

toplum çevirmenini etkileyen iki faktör söz konusudur: çevirmenin kimliği ve çevirinin yapıldığı koşullar. (Gentile.1996:32)

Bu nedenle koşullar gözetilerek görev tanımının net bir şekilde yapılması gerekmektedir. Çevirmen her şekilde iletişimin odağında değil, iki iletişim noktası arasında nesnelliğini koruyabilecek, durumu “algılama” aşamasında içselleştirebilecek, “aktarım” aşamasında da dışsallaştırabilecek yetiye sahip olmalıdır. Böylelikle çeviri aşamasında taraflarla kendisi arasında kendi güvenliği ve yetkinliği için sağlaması gereken mesafeyi korumuş olacaktır. Örneğin, bir sonraki bölümde ele alınacak afet koşullarında çalışacak gönüllü çevirmenin **kendisini beklenmedik bir afet koşulunda nasıl tanımladığı** – çevirmen, arama kurtarmacı, afetzede, vb.- ; koşullar dahilinde kendisini **yetkin** olarak görüp görmediği ve nereye kadar yetkinliğini koruyabileceği: enkaz altına girmesi gereken durumda, resmi kurumlarla ya da halkla arama kurtarmacılar arasında çıkabilecek anlaşmazlıklarda **inisiyatifi** ne ölçüde elinde bulunduracağı; çeviri hizmetinden daha öncelikli lojistik, güvenlik vb. gibi farklı alanlarda hizmet vermeye hazır olup olmadığı sorgulamalarını yapan çevirmen, yaptığı sorgulamalara yanıt verebildiği ölçüde çevirmen tanımını dar anlamından çıkartarak **kültürel aracılık** boyutuna taşıyan etkin ve yetkin **aracılık** rolleri üstlenecektir.

3. Afet, Afet Yönetimi ve Acil Eylem Planı

3. 1. Afet

Bir toplumda mevcut müdahale kaynaklarının yetersiz kaldığı, doğal ya da insan kaynaklı olaydır. Doğal afetler nispeten beklenmediktir. Meydana geldiği çevreye zarar verir, geniş çaplı etkilidir. Toplumların, işletmelerin , kişilerin mülk ve gelirleri üzerinde, üretimde ve ekonomide, sonrasında muhtemel salgın hastalıklarda, psikolojik travmalarla toplumun genelinde etkili olur. Doğal afet türleri; yangın, deprem, yanardağ püskürmesi, sel, tsunami, kuraklık, çığ, kıtlık olarak sıralanabilir. Doğal afetler tek bir afet ile etkin olabildikleri gibi birbirini izleyen afet türleri şeklinde de görülebilir. Örneğin, bir deprem durumunda, toprak kayması, sel, büyük yangınlar, tsunami, su kirlenmesi gibi afet türlerinin ardı ardına görülebilmesi gibi. İnsan kaynaklı afetler ise; mühendislik hatalarından kaynaklanan çökmeler, bina yangınları, petrol anıkları, su sızıntısı, uçak kazaları, grev, ayaklanma, savaş, ekonomik çöküş, kimyasal patlamalar. radyasyon olarak sıralanabilir (Şengezer ve Kansu: 2001).

3. 2. Afet Yönetimi

Doğal olaylar ve etkileri mevcut düzeni bozup müdahale kaynaklarını yetersiz bıraktığı zaman kriz durumu yaratmaktadır. Mevcut krizin büyüklüğü, müdahale, önlem ve çözüm aşamalarını gerçekleştirecek bir kriz yönetimine gereksinim duymaktadır. Afetler sırasında ortaya çıkabilecek kriz durumlarında müdahaleyi hızlandıracak bir Afet Yönetimi ile arama kurtarma, ilk yardım, haberleşme, iyileştirme ve yeniden yapılandırma aşamaları düzenlenecektir. Bu süreçte uluslararası kuruluşlar, devlet, yerel yönetimler, meslek odaları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve bireylerin işbirliği söz konusudur. Afet Yönetimi de bu kapsamlı işbirliğini koordine edecek ve yönlendirecek bir yapıdır. Afet Yönetimi'nin kapsamında afet öncesi mevcut tehlikelerin belirlenmesi ve risklerin azaltılması, afet koşullarında ve sonrasında çözüm aşamalarının yerinde ve sağlıklı gerçekleşmesi esastır. Afet öncesi tehlikelerin belirlenmesi ve risklerin azaltılması aşamasında, afet yönetiminden sorumlu birimler, planlama ve proje kapsamında tehlike ve hasar görülebilirlik belirlemelerini yaparak bu veriler doğrultusunda riskin azaltılmasına yönelik strateji ve planlar üreterek alt ve üstyapı güçlendirmesi, arazi kullanımına yönelik planlamada uygun değişikliklerin yapılması, ekonomik önlemlerin alınması gibi düzenlemeleri yaparlar. Hukuki anlamda ise güvenli ve sağlıklı düzenlemeler yapılır, kurumsal yapılanmalar ve işleyişler sağlanarak boşluklar uygulamalarla belirlenir, yapı ve denetim standardı oluşturulur, bilgiye ulaşım, demokratik bir ortam, sigorta sistemlerinin oluşturulup geliştirilmesi gibi düzenlemeler ele alınır. Eğitim sürecinde ise tehlike ve risklere karşı toplumsal bilincin oluşmasını sağlayacak yaşam boyu eğitim; afet sonrası koşullarla başa çıkabilecek ve afet yönetiminde bireysel, yerel ve ulusal boyutta etkinliği arttırabilecek; toplumsal yapı içinde uzmanlık alanlarına mensup, mimar, mühendis, marangoz, çevirmen ve daha pek çok meslek grubunu meslek içi afet eğitimi ile donanımlı hale getirebilecek bir eğitim ve planlama sistemi oluşturmak esastır.

Tehlikelerin azaltılması ve hazırlık aşamasını takiben eldeki kaynakların bir afet durumunda işleyişlerinin senaryolar ile sınanması ve belirlenmesi, afet sırasında etkin olarak yer alacak kurum ve kuruluşların etkinliklerinin denetlenmesi, erişim kaynaklarının ve sorunlarının belirlenmesi, tahliye için düzenli alanların saptanması ve planlamanın yapılması izler.

Kurtarma aşamasında mevcut müdahale kaynakları özellikle ilk yetmiş iki saat içinde yetersiz kaldığından afetin ilk anlarındaki koşullarla başa çıkabilecek durumda olmak hazırlık aşamasının yetkin şekilde planlanmış olmasına bağlıdır. Deprem örneğinden yola çıkıldığında, bir afetin kurtarma aşamasında ilk bilinmesi gereken depremin nerede olduğu ve nereleri etkilemiş olabileceğidir. Hemen yapılması gereken, arama kurtarma ekiplerinin bölgelere ulaşımının sağlanmasıdır. Eş zamanlı yapılacak diğer işler; yaralıların tahliye ve tedavisi, acil yiyecek, içecek ve barınak sağlanması, salgın hastalıkları önleyecek tedbirlerin alınması, yangın, sel gibi zincirleme etkiler yaratabilecek tehlikelerin ortadan kaldırılması, elektrik, su ve telefon gibi altyapı sistemlerinin devreye sokulması, tahliye organizasyonu, güvenlik tedbirlerinin alınması olarak sıralanabilir.

Depremelerin ardından ilk yardım ve tahliye işleri tamamlanınca yeniden yapılanma süreci gelir. Yeniden yapılanma süreci, afetzedelerin maddi ve manevi olarak yeniden yapılanma süreçleridir. Yeni yerleşimler, iş kaynakları, enkazların kaldırılması, hasarlı yapıların yıkılması gibi işlemler önem taşımaktadır. Tamir gereken yapıların tamiri, geçici konutların sağlanması, depremden etkilenenlere fiziksel ve ruhsal destek verebilecek rehabilitasyon programlarının düzenlenmesi iyileştirme süreci kapsamındadır. Bölgede ileriye dönük sosyo-ekonomik çalışmaların daha işe yarar şekilde gerçekleştirilebilmesi için anket ve benzeri araştırma çalışmaları da yürütülebilir.

Afet öncesinde bir Afet Yönetim Planı'nın oluşturulmuş ve Acil Eylem Planı'nın uygulanabilir olması bu noktada oluşabilecek aksaklıkları azaltmak ve müdahaleyi hızlandırmak açısından büyük önem taşımaktadır.

3. 3. Acil Eylem Planı

Acil Eylem Planı, afet niteliği taşıyan olay öncesinde yönetimin kriz karşısında hazırlıksız yakalanmasını önleyecek etkin ve hızlı müdahaleyi sağlayacak bir sistemin oluşturulmasını sağlar; kriz sırasında kaynakların dağılımını ve koordinasyonunu düzenler. Birinci aşamada, afet senaryolarına göre gereksinimler çıkarılır ve ikinci aşamada da bu gereksinimlerin karşılanmasına yönelik organizasyon düzenlemelerini içerir. Planlama bir süreçtir ve değişen koşullar ile gereksinimler doğrultusunda periyodik olarak güncellenir ve tatbikatlarla uygulanır. Acil durumlarda değişebilecek esneklikte bir yapıya sahiptir. Planlamayı yapan görevlendirme birimleri eğitilmiş ve donanımlı kişiler olarak gerekli koşullarda bu birikimleri ekiplere aktaracak kişilerdir. Sorunların tanımlanması ve çözülmesi bilgi birikimini ve birikimin doğru kullanılmasını gerektirir. Toplumların afetler karşısındaki davranışları, bireylerin kişisel ve sosyal edinimleri, tehlikelerle baş edebilme yetileri, örgütlenme becerileri, bilinmesi ve gözetilmesi gereken önemli noktalar. Planlama ile acil durumlarda hız kazanarak, önceden edinilmiş bilgi ve birikimler ışığında, grup ve organizasyonların acil gereksinimlerini karşılamak, yeni grupların koordinasyonunu sağlamak, karışıklığı önlemek, etkinlik ve verimliliği arttırmak amaçlanmaktadır. Planlama olmadığı durumlarda acil durumlarda görev alacak kişilerin davranışlarını, hiyerarşik kurallar ve şartlar belirler. Bunda da gelişigüzel ve bürokratik aksaklıklar söz konusu olacağından sorun çıkması muhtemeldir. Çıkan sorunlar çözümsüz kaldığında da krizlere neden olacaktır. Planlama sırasında görev alacak kişilerin alternatifli görev dağılımı ve inisiyatif sahibi olmaları, görev tanımlarının açık ve net bir şekilde yapılmış, herkesçe

anlaşılmış olması, planın sürekli güncellenmesi, tatbikatlarla sınanması afet koşullarında çıkabilecek aksaklıkları önlemek açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu anlamda acil eylem planının kapsamında; acil personel ve kaynakların mobilizasyonu, toplumun uyarılması, afetzedelerin bakımı, hasar tahmini, kamu hizmetlerinin yeniden yapılanması, halkın bilgilendirilmesi, kayıt ve raporlama, iyileştirme, koordinasyon, yerel ve uluslararası düzeyde farklı planlama gereksinimlerinin gözetilmesi, afet öncesi, afet ve afet sonrası uluslararası koordinasyonun sağlanması yer almaktadır.

Acil Eylem Planı'nda önemli bir başka nokta da, her şeyi planlamanın mümkün olamayacağı, şartların hızla değişerek mevcut bilgilerin güncelliğini yitireceği, fazla ayrıntı ya da sınırlı bilgi olabileceği böylelikle strateji belirlemede sorunlar yaşanabileceği, herkesçe anlaşılır nitelikte ve kapsamda olamayacağı gerçekleri gözetilerek bilgi paylaşımı için toplantılar düzenlenmeli, tatbikat ve alıştırmalar yapılmalı, değişken stratejiler ve planlamalar yapılmalı, karşılıklı protokoller düzenlenmeli, halk eğitim programları düzenlenmeli, kullanışlı veri tabanları (GIS-Coğrafi Bilgi Paylaşım sistemi) oluşturulmalı, afet planında devlet ve gönüllü kuruluşların işbirliği ve koordinasyonu sağlanmalıdır.

Afet Yönetmeliği uyarınca acil müdahale durumunda afetin yařandėı blėe, bir ilde ise Valilik, ilçede ise Kaymakamlık düzeyinde kurulan Kriz Merkezi, Başbakanlık Kriz Merkezi tarafından yönlendirilir. İçişleri Bakanlığı'na bağlı Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı Afet İşleri Genel Müdürlüğü normal şartlarda sivil savunma ve afet işlerinden sorumlu birimlerdir. Acil durumlarda Başbakanlık Kriz Merkezi belirleyicidir.

Sivil Savunma Birliği, 1986 yılında Silahlı Kuvvetlerde görev yapmakta olan erlerden Sivil Savunma bünyesinde oluşturulmuştur. 1993 yılında Ankara, 1996

yılında da İstanbul ve Erzurum'da Sivil Savunma Birlikleri olarak göreve başlamışlardır. 17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 depremlerinden sonra afetlerde, savaşta, büyük yangınlarda, arama kurtarma hizmetlerini vermek üzere ülke şartları ve koşulları da gözeticilerle Adana, Afyon, Ankara, Diyarbakır, Erzurum, İstanbul, İzmir, Sakarya, Samsun, Trabzon ve Van'da da sivil savunma ekiplerinin kurulmasına yönelik 08/10/1999 tarihli kanun hükmünde kararname yürürlüğe konulmuştur. Bu kararname ile mevcut birlikler geliştirilerek ihtiyaç duyulan bölgelerde yeni birliklerin oluşturulması çalışmaları yürütülmektedir. Aynı kararname ile afetlerde arama kurtarma faaliyetlerine katılmak isteyenlere İçişleri Bakanlığı'nın eşgüdümünde çalışmalara katılabilmeleri için "Gönüllüler Yönergesi" eklenerek yürürlüğe konulmuştur. (bkz. 7.1)

Yönergenin amacı sivil toplum örgütleri, özel ve tüzel kişiliğe sahip kurum ve kuruluşlar ile gerçek kişilerin sivil savunma hizmetlerinin yürütülmesine gönüllü olarak katılımlarının sağlanması, gerekli organizasyonların yapılması ve eğitimlerini sağlamaktır. Bu yönergenin uygulanmasından Sivil Savunma Müdürlükleri sorumludur. Merkez, il ve ilçe düzeyinde oluşturulan komisyonların görevi sivil savunma gönüllülüğünün yaygınlaştırılması, gönüllü teşkilatların kurulması, planlanması, çalıştırılması, gönüllülerin malzeme ve ekipmanlarının cins ve özelliklerinin belirlenmesi ve sağlanmasına destek olmak, eğitim ve tatbikatlarını uygulamaktan sorumludur. Son olarak yasal bir çerçeve kazandıracak protokol valilik ve gönüllü kurum ve kuruluşlar arasında imzalanarak arama kurtarma, ilk yardım ve yaralı taşıma, sosyal yardım, hafif arama kurtarma, yangın söndürme, enkaz kaldırma, tahkimat ve tahliye, sivil savunma ve ilgili konularda eğitim alınır.

Diğer yandan bir afet durumunda Sivil Savunma Arama Kurtarma Birlikleri'nin görevleri;

- Afet, savaş ve büyük yangınlarda, kazalarda arama kurtarma, ilk yardım ve sosyal yardım hizmetlerini koordine etmek.

- Nükleer, biyolojik, kimyasal maddelerin ölçüm hizmetlerini imkanlar dahilinde yürütmek, ilgili birimlere ulaştırmak, kimyasal maddelerin temizlenmesine yardım etmek.
- Arama kurtarma faaliyetlerine katılan yerli, yabancı, kamu ve özel kuruluşların ekipleri ile gönüllü kişi ve kuruluşların çalışmalarını koordine etmek.
- Birlik ve ekip üyelerinin haftalık, aylık, yıllık eğitim programları ile bilgilerinin ve uygulama yeteneklerinin güncellenmesi.
- Kamu ve özel kuruluşların arama kurtarma hizmetlerinde görevlendirilen ekiplerinin eğitimlerini Bakanlık ve Valilik tarafından uygun görülmesi halinde vermek.
- Gece ve gündüz tatbikat planlaması ve uygulaması.
- Eğitim ya da gereklilik arz ettiği takdirde yurtdışı arama kurtarma eğitim ve tatbikatlarına, afetlerde arama ve kurtarma, yardım faaliyetlerine katılınması.
- Sivil Savunma ve Valiliklerde açılan arama kurtarma, ilk yardım, sosyal yardım konulu kursların uygulamalarının sağlanması.
- Afet bölgelerine en hızlı ulaşım, haberleşme ve koordinasyon tatbikatlarının yürütülmesidir. (bkz 7.2)

3. 4. Afet Yönetimi ve Acil Eylem Planı Dahilinde Yabancı Arama Kurtarma Ekipleri

Ülkemizde Afet Yönetmeliği uyarınca acil müdahale durumunda afetin yaşandığı bölge, bir ilde ise Valilik, ilçede ise Kaymakamlık düzeyinde kurulan Kriz Merkezi, Başbakanlık Kriz Merkezi tarafından yönlendirilir. İçişleri Bakanlığı'na bağlı Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı Afet İşleri Genel Müdürlüğü normal şartlarda sivil savunma ve afet işlerinden sorumlu birimlerdir. Acil durumlarda Başbakanlık Kriz Merkezi belirleyicidir. Yerel Acil Müdahale Birimleri olarak adlandırılan birimler bir afet sonrasında arama kurtarma çalışmalarına destek vermeye gelen yabancı ekipleri yönlendirme yetkisine

sahiptirler. Yabancı ekipler uluslararası afet yardımlaşması ve koordinasyon birimlerine – INSARAG ve OCHA-⁵ rapor vermelerinin yanısıra bulundukları bölgenin kriz yönetimini bilgi ve yetki merkezi olarak kabul etmek durumundadırlar.

⁵ INSARAG: International Search and Rescue Advisory Group - Uluslararası Arama Kurtarma Birlikleri Grubu. Bir afet durumunda uluslararası arama kurtarma ekiplerinin pek çoğunun bağlı olduğu ve uluslararası yardımlaşmanın etik ilkelerini belirlemiş olan; iletişim, ve koordinasyonu ile ilgilenen birim.

OCHA: Office for the Coordination of Humanitarian Affairs- İnsani Yardım Koordinasyon Birimi- Birleşmiş Milletlere bağlı olarak uluslararası insani yardım ve koordinasyondan sorumlu birimdir.

4. Afette Rehber Çevirmenlik

17 Ağustos ve 12 Kasım 1999 tarihlerinde Marmara Bölgesi'nde yaşanan depremler biz çevirmenleri, toplum çevirmenliği alanında yabancı arama kurtarma ekiplerine “gönüllü profesyonel”⁶ destek verebilecek şekilde uzmanlaşma çalışmaları yapmamız gerektiği gerçeği ile karşı karşıya getirmiştir. Bu noktada daha nesnel bir gereksinim için çevirmenlerle yapılan görüşmeleri bir sonraki bölümde ele alınacaktır. Belirlenen ihtiyaçlardan yola çıkarak İstanbul Üniversitesi Çeviri Bölümü öncülüğünde “Afette Rehber Çevirmenlik” adı altında bir çalışma başlatılmıştır. 21 Mart 2001 tarihinde Çeviri Derneği ve İstanbul Valiliği İl Sivil Savunma Müdürlüğü ile imzalanan bir protokolle bu çalışma yasal nitelik kazanmıştır (bkz. 7. 3). Bu projenin eğitim ayağı İstanbul Üniversitesi tarafından yürütülürken, Çeviri Derneğiyle⁷ de organizasyon ve iletişimi sağlama konusunda işbirliği yapılmaktadır.

Afette rehber çevirmenlik araştırmalara göre bir toplum çevirisi türü olarak hiç ele alınmadığı bilinmektedir. Bunun bir nedeni afet anında çeviri hizmeti verenlerin

⁶ Gönüllü: Ağır ve tehlikeli bir işi yapmayı, hiçbir yükümlülüğü yokken kendi inisiyatifi doğrultusunda verdiği kararlar, hiçbir maddi beklentisi olmaksızın üstlenen kimse.

Profesyonel: Belirli bir uzmanlık alanında uzman olan ya da uzmanlaşma amaçlı çalışan ve eğitim alan kimse.

Gönüllü profesyonel: Gönüllü profesyonel tanımı toplum çevirmenliği terimi gibi tartışma ve görev tanımı gerektirecek bir adlandırmadır. Afette Rehber Çevirmenliğin gönüllülük yanı sıra afetin zorlu koşullarında maddi bir beklenti olmaksızın ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda verilen çeviri hizmeti olmasıdır. Profesyonel yanı sıra ise afet koşulları düşünülerek yapılan resmi planlamada eğitimden geçmiş ve resmi anlamda yetkin olarak tanınan çevirmenlerin bu koşullarda hizmet vermesidir.

⁷ Çeviri Derneği: 17.11.1999 tarihinde kurulan ve Prof.Dr. Hasan Anamur başkanlığında açılan dernek; çeviri bürolarının işletmecileri, yayıncılar, redaktörler, üniversitelerin çeviri bölümlerinde çalışan akademisyenler; kısacası, çeviri sürecine etkin katkısı bulunanlarca oluşturulmuştur. Kültürlerarası iletişimin zorunlu hale geldiği günümüzün küreselleşen dünyasında çevirinin eskiye göre çok daha kısa sürede işlevini çok daha etkin bir biçimde yerine getirmesi gereken bir köprü niteliği kazanmasından yola çıkan dernek yalnızca çeviriyi yapan kişiye değil, söz konusu köprünün kurulmasında payı olan herkese bir tür iletişim uzmanı rolü yükler; çeviri derneğinin çatısı altında, bu rolü gereğince yerine getirebilmek için çalışan sektörde günümüz koşullarında oluşan sorunları kaynağında ve daha kısa bir sürede tanıyabilmeyi, çözebilmeyi hedefleyerek belirlediği etik kurallar çerçevesinde çalışmalarını yürütmektedir.

yeterli olduğu düşüncesi olabilir. Yani, afet koşullarında Yabancı Arama Kurtarma ekiplerine çevirmenlik hizmeti verecek eğitilmiş ve özel donanımlı bireylere gerek olduğu ve bunun kurtarma faaliyetlerinin kalitesini arttıracakđ düşünölmemiş olabilir. Aynı biçimde böyle bir hazırlığın getireceği sıkıntıya değmeyeceği de düşünölmüş olabilir (Bulut&Kurultay, 2001:249-262).

Daha önceleri toplum çevirisi başlığı altında incelenmiş olan Mülteci Çevirmenliği ve Birleşmiş Milletler Savaş Gözlemcilerine verilen çeviri hizmetleri koşullar ve çevirmen kimlikleri açısından Afette Rehber Çevirmenliğe benzerlik göstermektedir. Birleşmiş Milletler Savaş Gözlemcilerinin Saraybosna'da toplumsal hizmet ve yardım çalışmaları sırasında kullandıkları iletişim yolu, toplum çevirisini örnekler niteliktedir. Örneğin, BMSG'ye sınırı geçmeye çalışan bir Arnavut'un, Makedon bir asker tarafından vurulduğu haberi gelmiştir. Köylülerden biri Makedon sınır nöbetçisini bıçakladığını iddia edince askeri gözlemciler hazırladıkları raporla bu konuda soruşturma açılmasını sağladılar. Bir anlamda ortamın polisliğini üstlenir ve arabuluculuk ve iletişim kanallığı rollerinden güvenliği sağlayan aracılık rolüne geçiş yaparlar. Savaş ve Saraybosna ortamında "barıştan" sorumlu araçlar, aynı zamanda "toplumdan" sorumlu araçlar olarak kanlı görüntülerle, silahların arasında, namlunun ucunda, tarafsızlıkla hayat arasındaki aracılık noktasında bulunurlar. BMSG; Saraybosna'da Müslüman, Sırp ya da Hırvat olarak nitelendirilmeye karşı çıkan ve Bosnalı oldukları konusunda ısrarlı davranan halkın arasındaki anlaşmazlıkların yatıştırılmasından; Bosna ve Makedonya'da halkın arasında, silahsız güvenliği ve toplumsal huzuru sağlamaktan sorumlu olmuştur. Barınma ve gıda ihtiyacını karşılayarak lojistik destek vermişler, içinde bulundukları toplumun bir parçası olarak çevirmenler aracılığı ile ya da kendileri çevirmenlik rollerini üstlenerek savaş şartlarının gerektirdiği her koşulda aracılık yapmışlardır. Bilgi toplum çevirmenliğinin en önemli parçası olmuştur. BMSG toplumun, halkın içinde yaşadıkları için, savaş koşullarında istihbarat olarak nitelendirilen bilginin, yardım kuruluşları için büyük önemi olmuştur. çünkü onlardan gelen bilgi güvenilir

ve tarafsız olarak kabul edilmektedir. BMSG, Birleşmiş Milletler Mülteci Yüksek Komiserliği'nin bir parçası olarak hangi yardımın, kime gerekli olduğu belirlemesini yapmaktadır. Güvenliği tehdit eden durumlar, grupların iletişim noktaları gibi stratejik bilgilere sahip olan gözlemciler, Birleşmiş Milletler Askeri Güvenliği'ne bu bilgileri güncelliklerini koruyarak aktarmaktadırlar. Gerekli askeri müdahale ve tıbbi yardımlar, alınan bu bilgiler doğrultusunda yapılmaktadır. BMSG yardım ve koordinasyonun yanısıra hastane ve kliniklerde de görev almıştır. Hastaneler için gerekli yakıt ihtiyacının saptanması ve sağlanması, hastanede çıkan sorun nedeniyle hastaların tahliyesi gibi sorumluluklar üstlenmişlerdir. Yerel idare birimlerinin oluşturulması sırasında danışmanlık hizmeti vermişlerdir. Çöplerin toplanması, yakıt ihtiyacının karşılanması gibi lojistik anlamda desteğin verilmesi önemli bir noktadır.

Böylelikle BM, iletişim kanalları kapalı taraflar arasında iletişim köprülüğü; insan haklarının ihlali ve şiddeti önleme; gerekli istihbarat birimlerinin olmadığı koşullarda raporlama; farklı ülkelerden ve kültürlerden gelen görevliler arasında çok kültürlü koordinasyonu sağlama görevlerini üstlenerek, sağlık, eğitim ve yasal düzenlemelerin sağlanmasında aracılık rolünü her anlamda yerine getirmiştir (Roy Thomas, 1995: 249-257).

Benzer şekilde afet koşullarında bir ARÇ , “görünür” çevirmen olarak mahkeme çevirisi toplum hizmetleri çevirisi, hastane çevirisi gibi daha kurumsal yapılara nazaran daha az kurumsal bir yapı içinde kurumsal yetkilere sahip kişilerle daha birebir etkileşim içinde olacaktır. Arabuluculuk, savunuculuk, sosyal hizmet, ve kültürel aracılık rolleri içinde bulunan durumlara göre farklılık ve değişkenlik gösterecektir. Çalışma şartları her türlü beklenmedik duruma açıktır çünkü söz konusu olan afet koşullarıdır. Afet öncesi planlama, uygulama ve değerlendirme yeterli ölçüde yapılmadıysa ortaya kriz durumu çıkabilir. Afetzedeler ve ekipler arasında da duygusal kriz ortamı yaşanabilir. Çalışma saatleri uzundur ve afet şartları göz önünde bulundurulduğunda yıpratıcı olabilir. Baskı yaratan şartlardan

sıyrılmak ve gerginlikleri gidermek konusunda kısıtlı zaman söz konusudur. Birebir etkileşime geçme tüm taraflarla söz konusu olacaktır. Çevirmen, farklı taleplerin ortasında dengeleyici konumda bulunacaktır. İletişim aracılığı sırasında bilgi akışının kontrolünü ve koordinasyonunu elinde tutacaktır. İnisiyatif kullanmak durumunda kalacaktır. Diller arası etkileşimi sağlarken yerel kültür özelliklerini de aktarmak durumunda kalacaktır. Diğer yandan bürokratik yapıyı ve işleyişi bilmek ve yabancı arama kurtarma ekibini herhangi bir yasal sorumluluk altına sokacak durumdan kaçınması gerekmektedir. Bunun için Afette Rehber Çevirmenlik projesi planlanırken Çeviri Derneği'nin ve uluslararası afet yardımlaşması konusunda INSARAG' ın Çalışma İlkeleri esas alınarak ARÇ Organizasyonu Çalışma İlkeleri oluşturulmuştur (bkz. 7. 4-5).

4. 1. ARÇ Çalışma İlkeleri

Afette Rehber Çevirmenlik Organizasyonu, İstanbul Üniversitesi Çeviri Anabilim Dalları, İl Sivil Savunma Müdürlüğü ve Çeviri Derneği'nin işbirliğiyle gönüllü hizmet veren bir oluşumdur. Amacı, afet durumlarında Sivil Savunma Müdürlüğü ve Afet Yönetimi Merkezi'nce (AYM) yürütülen hareket planı çerçevesinde yabancı arama kurtarma ekiplerine rehber çevirmenlik hizmeti vermek üzere hazırlanmış olup, bunun dışındaki gönüllü hizmetler ikinci derecede ve önceliklere bağlı olarak verilir.⁸

- ARÇ hizmeti gerektiren afet durumları tanımına deprem, sel, çığ, fırtına vb. doğal afetler kapsamında yabancı arama kurtarma ekiplerinin rehber çevirmenlik hizmetine gereksinim duyduğu durumlar girer. ARÇ Organizasyonu gerektiğinde Sivil Savunma Müdürlüğü'nün yurt dışı ilişkilerine yardımcı olmak, yurt dışından gelen

⁸ ARÇ: Afette Rehber Çevirmenlik Organizasyonu
Arç: Afette Rehber Çevirmen
AYM: Afet Yönetimi Merkezi

malzemenin kabulü ve dağıtımını kolaylaştırmak ve yabancı sağlık ekiplerine destek olmak amacıyla rehber çevirmenlik hizmeti verebilir. (bkz. 4. 5. 4 - Durum 2)

- Her Arç , AYM-ARÇ İşbirliği Protokolü ve Hareket Planı'nda belirtilen adım ve ilkeler doğrultusunda hareket etmekle yükümlüdür. Bu adım ve ilkeler grubun ortak davranış çerçevesi olarak kabul edilir. Hareket Planı "Afet Durumunda Öncelikli Hareket Biçimi" olup bu planın işlemediği durumlarda alternatif planlar uygulanır. (bkz. 4. 3)

- Arç'lar grup için belirlenen ilkelere uymak yanında alternatif düşünebilen, çevirmenliğin gerektirdiği inisiyatifleri kullanabilen, öncelikleri durumlara göre belirleyebilen özerk bireylerdir. (bkz. 4. 5. 4 - Durum 2)

- Her Arç kültürler arası iletişimde görev alma bilincine uygun olarak evrensel kültürel değerler doğrultusunda din, dil, ırk ayrımcılığı yapmadan, toplumlara ve yörelere göre değişiklik gösteren normlara da duyarlı davranarak hizmet verir. (bkz. 4. 5. 4 - Durum 3)

- ARÇ Organizasyonu'nun protokol imzaladığı, bağlantılı hareket ettiği kurum ve kuruluşların ilkeleri her Arç için gözetilmesi gereken ikinci ilkelerdir. Kurum ve kuruluşlarla işbirliği protokol maddelerine dayandığı için bu işbirliğine zarar verecek biçimde ilke ihlali yapılamaz. Afet öncesi ve sonrasında işbirliği ve hareket çerçevesi tarafların kendileri için belirledikleri ilkelere çelişmeyecek biçimde uzlaşmayla belirlenir. (bkz. 4. 5. 4 - Durum 4)

- AYM, ARÇ Eğitim Programı'nı tamamlayan adayları hareket planının parçası olarak kabul eder. Eğitim, Arama- Kurtarma ve İlk Yardım Eğitimleri yanında Program'da belirtilen seminer ve etkinlikleri kapsar. Programı tamamlama koşulları

ARÇ Organizasyonu tarafından belirlenmiş olup bu koşulları yerine getiren adaylara İstanbul Üniversitesi tarafından bir başarı belgesi verilir. (bkz. EK 7.7 –7.8)

- Her Arç. afette rehber çevirmenlik hizmetini aksatmayacak bir davranış bütünlüğü, dış görünüm, giyim ve dil kullanımı sergilemelidir.

- Her Arç öncelikli olarak kendi fiziksel ve psikolojik sağlığını korumakla yükümlüdür. Kurtarma ekiplerine sağlıklı bir biçimde rehber çevirmenlik hizmeti verebilmek için önce bireysel sağlık ve güvenlik gözetilmeli, bu konuda profesyonel bir yaklaşım sergilenmelidir.(bkz. 4. 5. 4 – Durum 4)

- Her Arç, Arama-Kurtarma ve Rehber Çevirmen kimliliğini, telefon zincirini, hareket planını ve çalışma ilkelerini yanında taşımakla yükümlüdür. Gerekli malzeme ve ihtiyaç maddeleri listesinde yer alanları Arç'lar afet durumu için her zaman hazır bulundururlar.

- Arç'lar uzman olmadıkları konu ve alanlarda uzmanlardan destek alırlar. Gönüllü olarak yürüttükleri rehber çevirmenlik dışında bir uzmanlık sergilemeleri beklenmez, donanımları doğrultusunda faydalı olabilecekleri konularda uzman rolü üstlenmeden toplum hizmeti verebilirler.(bkz. 4. 5. 4 – Durum 3)

- Arç'lar gönüllü ARÇ oluşumuyla özdeşleşen değer, kavram ve malzemeyi bireysel çıkar için kullanmaktan kaçınırlar. Profesyonel çevirmenlik hizmeti vermeye ehliyetli, sertifikalı ya da deneyimli Arç'lar dışında ARÇ üyeleri grubun adındaki çevirmen nitelemesine dayanarak profesyonel çeviri hizmeti verebilecekleri yolunda yanıltıcı bir düşünce yaratmazlar. Bireysel başarısızlıklar grubun adına yansıyacağından etik olarak olumsuz değerlendirilecektir.

4. 2. Afette Rehber Çevirmenlik (ARÇ) Eğitim Programı*

“Sağanak altında davranış’ diye anılan bir tavır vardır. Ani bir sağanağa tutulunca ya hızla koşmak, ya da yolun kenarındaki çatı altlarına sığınmak gerekir. Ama her halükarda ıslanılır. Eğer ıslanmak olgusuna beyin daha önceden hazırlanırsa, yağmurun gelişi daha az rahatsız eder. Bu kural başka durumlara uygulanırsa da yararlıdır.”

Samuray’ın Gizli Kitabı, Joşo Yamamoto
(Kırıkkanat 2003:148 içinde)

17 Ağustos ve 12 Kasım 1999’da ülkemizde Marmara Bölgesi’nde ve Düzce’de yaşanan depremlerin bizlere gösterdiği üzere, mevcut müdahale kaynaklarımız yetersiz kaldığı için uluslararası boyutlarda desteğe gereksinim duyulmuştur. Böylelikle afetin yıkıcı etkileri biraz da olsa azaltılarak, kısa sürede müdahale olanaklarının artması sağlanmıştır. Hazırlıklar, bölgesel ve ulusal boyutta yapılırlarsa yapılsınlar, 1999 yılında Türkiye’de bunu izleyen tarihlerde başka ülkelerde yaşanan afetlerde de görüldüğü üzere, uluslararası arama kurtarma ve acil yardım ekiplerinin desteğine her zaman ihtiyaç olacaktır.

Kendi yaşadığımız afetlerden yabancı kurtarma ekiplerine çeviri hizmeti verebilmiş çevirmenlerle yapılan anketlerden, görüşmelerden, belgelerden dayalı çıkardığımız dersler olmuştur. Yabancı Kurtarma ekiplerinin görev bölgelerine dağılımları, bölgesel ve ulusal kurum ve kuruluşlarla bağlantıya geçilmesi konularında belli bir donanım ve bilgiye sahip çevirmenler gerekmektedir. Rehber çevirmenin afet ve afet yönetimi, arama kurtarma konularında bilgi sahibi olup gerektiğinde iletişimde aktif olarak yer alıp sorumluluktan kaçmayarak bir rol üstlenmesi gerekecektir.

Afet koşullarında çalışacak bu çevirmenlerin yetiştirilmesine yönelik hazırlanan bu proje kapsamında toplam 106 saati bulan ancak her dönem programın ve

*Düzeltilme

katılımcıların ihtiyaçlarına göre ana hatları korunmak koşuluyla toplam saat sayısı uyarlanabilen teorik ve uygulamalı eğitim verilmektedir. Bu eğitim şu başlıklardan oluşmaktadır;

- Arama Kurtarma – Sivil Savunma
- İlk Yardım
- Afette Rehber Çevirmen Eğitime Giriş
- Jeomorfoloji - Deprem Oluşu ve Etkileri
- Mimari - Deprem Yapılara Etkisi
- Deprem Tarihi ve Toplumsal Algılanışı - Deprem ve Toplum
- Deprem Sonrası Psikolojik Travma - Deprem Psikolojik Etkileri
- Ordu
- Arama Kurtarma Deneyimleri
- Afet Yönetimi ve Yasal Düzenlemeler
- TRAC⁹ – Telsiz -Afet Koşullarında İletişim
- Uluslararası Afet Yardımlaşması
- Toplum Çevirmenliği ve Sözlü çeviri
- ARÇ'ta Alan ve Terim Bilgisine Giriş
- ARÇ Senaryoları ve Sorun İrdeleme
- ARÇ Uygulamalarında Sorunlar ve Yöntemler
- ARÇ İlkeleri, Hareket Planı ve Organizasyon

Eğitim programı sonunda dil ve uygulama değerlendirmesinden geçen adaylar İstanbul Üniversitesi ARÇ Seminerleri Katılım Belgesi ve Sivil Savunma Kursu Katılım Belgesi almaya hak kazanmaktadır (bkz. 7.6- 7.7). Alınan eğitimle gelen uygulama ve terminoloji bilgisi, çevirmene önceden konuya hakim olma imkanı sağlayıp, mevcut durumu algılamada ve bilginin aktarımında hız kazandıracak ve yürütülen faaliyetin işlerliğini arttıracaktır.

⁹ TRAC: Telsiz ve Radyo Amatörleri Cemiyeti

21 Mart 2001 tarihinde İstanbul Valiliği ile imzalanan protokolle. ARÇ bir afet anında Sivil Savunma Müdürlüğü'nün belirlediği ve talep ettiği çerçevede görev alacak görevli çevirmenlerin dökümünü yaparak bağlantıyı koordine edecektir. Bunun için afet durumlarında işleyecek bir Görevlendirme Birimi oluşturulmuştur. Hareket Planı'nı esas alarak önceden belirlenmiş noktalarda varsa kriz masasına giderek, bir kriz masası yoksa o anda oluşturarak, koordinasyonu ve görev dağılımını sağlayacaktır. ARÇ gönüllüleri protokolle belirlenen esaslar dahilinde bir afet durumunda; öncelikle arama kurtarma ekiplerine rehber çevirmenlik, yetkili kurumların yurtdışı ilişkilerinde yardımcı olmak üzere çevirmenlik, yurtdışından gelecek yardım malzemelerinin kabulü ve dağıtımıyla yetkili birimlere yardımcı olmak üzere çevirmenlik, yabancı sağlık ekiplerine rehber çevirmenlik görevlerinin yanısıra başka ihtiyaçlar doğrultusunda farklı görevler de üstleneceklerdir.

Bu eğitim sonunda bir afet durumunda ARÇ'ın hareket biçimini tanımlayan bir plan bulunmaktadır. ARÇ Hareket Planı adını verdiğimiz bu plan ile ARÇ kurumsal bir ileyişin içine girerek Afet Yönetim Planı ve Acil Eylem Planı'nda devlet ve sivil toplum kuruluşu arasında işbirliği ve destek sağlayan, koordinasyonda etkin olarak yer alacağı bir rol üstlenmektedir.

4. 3. ARÇ Hareket Planı

Belirlenen Hareket Planı'na göre ARÇ ekipleri Valilik ve Atatürk Havaalanı ile Kurtköy havaalanı olmak üzere üç ana merkezde bir araya geleceklerdir. Gerekli olduğu takdirde Anadolu yakasında Selimiye 1. Ordu Komutanlığı da buluşma ve ulaşım noktası olarak kullanılacaktır (bkz. 7.9). Afetin ilk yetmiş iki saati içinde ARÇ'lar merkezlerle bağlantıya geçerek yerleri, ilk aşamada göreve hazır olup olmadıkları, merkezlere ne kadar zamanda ulaşabilecekleri, malzeme ihtiyacının olup olmadığı, birlikte hareket edebileceği yedek bir çevirmen olup olmadığı, destek isteyip istemediği, çevirmene ulaşılacak iletişim noktası konularında bilgi vereceklerdir.

Merkezden kendilerine, ilk aşamada görev verilip verilemeyeceği, rehberlik yapılacak ekipteki değişiklik, ekibin görev yeri ya da değişikliği, ekibin karşılanma noktası, hangi birimlerle iletişim kurulabileceği, beklemede kalınacaksa yapılacak hazırlık konularında bilgi verilecektir. Bu sırada merkez gerekli bilgi akışını sağlayıp çevirmen koordinasyonunu yaparak mevcut durumun güncel raporlamasını gerekli görüldüğü takdirde bağlı bulunan resmi birimlere aktaracaktır.

Merkezlere gelecek dil bilen gönüllülerin kayıtlarının yapılması (bkz. 7.10), ideal şartlarda bir ARÇ ile göreve yönlendirilmesi merkezlerde gerçekleştirilecektir. Hareket Planı'nın uygulanma aşamaları aşağıdaki bölümlerde ARÇ Eğitim Programı'nda kullanılan biçimiyle tanıtılmaktadır.

4. 3. 1. Ekibin Karşılanması

Hareket Planı'nın amacı yabancı ekiplerin afet bölgesine ayak bastıkları anda ARÇ'lar tarafından karşılanabilip, gerekli rehberliğin ilk andan itibaren verilebilmesidir. Havaalanına yabancı ekiplerin ulaşmasından önce görev bölgeleri

ve dağılımı ile ilgili bilgi edinilebilmesi zamandan kazanmayı sağlayacaktır. Ekibin gelmesi ile çevirmen kendini tanıtip ekibin ihtiyaçlarını öğrenerek en hızlı şekilde gerekli koordinasyonu sağlayacaktır. Bunun için Yabancı Ekip Formu'nu doldurup merkezle gerekli birimlerin koordinasyonunda veri akışının etkin ve verimli aktarımın olması sağlanacaktır. (bkz. 7.11)

4. 3. 2. Görev Sırasında Yapılacaklar

Görev dağılımı yapıp ARÇ bir ekibe çevirmen olarak verildikten sonra, müdahale bölgesine gidene kadar geçen sürede yabancı ekibi bilgilendirmek için zaman olacaktır. Bu zaman elverdiği ölçüde gidilen bölge ile ilgili bilgiler aktarılır. Ekip; olayın türü, kapsamı ve bölgesel koşullarda etkilenme biçimi, ekibin görev almadan önce yapması gereken işlemler, (varsa) gidilen yerin coğrafi ve kültürel özellikleri, bölgede başlatılan ve süren çalışmalar, çalışma koşulları konularında bilgilendirilir.

Mümkün olduğunca ARÇ merkezleri ile bağlantının kopmaması gerekmektedir. Durum belirli aralıklarla merkeze bildirilir. Merkeze iletilecek bilgiler; bölgenin genel durumu, afetten nasıl etkilendiği, bölgede ne gibi çalışmalarla ilgili son durumun ne olduğu, alınan önlemler ve olanaklar; çalışmakta olan kurum ve kuruluşların kimler olduğudur. Çalışmalar sırasına ekiple uyum içinde olmak ve mevcut şartlarda ekibe daha fazla yardımcı olabilmek için somut durum, müdahale noktasında daha önce çalışan ekiplerin olup olmadığı, yakınlarda yardımlaşılacak yabancı ve yerli arama kurtarma ekipleri, ekibin başlangıçta ve çalışmalar ilerledikçe ortaya çıkan ihtiyaçları gibi konularda bilgiler toplamak yapılan işlerin koordinasyonunu ve hızını arttıracaktır.

4. 3. 3. Görev Bitiminde Yapılacaklar

Görev bitiminde, göreve verildiği andan itibaren kullanılan her türlü veri merkeze rapor halinde sunulmalıdır (bkz. 7.12). Raporun içeriğini, ekibin yaptığı çalışmaların yeri, tarihi, saati ve çalışmayı yapan ekibin ve çevirmenin adı, çıkarılan sağ ve ölü sayıları, kimlik bilgileri, yaralıların nereye sevk edildiği ve kimlikleri, yaşanan sorunlar ve sorunlara neden olan kişi ve koşullarla ilgili somut bilgiler oluşturacaktır. Görev bitiminde bütün ARÇ'ların bir araya geldiği bir toplantıyla genel değerlendirme yapılacaktır. Merkeze iletilen raporların resmi makamlara sunulacak hale getirilmesi görüşülecektir.

Bu hareket planı doğrultusunda bir afet durumunda, bu konuda uzmanlaşmış ve uzmanlaşmakta olan çevirmen ve gönüllülerin organizasyonu ile uluslararası yardımlaşmanın daha etkin hale getirilmesi amaçlanmıştır.

4. 4. ARÇ'ın Yabancı Arama Kurtarma Ekipleri ile İlişkisi

ARÇ eğitim programında da yer verilen uluslar arası afet yardımlaşması konusu yabancı arama kurtarma ekipleriyle birebir ilişki kurarak aracılık ve rehberlik yapacak olan ARÇ için çok önemlidir. Uluslararası afet yardımlaşması çerçevesinde yabancı ekipler ve ARÇ ilişkisi konusu ARÇ eğitim programında yer alan metinde aşağıdaki kapsamda ele alınmaktadır:

ARÇ'ın uluslararası ilişkiler bakımından ilişkili olduğu ve çalışma ilkelerini ve programını uluslararası standartlarda planlarken esas aldığı kurum, yabancı arama kurtarma ekiplerinin pek çoğunun bağlı olduğu Uluslararası Arama Kurtarma Koordinasyon Grubu kısa adıyla INSARAG'tır. Uluslararası afet planlamasında arama kurtarma ekiplerinin verimli çalışabilmeleri için afet öncesi, afet ve afet sonrası planlama yaparak koordinasyon içinde çalışmayı hedefleyen bir kurumdur.

INSARAG; Ekip Yönetimi, Operasyon Öncesi, Sırası ve Sonrasında yapılması gerekenler, Çalışma, Kurtarma ve Sağlık başlıkları altında belirlemiş olduğu ilkeler ile (bkz.7.4) bünyesinde topladığı arama kurtarma ekiplerine bir standart getirerek ekip oluşturmayı amaçlamaktadır. Diğer önemli bir görevi de arama kurtarma ekiplerinin tamamladığı görevlerin raporlarını düzenli olarak toplayarak diğer ekiplere gönderip, gelecekte olabilecek afetlere hazırlık açısından değerlendirme yapılmasını sağlamak, eğitim amaçlı çalışmalar haline getirmektir.

INSARAG gibi UN-OCHA da yurt içinde arama kurtarma ekiplerinin afet öncesinde koordinasyon içinde çalışmalarını sağlayan önemli bir oluşumdur. Bu oluşum yurt içindeki arama kurtarma ekiplerinin ideal olan yapıya gelirken gerekli maddi desteği de görmeleri açısından önem taşırken diğer yandan yurtiçi ve yurtdışı kaynakların bir afet sırasında etkin ve yetkin kullanımları açısından büyük önem taşımaktadır.

INSARAG standartlarında bir arama kurtarma ekibinin yapısında Planlama, Güvenlik, İstihbarat ve Hakla İlişkiler birimleri bulunmaktadır. Bu birimlerden Planlama; bilgi ve toplantı akışını planlayarak kısa ve uzun süreli planlarla ekip yönetimine destek verir. Bu birimin işleyişini bilmek ARÇ açısından arama kurtarma ekibi ile çalışırken en kısa sürede gerekli bağlantının kurulması, bilgi akışının sağlanarak gerekli desteğin alınması açısından önem taşır.

Güvenlik birimi; operasyonlar sırasında ekibin güvenliği için gerekli önlemleri alır. Güvenlik bütün arama kurtarma ekipleri için gerekli olsa da uygulamada farklar söz konusu olabilir. ARÇ oluşumunda uluslararası standartların ve yasal yaptırımların gözetilmesi söz konusu olduğunda güvenlik şartları ARÇ için de geçerli olacaktır. Öncelikle kendi can güvenliği esastır. Daha sonra koşullar elverdiği ölçüde çevrenin güvenliğini sağlama konusunda ekibe destek verebilir. Ancak asıl görevi ARÇ Organizasyon ve Çalışma İlkeleri'nde de belirtildiği üzere çeviri hizmeti yoluyla kurtarma faaliyetlerinin etkin sürmesini sağlamak esastır.

İstihbarat birimi; diğer ekiplerle koordinasyon içinde çalışmayı sağlar. Bu birimin Arç açısından önemi bölgeye gelen yabancı ekiplerle yerel yöneticiler ve afet müdahale birimlerinin ilişkisini sağlamaktır. INSARAG tarafından belirlenen bu ilişkilerin çerçevesini bilmek ARÇ açısından yasal yükümlülüğünden doğabilecek sorunları ortadan kaldırıp gerekli bilgi aktarımı sağlanarak güven ortamı sağlanacaktır.

Halkla İlişkiler birimi; basına verilecek bilgilerin eksiksiz, doğru ve bölgedeki Yerel Afet Müdahale Birimi ve Birleşmiş Milletler Operasyon Koordinasyon Merkezi ile uyumlu olmasını sağlar. Bu birimin faaliyetleri sırasında bazı sorunlar yaşanabilir. Yabancı ekibin basın açıklamaları sırasında yanlış davranması ve bunların aktarımından çevirmeni sorumlu tutması gibi durumlarda çevirmen inisiyatif sahibi olan ARÇ olarak karar verme durumunda iletişimde aracılık rolünü sorgulayacaktır. ARÇ Çalışma İlkeleri bu noktada işlerlik kazanacaktır. Çünkü esas olan ARÇ'ın yapısına zarar vermemek ve sözlü kültür aracılığıyla tarafsızlığı sağlayan mesafeyi korumaktır.

4. 5. ARÇ Uygulamaları*

4. 5. 1 Gerçek Durumlardan Çeviri Örnekleri

Bu bölümde gerçek durum olarak ele alınan örnekler 1999 Marmara ve Düzce depremlerinde yabancı arama kurtarma ekiplerine gönüllü çevirmenlik yapan çevirmenlerle yapılan görüşmelerden derlenmiştir. (bkz EK Görüşme Soruları) Soruların amacı gerçek afet koşullarında gönüllü çevirmenleri yönlendiren ve çeviriyi etkileyen koşullar ve kısıtlamaları ortaya çıkarmaktır. Aşağıda bu görüşmelerden yapılan alıntılar belirlenen temel bazı durumlara örnek olarak verilmektedir. Durumlar saptanırken fiziksel ve fiziksel olmayan koşulların yarattığı kısıtlamalar temel alınmıştır:

1. **Örnek:** Bu örnekte çevirmen, 17 Ağustos 1999'da yaşanan depremten üç gün sonra, havaalanında oluşturulan kriz masası ile bağlantıya geçer ve bildiği Rusça ve İngilizce dillerinden herhangi birinin çevirisine ihtiyaç olup olmadığı konusunda bilgi alıp kendi iletişim bilgilerini gerekli olduğu takdirde kullanılmak üzere iletir. Ancak kriz masası o an için ihtiyaç olmadığını bildirir ve hemen ardından ihtiyaç olduğuna dair bilgi gelir. Çevirmen havaalanındaki şartları şöyle betimlemektedir:

Havaalanına ulaşmam saat ikiyi buldu. Gittiğimde, çevirmen bekleyen bir Rus ekip olduğunu söylediler, onlarla konuşmamı istediler. Ancak ekibin sabah 05:00 civarında oraya ulaştığı ve o saatten beri güneşin altında beklemekte olduğu bilgisini vermediler. Ekiptekilerle çok uzun bir diyaloga giremedim; oldukça sinirlilerdi, köpekleri sıcaktan bayılmıştı. Kriz masasındakilere ekibin artık gitmek istediğini söyledim. Kriz Masası'ndan ekibin bir otele yerleştirileceğini söylendi. Ekip kendi kendine araç ayarlayıp bölgeye gitmeye çalıştı. Tartışmalar sonucu, ekip Gölcük'e doğru yola çıktı. 10 kişilerdi. 2 köpekleri vardı. Ben

* Düzeltme

onlarla gitmedim. Başka bir çevirmen ayarlandı. Beni gemiyle Yalova'ya göndereceklerdi. Oradaki Rus ekibine çevirmen gerekiyormuş. Gerekli hazırlıklarımı yaptım. aşı oldum. Ertesi gün gitmem gerekiyordu. Yine arayıp iptal ettiler.

Yorum: Bu örnekten yola çıkılarak bakıldığında çevirmenin afet şartlarında ilk 72 saat içinde herhangi bir çeviri hizmetinde yer alamamış ve üç gün sonunda kriz masası ile iletişime geçmiştir. Bir afet koşulunda yaşanabilecek **koordinasyonsuzluk** ile yabancı ekip havaalanında fazlasıyla beklemiş, iletişimi sağlayacak aracılık rolünü üstlenecek çevirmen geldiğinde ise **olumsuz şartlar** nedeni ile etkin iletişim sağlanamamıştır. Benzeri bir durum her zaman için görülebilir ancak ARÇ eğitimi kapsamında Hareket Planı yapılırken, öncelikle hedeflenen yaşanan bir afette “altın saatler” olarak adlandırılan ilk 72 saat içindeki **hızlı ve etkin koordinasyon** ve hizmettir. Yabancı arama kurtarma ekiplerinin afetin ilk saatlerinden itibaren bölgeye hızla intikallerinin olduğu, yurtdışından gelişlerin havaalanları üzerinden yapıldığı ve burada bir kriz masası oluşturulduğu verilerinden yola çıkarak yukarıdaki örnekte yaşanan koordinasyonsuzluk ve bekleyişten kaynaklanan sorunların en aza indirgenmesi için ARÇ’lar havaalanında afetin hemen sonrasında kriz masasında çevirmen koordinasyonunda etkin olarak rol alacaklardır. Böylelikle gelecek ekipler ve çevirmenlere göre koordinasyon, doğru ve zamanında görev dağılımı ile iletişim akışını hızlandırmak amaçlanmaktadır.

2. **Örnek:** İkinci örnekte İspanyolca ve İngilizce dillerini bilen çevirmen, bu kez bir afet durumunda ikinci koordinasyon noktası olan Valilik ile bağlantıya geçmiş ve buradan Meksikalı bir ekiple çalışmak üzere diğer bir çevirmen ile birlikte görevlendirilmiştir. Çevirmen görevlendirilme anından itibaren süreci şöyle aktarmaktadır:

Valilik tarafından yaklaşık 12 kişilik aralarında bir de paramediğin ve köpeğin bulunduğu Meksikalı ekiple Gölcük bölgesinde Ağustos 99 depreminde çalışmak üzere bir başka çevirmen arkadaşım ile görevlendirildim. Çevirmenliğin yanı sıra ekibin kaymakamlık, belediye ve diğer arama kurtarma ekipleri ile koordinasyonlarının sağlanmasını, olay bölgesine ulaşmaları için araç sağlanması, gıda ihtiyaçlarının temini, barınmaları gibi görevler de yaptım...

Yorum: Yukarıdaki örnekte görüldüğü gibi çevirmen ikinci ana bağlantı ve koordinasyon noktası olan Valilik ile iletişime geçmiş ve bir başka çevirmen ile görevlendirilmiştir. Diğer örnekten farklı olarak ideal şartlarla iki kişi görev yapmışlar ve çevirmen “body” olarak adlandırılan eşli çalışma sistemi ile ihtiyaçların karşılanması için çalışırken diğer çevirmen de çeviri hizmeti verebilmiştir. ARÇ olarak her görevde öngörülen en önemli unsur eşli çalışmadır. Bu hem çevirmenin çalışma koşullarının uygun hale getirilmesi hem de aynı anda görev dağılımı ile hız kazandırma açısından önem taşımaktadır.

Diğer yandan çevirmen sadece çeviri hizmeti değil aynı zamanda lojistik anlamda da kaynak sağlama görevini üstlenmiştir. Bu da görev tanımının dil aracılığından öteye taşıyarak inisiyatif alır hale geldiğini göstermektedir.

...Meksikalı ekip son derece sorunluymuştu. Kendilerine gösterilen güvenli bölgelerde konaklamak yerine tehlike arz eden enkaz alanında konaklıyorlardı. O şartlarda bulunabilecek en ideal gıda olan süt ve bisküvi yerine yüksek kalorili gıda talep ettiler. kendi içlerinde sürekli koordinasyonsuzluk vardı. Bir süre sonra güvenli ve koordinasyon içinde çalışmayı reddettikleri için ben de onlarla çalışmayı reddettim ve Valiliğe görevden ayrıldığımı bildirerek geri döndüm. Bu arada Valilik koordinasyon ve görev takibi konusunda son derece etkindi. Sürekli arayıp yerimizi ve ihtiyaçlarımızı soruyordu. İlgili birimlerle iletişime geçme konusunda da destek verdiler...

Yorum: Burada da görüldüğü gibi çevirmen ekibin bir taraftan **kaynak** ve **uygun koşulların** sağlanması sırasında bir parçası iken diğer yandan kendi güvenliğinin tehdit edilmeye başlandığı noktada kendi kararları doğrultusunda inisiyatif kullanmakta ve görevden çekilmektedir. **Bireysel kararlar alma** noktasında ARÇ'ın görev tanımında da yer aldığı şekli ile ilgili birimleri haberdar etmek kaydı ile özerktir.

... Diğer çalıştığım ekip İspanyol Kızılhaç'ı idi. Onlarla rehabilitasyon çalışmalarına ve sonrasında İlk yardım eğitimi çalışmalarına katıldığım için koşullar ve ekip daha olumluydu, herhangi bir sorun yaşamadım.

Yorum: Afet sonrasında yapılan rehabilitasyon çalışmaları kriz ortamında yaşanan **koordinasyonsuzluk** ve **güvensiz çalışma ortamı** gibi olumsuz diğer etkenlerden daha uzak olduğunda çeviri ve iletişim hizmeti aksamamıştır. Diğer yandan çeviri hizmetinin yalnızca arama-kurtarma ekipleri ile sınırlı olmayıp aynı zamanda **afet sonrası rehabilitasyon çalışmaları** sırasında da gerektiği görülmektedir.

3. **Örnek:** Bu örnekteki çevirmen, afet sırasında öncelikli olarak arama- kurtarmacı olarak görev almış sonrasında da Fransızca ve İngilizce dillerinde çeviri hizmeti vermiştir.

... Depremin hemen ardından Belçika konsolosluğu ile irtibata geçerek Belçikalı ekiple birlikte görev aldım ve ilk beş gün arama kurtarmada çalıştıktan sonra, Fransız ve Mısırlı ekibin koordinasyonunda, ihtiyaçlarını sağlanması, bölgeye ulaşmaları ve yerel idarelerle iletişimlerini sağlamada yer aldım. Ama 20-30 kişilik ekiplerle tek başıma çalıştığım için çok yorucu ve yıpratıcı oldu. Diğer yandan ulaşım konusunda ekiplerin olay bölgesine ulaşmaları için karayolu daha hızlı ve pratik olabileceken havayolunda ısrarcı olmaları bize zaman kaybettirdi ancak bu noktada ekibe bağlı olduğum için çok fazla ısrarcı tutum

içinde olmam ekip üzerinde gerilim yaratacağından zaman kaybı konusunda sinirlenmekten başka bir şey yapamadım. Bölgede cep telefonlarının çalışmaması, telsiz ve benzeri iletişim araçlarının olmaması merkezle koordinasyonda zaman ve enerji kaybına yol açtı...

Yorum: Belçikalı, Fransız ve Mısırlı arama kurtarma ve sahra hastanesi kurmakla görevli ekiplere çevirmenlik yapan çevirmen birincil kimliği arama kurtarma olduğu için öncesinde bu görevini yerine getirmiştir. Bu durumundan da anlaşılacağı gibi çevirmen çok kimlikli olabilir. Ancak inisiyatif sahibi olan kişi olarak görev önceliklerini saptayarak yerine getirmesi öncelikle kendi güvenliği açısından, sonrasında da sağlıklı iletişim ve koordinasyonun sağlanması açısından yararlıdır. Çevirmenin arama kurtarma arka planına sahip olması bölgedeki yerel arama kurtarma ekipleri, konsolosluk ve diğer idari birimlerle olan iletişimini hızlandırmış ve afet sırasında ve sonrasında yaşanabilecek aksaklıkların giderilmesinde yararlı olmuştur. Çevirmen yaşadığı en büyük zorluğun yukarıda üzerinde önemle durduğumuz “eşli çalışma” noktasında yaşadığını kalabalık bir grupla uzun çalışma sürelerinde tek başına görev yapmak durumunda kaldığı için koşulların ve çevirmen inisiyatifin tek başına üstlenmenin güçlüğüne fiziksel anlamda yaşamıştır. Mevcut iletişim kaynaklarının yetersizliği de afette yaşanabilecek en önemli sorunlardan biridir. Ancak bütün bunların yanında havayolu ve karayolu ile olay bölgesine ulaşım sırasında çevirmen yaşadığı gerginliği ekibe yansıtmadan önleme kararı ile sorunu önlemiş olsa da ekiple hareket etme durumunda olduğundan ekibi yönlendirme anlamında zaman zaman etkin rol oynayamamaktadır. Bu da ekibin büyüklüğü, kendilerine ait kuralları ve ait olduğu kültür gözetilerek değerlendirilmesi gereken bir durumdur.

Yukarıdaki örneklerden de görüldüğü gibi çevirmen “arada” olan aracı olarak afet şartlarında farklı kimlikler alabilmektedir. Öncelikli olarak arama kurtarmacı olan ama aynı zamanda çeviri hizmeti verebilecek olan çevirmen

inisiyatifleri doğrultusunda **birincil görevini** yerine getirdikten sonra **ikincil kimliğini** üstleniyor gibi görünse de aslında yabancı bir ekiple kendi ülkesi dahilinde çalışırken yine aracılık yapmakta ve onların bölgeye intikallerinde enkaz sırasında diğer ekiplerle çalışmaları ve yerel idarelerle koordinasyon aşamalarına kadar her türlü koşulda aracılık yapmaktadır, yalnızca **birincil “görünür” kimliği** arama kurtarmacı. **ikincil “görünmez” kimliği** aracılık, yani çevirmenliktir.

Çevirmenler afetin her aşamasında örneklerden de yola çıkarak bakıldığında ister lojistik destek sağlama, koordinasyon, kriz masası görevlisi, arama kurtarmacı ya da her ne kimlikle olursa olsun kültürlerarası ve kültür içi iletişim içinde bulundukları ve aktarımı gerçekleştirdikleri her aşamada çevirmen kimlikleri ile “görünür” bir şekilde “**toplum hizmeti**” vermektedirler. Durumsal olarak alınan kararlar ve kendi inisiyatifleri doğrultusunda öncelikle kendi güvenliklerini sonrasında aracılık ettikleri ekip ya da kişilerin güvenliklerini gözeterek iletişim engellerini aşmaya ve etkin iletişim sağlamaya yöneliktir. Bu değerlendirmeler gerçek durumlardan yola çıkarak yapılmıştır. Aşağıdaki bölümde olası durumlar düşünülerek planlanmış bir tatbikat örneğinden yola çıkarak yapılan değerlendirmeler yer almaktadır.

4.5.2. ARÇ Eğitimi Tatbikatları*

Toplum çevirmenliği başlığı altında tanımlanan ARÇ, afet yönetimi kapsamında yer alan ve afet planlaması yapan her türlü resmi ve sivil kuruluş gibi afete hazırlık aşamasında çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalar, ARÇ projesinin oluşumu sırasında gözetilen gerek kuramsal gerekse uygulamaya yönelik yapıyı sınamak, eksiklikleri görmek, gidermek ve mevcut bilgilerin bu deneyimler doğrultusunda

*Düzeltilme

güncellenmesini sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Gönüllü profesyonellik bağlamında Arç açısından gönüllülük ve profesyonellik kavramlarının bir arada yer alması ve bu iki kavramın birbirlerinin önüne geçmeleri durumunda yaşanan sorunlar ancak gerçek afet koşullarına olabildiğince benzeştirilen bir tatbikat ortamında görülebilirdi. Yabancı ekiplere verilen sözlü çeviri hizmeti sırasında yaşanan her bir sorun durumunda ARÇ'ın davranış biçiminin önceden aldığı eğitime ve hazırlığına bağlı olarak değişip değişmediği önemli bir konudur. Bu konunun gönüllü profesyonellik yanı tatbikatın değerlendirmesinde öne çıkacaktır.

Afette rehber çevirmenlik araştırmasının yabancı kurtarma ekibi ve çevirmen anketleri, deprem kayıt ve kasetlerinin sözlü çeviri davranışları açısından incelenmesi boyutları da bulunmaktadır. Bu çalışmanın uygulama bölümünde kullanılan örnekler özellikle ARÇ Tatbikatlarına dayandırılarak yeni oluşturulan ve standartlaştırılmaya çalışılan bu toplum çevirisi türünün birebir ARÇ deneyimi ile tartışılması amaçlanmıştır.

ARÇ tatbikatları sanal ve uygulamalı olarak düşünülmektedir. Bu anlamda ilk sanal tatbikat Haziran 2000'de bir gün süreyle yapılmış ve Arç Görevlendirme Birimi telefon yoluyla ekibi harekete geçirerek olası bir afet durumunda hazırlıklarını ve ilk tepkilerini ölçmüştür. Bu tatbikatın raporları ARÇ kayıtlarında yer almaktadır.

Bunun dışında Türkiye'de ve dünyada yaşanan büyük deprem felaketlerinin ardından ARÇ Görevlendirme birimi internet ve telefon yoluyla ekibin ilk tepki ve hazırlık durumunu yoklamış Nisan 2002'de yaşanan Afyon depremi örneğinde olduğu gibi müdahale olasılığı gözetilerek Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ile bağlantılı olarak görev emri beklenmesi istenmiştir. Afyon depremi sonrasında ARÇ gönüllülerinin geliştirdikleri senaryolar daha sonra ARÇ eğitimlerinde kullanılmıştır.

ARÇ, sanal tatbikatlar dışında Afet Yönetimi Merkezi ve Sivil Savunma Müdürlüğü'nün kendi bünyesinde yaptığı tatbikat ve uygulamalara da başka sivil toplum örgütleri ile birlikte davet edilmesi durumunda katılmaya özen göstermiştir.

Sivil toplum kuruluşlarını yaptığı tatbikatlara da katılarak deneyim kazanmayı önemseyen ARÇ grubu, 14 Aralık 2002 tarihinde Arama Kurtarma Araştırma Derneği (AKA) tarafından organize edilen tatbikatta yer almıştır. Bu çalışmanın aşağıdaki bölümlerinde AKA tatbikatı özel örneğinde ARÇ uygulaması örneklenerek ve tartışılacaktır.

4. 5. 2. 1. ARÇ'ın Tatbikata Yönelik Planlama ve Görev Dağılımı

Tatbikat senaryoları planlanırken rollerin değişken olması, gerektiğinde yabancı ekip elemanı. ARÇ, Havaalanı ARÇ temsilcisi vb. rollerde her ARÇ'ın yer alabilmesi esas alınmıştır. Senaryo hazırlığı sırasında tatbikat sırasında orada bulunacak yabancı ekipler (örneğin, AKA tatbikatına katılan ve 1999 Türkiye depremleri sonrasında İzmit'te yerleşik görev yapmaya başlayan İsviçre Yardım Ekibi (SKH)) hakkında internet sitesi üzerinden ön bilgi edinmek ilk aşamadır. Havaalanında ekibi karşılama ve yabancı ekibe ARÇ grubunun üyelerini tanıtırma işleri ARÇ Havaalanı sorumlusunun görev kapsamındadır. Havaalanından gelen bilgiler doğrultusunda operasyon merkezinde hazır bekleyen ARÇ ekibine ilk brifing verilir. Kriz masasından görev alan ARÇ Bilgi-belge ve Malzeme Sorumluları brifing doğrultusunda kaynak yönetiminden sorumlulardır. Bunu dışında sahada ve enkaz başında bilgi alış konusunda, yurtdışıyla telsiz görüşmesi, yabancı ilgilinin destek teklifi ve kriz masasıyla bağlantı konularında İletişim Sorumlusu , enkaz çalışma planı ve uygulaması, yerli ekiplerle ilişki konularında ARÇ Görevlendirme Birimi Sorumlusu (GBS) ve yabancı ekibin raporu, debriefing konularında da İletişim ve Koordinasyon Sorumlusu görevlidir. Senaryoların hazırlanması ve uygulamalar sırasında gerektiğinde birden fazla ARÇ'ın yer alması planlanmıştır.

4. 5. 2.2. Tatbikat sırasında iletişim

Tatbikat sırasında iletişim için telefon zinciri oluşturularak aynı telefon zincirinin olay yerinde telsizle haberleşme sırasında da kullanılması planlanmıştır.

GBS- ARÇ İstanbul	Telefon zinciri:
ARÇ1 ve zinciri	
GBS- ARÇ Ankara ve zinciri	AKA. GBS'yi arayacak
ARÇ2 ve zinciri	
ARÇ3 ve zinciri	GBS ARÇ1 arayacak ARÇ1 GBS-Ankara'yı, ARÇ2 ve ARÇ3'ü arayacak....
ARÇ4 ve zinciri	
ARÇ5 ve zinciri	Ayrıca tatbikata katılmayan aktif (ve yarı pasif)
ARÇ Gönüllüleri	arçlarla da telefon bağlantısı kurup (veya onların bizle kurup) neden gelmediklerini, gerçek deprem olsa gelip gelmeyecekleri izlenecek

Tablo1- Tatbikat İletişim Zinciri

AKA TATBİKATI ÖRNEĞİ

Ulaşım planlamasında Üsküdar vapur iskelesi buluşma merkezi olmak üzere araç sahibi olan kişiler arasında ekip dağılımı yapıldı. Belirlenen dağılım doğrultusunda; (bkz. Tablo 2)

14 Aralık 2002 Cumartesi sabahı 3 sefer	
1. ekip: GBS ve İki Gönüllü	Kalkış: 06.30
2. ekip: ARÇ 1	Kalkış: 07.30
3. ekip: ARÇ 3	Kalkış: 08.30
2. Gün 4. ekip ARÇ 2	Kalkış: 08.30

Tablo 2- Tatbikat Ulaşım Planlaması

Sahadaki çalışmada işbölümü planlamasında görevlendirme birimi sorumlusu koordinasyon, iletişime destek, kriz masası çevirmeni rollerini; ARÇ Gönüllüleri çadır kurma, izleyicilere rehberlik, malzeme yönetimine destek, oyuncu (yaralı vb.),

lojistik (su, ilaç, besin vs. temini) enkaz sahası dışındaki işlerde destek rollerini; ARÇ bilgi-belge ve kaynak sorumlusu dosya vb. düzeni, malzemelerin kaydı, teslim işlemleri, malzemelerin korunması, kaybolmaması, olayların kaydı ve takibi (yabancı ekipler, arçlar, gönüllüler, talepler vs.) kriz masası çevirmeni rollerini görevlendirme ve sahada çalışacak ARÇ'lar üstlenmişlerdir. ARÇ ve sanal yabancı ekip elemanlarını ve zaman zaman AKA'nın isteği doğrultusunda izleyicilere rehberlik ve ARÇ'lar arası bağlantı görevini telsiz ve iletişim sorumlusu üstlenmiştir.

4. 5. 2.3. AKA Tatbikatıyla İlgili Uygulama Süreci

14-15 Aralık 2002 tarihinde gerçekleştirilen AKA Tatbikatı sırasında yukarıda verilen rol dağılımlarına göre AKA'dan gelen tatbikat yönergeleri doğrultusunda harekete geçildi.(bkz. 7.13) Ancak afet koşulları tanımlanırken planlamanın ve mevcut müdahale koşullarının yetersiz kalabileceği belirtilmişti. Yapılan planlama dahilinde yer alan (bkz. Tablo 2) 3. ekip üyeleri sağlık nedenleriyle, 4.ekip ise tatbikatın erken bitirilmesi sonucu göreve katılamamışlardır. Bu bir afet koşulunda da yaşanabilecek bir durumdur. Afet yönetiminde herhangi bir afet durumunda görev dağılımında yer alan ekipler üyelerinden birinin gelmemesi durumunda bir başka ekip üyesi onun yerine geçer. **Durumsal** bir planlama yaparak mevcut şartlar dahilinde organizasyon yapılır. Bu durumu gerçekte de yaşanabilecek durumlara bir örnek olarak değerlendiren ARÇ'ın yeniden yaptığı görev dağılımında, GBS koordinasyon, diğer birimlerle ve ARÇ'lar arası iletişim, bilgi akışı dosya vb. düzenini, kriz masası çevirmeni rollerini; ARÇ gönüllüleri çadır kurma, izleyicilere rehberlik, malzemelerin kaydı, teslim işlemleri, malzemelerin korunması, kaybolmaması, olayların kaydı ve takibi, oyuncu (yaralı vb.), lojistik (su, ilaç, besin vs. temini), enkaz sahası dışındaki işlerde destek rollerini; 1. ekip ve ARÇ Ankara GBS ARÇ ve sanal yabancı ekip elemanlarını ve zaman zaman AKA'nın isteği doğrultusunda izleyicilere rehberlik rollerini üstlenmişlerdir.

Tatbikat saat 6.30'da AKA'dan GBS'ye SMS mesajı ile duyurulduğunda, mesaj zincirle tatbikatta görev alan ARÇ'lara iletilmiştir.

“Ömerli, Esenceli Köyünde 6.30'da 7.2 şiddetinde deprem olmuştur, Köyün tamamı yıkılmıştır. Bu mesajı alınca ok veriniz. AKA:”

AKA tatbikatı sonrasında GB tarafından hazırlanan tatbikat değerlendirme raporu afette rehber çevirmenlik hizmeti verecek gönüllülerin çeviri ve sözlü aracılık açısından karşılaşılabilecekleri durumları örnekleyen önemli bir metindir.

1. ARÇ ekibi olay yerine 7.30 . 3. ARÇ ekibi. 9.00' da Operasyon bölgesi olan, Ömerli baraj gölüne bakan köye vardığında köyün girişi, araba trafiğini önlemek üzere jandarma tarafından tutulmuştur. Ekiplere gösterilen yere park ettikten sonra buluşma noktası olarak köyün merkezine inilir. Kriz merkezi köy kahvesinde açılmıştır. Etrafta değişik kuruluşların arama kurtarma ekipleri göreve hazır olarak beklerken ARÇ ekibi de kriz merkezinde koordinasyon biriminin yanında yerini almış ve bilgi akışını izlemektedir. Katılımcıların niteliğine göre farklı renkleri olan ve üzerinde ismi yazan kimlik kartlarının yanısıra ARÇ'lar görev sırasında Sivil Savunma ve ARÇ Eğitim belgelerinin kimlik haline getirilmiş şeklini taşımaktadırlar.

Durum :

Yaka kartlarının renkleri şöyle ayarlanmıştı: Kırmızı yaka kartları ağır arama kurtarmacılar (AAKE) içindi ve tüm alanlar kendilerine açıldı. Mavi yaka kartları hafif arama kurtarmacılar (HAKE) içindi, bu kartı taşıyanlar yol bantları içinde enkaz çevresinde çalışabilirler ama enkaz altına girmeleri yasaktı. Sarı yaka kartı taşıyanlar ziyaretçi kimliği ile katılmaktaydılar; gezi yolları dışına çıkamaz ve enkaz güvenlik şeritlerini aşamazlardı. Beyaz yaka kartları ise bizim gibi arama kurtarma faaliyeti dışında gözlemci olarak katılan ve senaryolarda diğer kırmızı kartlı arama kurtarmacı görevlilerin nezaretinde görev alanlara ve yaralılara verildi. Kartlarımızı aldıktan sonra koordinasyon masasına yönlendik. Orada elimize tatbikatta uyulması

gereken kuralları açıklayan bilgilendirme notları verildi. Masada bilgisayarlar vardı. Gelen tüm bilgiler anında kaydediliyor ve tatbikat bu bilgilere göre yürütülüyordu. Masanın üzerinde ayrıca değişik formlar bulunmaktaydı. Yapılan herşey bu formlara işleniyor ve bilgisayara aktarılıyordu. Formlar şu başlıkları taşıyordu:

1. **Enkaz takip formu:** Bu formda görevin alındığı tarih, saat, sorumlu kişi, grup, görevin türü (keşif, işaretleme, güvenlik, arama, kurtarma), bina özellikleri (ahşap, beton, çelik, kil, beton, cam), kat sayısı, bina yüksekliği, işlevi, boyutu, enkaz tipi (yeşil, sarı, kırmızı), aramaya başlama bitiş saatleri, kimin arama yaptığı, bina sakinleri bilgileri, enkazdaki muhtemel tehlikeler, kurtarma çalışmasının başlama bitiş saatleri ve kimin yaptığı gibi bilgilere yer verilmişti.
2. **Yaralı bilgi- takip formu:** Bu formda ekibin adı ve sorumlusu, yaralının enkazda bulunduğu yer, yaralının adı soyadı, cinsiyeti, kan grubu, yapılan triaj tipi (yeşil, kırmızı, sarı), şuur durumu, kanama, kırık durumu, kullanılan ilaç ve dozları, hastaneye nakil şekli, kıymetli eşyaları, refakatçisi, ambulansın bağlı olduğu kurum, plakası, sağlık personelinin olup olmadığı , yaralıyı teslim alan kişinin kimliği gibi bilgiler isteniyordu.
3. **Kurtarma planı formu:** Ekibin adı ve sorumlusu, kurtarılacak insan mı, eğer öyleyse bebek/yetişkin/çocuk mu, hayvansa, evcil mi, büyük/küçük baş mı? Ana ve alternatif kurtarma planları, enkaz krokisi gibi bilgiler yer alıyordu.
4. **Ekip bilgi formu:** Ekip başlarına verilen ekibin bilgilerini içeren bir bilgi formu daha vardı.

4. 5. 2.4. Uygulama Sürecinde Yürütülen Çalışmalar

Koordinasyon masası lojistikle görevli ARÇ'lara koordinasyon lojistik grubunun (AĞ-17) çadır için yer göstereceğini söyleyerek onları köyün futbol sahası görünümündeki çim alanına yönlendirdi. Lojistikle görevli ARÇ gönüllüleri çadırları

kurdular. ARÇ masasında GBS İstanbul ve GBS Ankara senaryo çalışmasını görüşürken ARÇ 1 ve ARÇ-G dışarıda kriz yönetimi civarındaki ekiplerin çalışmalarını gözlemlediler.

Örnek Sözlü Çeviri Durumları:

Durum 1:

Bu durum, Kandilli Rasathanesi'nde görev yapmakta olan bir Japon gözlemciye çevirmenlikti. ARÇ masası hemen orada hazır bulunan ARÇ'ı görevlendirdi. Görevli ARÇ kendini tanıtarak hem kimlik masası hem de koordinasyon masasındaki işlemler için diyalog çevirmenliği yaptı. Daha sonra formların doldurulması ve kurallarla ilgili iki sayfanın okunması sırasında çeviri yapıldı.

Zamanın kısıtlılığını göz önüne alarak ve sözel karmaşa yaratmasından kaçınarak metnin mümkün olduğunca can alıcı ve bilgilendirici yerlerini seçerek net notlar halinde iletme şeklinde bir çeviri gerçekleştirdi.

Durum 2:

Havaalanında beklemekte olan İngiliz Arama Kurtarma ekibinin Kriz Merkezi ile bağlantıya geçmesi noktasında başlamıştır. Ekip Kriz Merkezi'nde yer alan ARÇ'a havaalanında beş kişilik öncü ekip ile vardıklarını, kriz merkezindeki mevcut durumu ve desteğe ihtiyaç olup olmadığı konularında bilgi almıştır. ARÇ, AKA koordinasyon birimi sorumlusunun bilgi desteği ile yardıma ihtiyaç olduğu bilgisini yabancı ekibe iletmiştir. Yabancı ekibin araçlarına yakıt ve lastik talebi üzerine ARÇ yoğun olan koordinasyon biriminin yerine içinde bulunulan şartları kısaca yabancı ekip temsilcisine özetleyerek ortamın bir köy ortamı olduğu ve bu şartlarda yakıt ve lastik ihtiyacının olay bölgesine gelirken havaalanındaki bir ARÇ'ın yönlendirmesi doğrultusunda yapılmasının daha uygun olacağını belirterek, AKA Koordinasyon birimine de bu bilgileri özetle aktarmıştır.

Çevirmen kendi inisiyatifi ile kriz merkezindeki şartları gözetererek karar vermiş ve yönlendirmede bulunmuştur. Çevirmen görev yaptığı yerin şartları, koordinasyon biriminin yoğunluğu, ihtiyaçların neler olduğu hakkında kriz merkezine gelen bilgi akışını takip ettiği takdirde iletişimi hızlandırmak ve yoğun birimlerin işgücünü hafifletmek açısından aracılık rolünü yerine getirmiştir.

Çevirmen daha sonra yaptığı değerlendirmede çeviri sürecini; İngiltere'den gelen öncü ekip temsilcisi ile telsiz aracılığı ile yapılan görüşme sırasında her türlü teknik ayrıntıyı aktarma konusunda hassas davrandığını ancak bunun dışında ARÇ'ın vereceği çevirmenlik hizmeti bağlamında yabancı ekip temsilcisinin taleplerinin karşılanması; havaalanı sahasındaki ihtiyaçlarının karşılanması; ekibin operasyon bölgesine intikalleri halinde iletişim hizmetlerinin karşılanması gibi konularda AKA temsilcisine bilgiyi genel anlamda aktararak ayrıntılara girmeden ARÇ temsilcisi olarak karar alıp yönlendirmede bulunduğunu, havaalanı ve operasyon bölgesi hakkında gerekli yönlendirme ve bilgilendirmeleri kendi inisiyatifi ile yaptığını belirtmektedir. Bu çeviri sırasında iletişimi olumsuz etkileyen faktörleri çevirmen şöyle sıralamaktadır;

- *Havaalanında ile operasyon bölgesi arasında ARÇ temsilcilerinin birbirleri ile teması yerine ARÇ ve yabancı ekip temsilcisinin teması gereksiz bilgi akışının engellenmesini sağlayamadı ve zaman kaybı ile ayrıntı yığılmasına neden oldu .*
- *Telsiz iletişiminin kuralları ile ilgili yeterince altyapı oluşmamış olması zaman kaybına yolaçtı.*
- *ARÇ Havaalanı temsilcisi, ARÇ Operasyon Merkezi temsilcisi kadar inisiyatif ve yönlendirmede bulunmadığından zaman kaybına neden olundu..."*

Durum 3:

Kriz Merkezi'ne afet sonrası travma geçiren ve yakınlarını arayan Amerikalı bir afetzedenin gelmesi ile ona çevirmenlik hizmeti verilmesi durumudur. Etrafa çaresizce bağırıp kocasının bulunmasını isteyen bu afetzede kadının dil engelini ortadan kaldıracak aracılık rolünü üstlenen ARÇ gönüllüsü kendisine yardımcı oldu. ARÇ olay sırasındaki deneyim ve gözlemlerini daha sonrasında yazmış olduğu raporda şöyle belirtmektedir:

"...Marla perişan bir halde kocasını arayan depremzede turist olarak yanıma oturuverdi ve "Çevirmen yok mu? Çevirmen istiyorum!" diye ağlamaya başladı . çok şanslıymış hemen yanında dediğim gibi ben oturuyordum ve onunla, AKA görevlisi arasında çeviri yaptım. AKA görevlisi biraz şakacı bir tavır takınarak Marla'ya tam olarak müdahale edilmesi gerektiği gibi müdahale etmedi ve biraz ciddiyetsiz ve acemi bir tavır ortaya koydu, bu durum Marla'nın daha da fenalaşmasına neden oldu ve onu yaralılar ve şoktakiler için ayrılan hastane bölgesine götürdüler. Burada çeviri işini Rana (ARÇ) devraldı ve Marla'nı sakinleşmesinde çok önemli bir rol oynayıp ilk müdahaleyi yapan AKA sağlık ekibini de yönlendirerek çoğu zaman onun sormayı unuttuğu soruları bizzat kendisi sorarak Marla'yı yatıştırdı. Bu olay herhangi bir çevirmenle, bir ARC arasındaki farkın ne denli keskin olduğunu bizzat gözlerimin önünde canlı canlı ortaya koyduğu için benim açımdan çok önemli bir deneyimdi. Belki Marla ilk çevirmen talep ettiğinde orada herhangi bir çevirmen olan benim yerime, Rana (ARÇ) olsaydı, Marla'nın durumu ağırlaşmadan sorun çözülebilecekti.."

Bu bir afet durumunda karşılaşılabilecek bir afetzede tablosudur. Yakınını kaybetmiştir ve çaresizdir. ARÇ eğitiminin psikoloji seminerlerinde önemle üzerinde durulan bir nokta da, afet sonrası travma geçiren bir afetzedenin dinlenmesinin; doğru sorular sorularak yönlendirilmesinin, dinlendiğinin ve onaylandığının farkında olmasının sakinleşme ve daha sağlıklı düşünmesi açısından önem taşıdığı vurgulanmaktadır.

Bu noktadan yola çıkan çevirmen bir psikoloğun bulunmadığı ortamda almış olduğu bilgiler doğrultusunda yardımcılık rolünü üstlenerek sakinleştirme, dinleme ve iletişimi sağlama aracı olmuştur.

Çevirmen müdahale sırasındaki aracılık rolünü şöyle betimlemektedir:

“...Müdahale bölgesinde kendisine serum bağlanmış olarak yatırılmış olarak kocasını isteyen bir kadın ve kendisinden yeterince bilgi alınmadığı için yeterince bilgi verilmediğinden şikayet etmektedir. Gerçekten de ben de İngilizce biliyorum diye inat eden ama “ yes” ve “ no”, “sen yat biz find your husband” cümlesinden öte ikna edici bir cümle kuramayan müdahale bölgesi elemanı yanında görev aldığım sırada, müdahale sorumlusunu hastanın eşinin yaşını, boyunu, adresini ve eşinden farklı olabilme ihtimaline karşı adını ve soyadını gibi bilgileri afetzededen alarak görevliye aktardığımda afetzede sakinleşip elemanlar da rahat nefes alıyor..”

Bu nokta da Victoria Edwards’ın (2001:2) sözünü ettiği ‘çeviri yapılan taraf ister bir mülteci isterse sömürge toplumunun üyesi olsun. onun diline dair bildiğiniz tek bir söz bile sizi ondan biri yapacak ve kendisini güvende hissedecektir’ saptamasını doğrulamaktadır. Herkesin kendisinden farklı bir dil konuştuğu ve tam olarak dinlenmediği bir durumda afetzede daha da büyük kriz ortamlarının çıkmasına neden olabilir.

Zorlu şartlar altında hizmet vermeye çalışan müdahale bölgesi çalışanı da yorgunluk, stres ve daha pek çok güçlüklerle başetmek durumunda olabileceğinden aracılık rolü ARÇ tarafından hem görevli hem de afetzede için iki yönlü yerine getirilecektir.

Doğru bilgilerin en hızlı şekilde alınması ve aktarılması kriz durumlarının aşılması için önemlidir. Burada görevli kendi kültürüyle paralel düşündüğünde, bir kadının soyadının kocası ile aynı olacağı genellemesinden yola çıkarak kadınla aynı soyadı taşıyan bir eşin sorgulamasını yaptığında sonuç alamamıştır, ancak kadını yabancı

uyruklu olduğunu ve eşinin Türk olabileceği ya da soyadı değişikliği olabileceğini kendi inisiyatifleri doğrultusunda değerlendiren ve sorgulayan çevirmen doğru bilgiye ulaşmıştır. Böylelikle kayıp eş bulunmuş ve ARÇ kültürlerarası, kültürlerüstü bir bilgi birikimiyle aracılık ederek kriz durumunun aşılmasını sağlamıştır.

ARÇ bu durumda bilgi alışverişinin doğru sağlanması ve verilerin toplanması, hastanın sakinleştirilmesi, ses tonu yükselmekte olan, gittikçe daha sabırsız ve sert konuşan müdahale elamanlarının arasında tansiyon dengeliyici, tampon bölge, süspansiyon, regülatör ve herşey olmak zorunda kalmaktadır.

Ama bu noktada çevirmen farklı bir rol sorgulamasını da kendi içinde yapmıştır. ARÇ eğitimi dışında Kandilli Rasathanesi Deprem Araştırma Enstitüsü tarafından 1999 depremleri sonrasında başlatılan Toplum Afet Müdahale Takımı (TAMT) ve Toplum Afet Gönüllüsü, ABCD Temel Afet Bilinci ¹⁰ eğitimlerini de almış olan çevirmen çevirmenlik hizmetinden önce ilk yardım ve şok müdahalesinde bulunmuştur. Bu noktada çevirmen kimliğinin dışında bir sorumluluk üstlenerek etik ilkelerin sorgulanan yanını kendi görev tanımı dahilinde sorgulama durumunda kalmıştır;

“...Afetzedenin Kriz Merkezi’ne girişinden müdahale bölgesine aktarımına kadar geçen süreçte ilk şok müdahalesini yapan ARÇ olarak daha sonra müdahale bölgesine intikal ettiğimde, “İlk müdahalemi yapan çevirmen bu kızdı!” diyen afetzedeyi müdahale bölgesi elemanı ciddiye almadığı için benden afetzedenin ilk durumu hakkında bilgi alınmadı; ama ilk müdahaleci ben olduğum için ve sorunun arka plan bilgisine sahip olduğumdan sorgulama ve bilgi akışını hemen yapabildim. Yine de ilk şok müdahalesini yapma yetkisine bir ARÇ olarak da sahip miyim?

¹⁰ Kandilli Rasathanesi Deprem Araştırma Enstitüsü, AKUT ve Amerikan Federal Acil Yönetim Kurumu’nun (FEMA) işbirliği ile 2000 yılında İstanbul başta olmak üzere Türkiye’nin depreme maruz kalan bölgelerinde mahalli düzeyde gönüllülerle afet hazırlığı yapılmasına yönelik yürütülen hafif arama kurtarma, afet ömcesi, afet ve afet sonrası süreçlere yönelik eğitim programları.

Ben orada bir TAMT olarak hareket ettim. Kimlik kargaşası durumu oldu..Tartışılması gereken bir nokta!’’

Durum 4:

Bir sonraki görev tam anlamıyla uygulamalı bir enkaz çalışması olmuş ve ARÇ gerek enkaz altında kalan yaralı olarak gerekse enkaz dışında kurtarma ekipleri ile çalışan çevirmen olarak olayın her anında aktif katılımda bulunmuştur. Bu bölüm bir ARÇ’ın gerçek afet koşullarında yaşananları yakından gözleyip deneyim kazanması açısından özel bir önem taşımaktadır. Toplum hizmeti için en zor koşullarda çevirmenliğe soyunan bir ARÇ gerçek durumu ne kadar yakından yaşarsa kendi gönüllülüğünü o kadar sağlıklı sorgulayabilecektir. Tatbikatın aşağıdaki bölümünde enkaz altında canlı manken rolünü üstlenen ARÇ bu deneyime gönüllü olmuştur.

Tatbikatın bu süreci gece eksi üç derecelik kar soğuğunda gerçekleşmiştir. ARÇ, bir turisti canlandırmak üzere canlı manken olarak enkazın altına yerleştirilmiştir. Altına sadece mat verilmiş, battaniyeyi ise nasıl olsa hemen kurtarılacak düşüncesi ile reddetmiştir, enkazdan bizlerle telsiz ya da telefonla görüşmesi de yasaktır. HAKE¹¹ enkazda canlı bulmuş koordinasyona bildirmeye çalışırken senaryoya göre HAKE’den bu bilgiyi alan Koordinasyon derhal AAKE¹²’yi ve ARÇ’ı harekete geçirecektir. HAKE’nin yabancı dille iletişim kurmaya çalıştığı durumda göreve çevirmen olarak gelen ARÇ, HAKE’nin telsizi çalışmadığı için telsiz desteği verir. Zaman geçmiş olmasına karşın henüz koordinasyonla irtibat kurulamamıştır.

Bu arada bir grup basın ARÇ’tan bilgi almaya çalışırken, sorularından yanlı oldukları ve olumsuzlukları vurgulamak üzere bir haber peşinde olduklarının

¹¹ HAKE: Hafif Arama Kurtarma Ekibi: Bir afet durumunda taşıyıcı duvarları çökmemiş hafifi hasarlı binalarda arama ve kurtarma faaliyetlerini yürütebilecek ekip

¹² AAKE: Ağır Arama Kurtarma Ekibi: Bir afet durumunda taşıyıcı duvarları çökmüş, ağır hasarlı: müdahale için teknik donanım ve uzmanlık gerektiren durumlarda arama kurtarma faaliyetlerini yürütebilecek ekip.

anlaşıldığını düşünen çevirmen etik ilkelerin güvenlik esasında yola çıkarak inisiyatifli doğrultusunda bilgi vermeme özgürlüğünü kullanmıştır.

Kendilerine orada herkesin bildiği ve yoruma açık olmayan en alt düzeydeki bilgi olan: *“Aşağıda canlı olduğu saptandı, gereken yapılıyor”* açıklamasını takiben gelen diğer sorulara *“bunun ötesinde ben de sağlıklı bilgiye sahip değilim, olsaydı da yetkili değilim”* genel yanıtlar vermiştir. Benzer bir durum 17 Ağustos 1999’da yaşanan depremde Gölçük’te yapılan çalışmalarda da görülmüştür. Sivil Savunma ekipleri ile yabancı basın arasında askeri bölgenin görüntülenmesine yönelik bir anlaşmazlık yaşanmıştır.

Bu gibi bir durum arama kurtarma ekibine eşlik eden çevirmen için dikkat edilmesi gereken başka bir güvenlik boyutu olan ulusal güvenlidir.

Yasal anlamda bir devlete bağlı hiç bir çalışan ya da birim resmi izin olmaksızın basına demeç veremez ve basın mensupları ulusal güvenliği tehdit edecek herhangi bir görüntü çekemez ya da demeç yayınlamaz.

Bunu bilen bir çevirmen herhangi bir anlaşmazlığın çıkmasını önlemek yukarıdaki ARÇ çevirmeninin yaptığına benzer genel açıklamalarla ortamın güven ve huzurunu sağlayabilir.

İletişim kurulamadığı için sonra da o sırada başka bir enkazda çalışmakta olduğu için AAKE'nin gelmesi epey gecikmiştir. Bu arada ARÇ, HAKE ile turist depremzede arasında iletişimi sağlamaktadır. Ancak depremzedenin sesi duyulduğu halde sözleri anlaşılmıyordur. Enkaza yaklaşmasına izin verilmediği için uzaktan anlamaya çalışmakta ancak etrafta gürültü gibi olumsuz koşullar olduğundan, önce sessizliği sağlaması gerekmiştir. Gelen ses boğuk ve yankılı olduğundan, kısa ve tek tek sözcüklerle konuşmak gerekir, buna rağmen “leg”, “back” sözcükleri birbirinden ayırdedilememiş, ayrıca hangi bacak hangisini sıkıştırmış, anlaşılamamıştır. Daha

sonradan enkaz altındaki çevirmenden öğrenildiğine göre yukarıda konuşulan herşey aşağıdan duyulmaktaymış.

Bu da iletişimde kullanılan dil konusunda daha dikkatli olunması gerektiğini afetzedenin psikolojisini daha da olumsuz etkileyecek herhangi bir yorum ya da davranıştan kaçınılması gerektiği gerçeğini göstermektedir.

Bu arada ambulansın geliyorken başka enkaza yönelmesi hem dışarıda kurtarma faaliyetinin gerçekleşmesi için elinden geleni yapmaya çalışan ARÇ ekipler ve içerideki afetzede için gerçek bir hayal kırıklığına neden olmuştur .

Bu örnekte, çevirmenin bu hayal kırıklığı duygusunu bastırarak durumu içselleştirmemesinin, iletişimsel rolünü oynamaya devam etmesinin, kullandığı inisiyatiflerin, bir arama kurtarma sürecinde kendisine düşebilecek görev ve sorumluluklarla hazırlık ve bilginin önemi açıkça görülmektedir.

AAKE'nin gelmekte gecikmesi ile durum gerçeğe dönüşmeye başlamıştır. Çünkü enkaz altındaki canlı manken kendisine verilen pozisyonda çok rahatsızdır, enkaz altında çok üşümüş ve fenalaşmaya başlamıştır. 1.5 saat kadar o şekilde bekledikten sonra sağlığı tehlikeye girdiği için senaryo ARÇ'ın müdahalesi sonucu ekiplerce kurtarma gerçekleşmeden yarıda kesilmiştir.

ARÇ'ın kişilerarası iletişimde üstlendiği rolün çeviri ve rehberlikten de öte bir grup liderliğine kadar uzanabileceği bu örnekte enkaz başında görev alan çevirmenin davranışlarından izlenebilmektedir. Bu çevirmen gerektiğinde enkaz altındaki turist ve kurtarmacılar arasında çeviri yaparken psikolojik destek boyutunda da yatıştırıcı ve rahatlatıcı sözel bir iletişim içine girip hatta marş, şarkı bile söyleyerek hayata bağlılığını sağlamıştır.

"...Akşam olmuştu hava inanılmaz soğuktu. AKA görevlisi bir mat almamı ve eğer istersem battaniye de alabileceğimizi söyledi ama koşulları öngöremediğim için

sadece matla yetindim. Enkazın başına gittik iki katlı bir binanın üç duvar üstünde ayakta duran enkazının üst katında bir yere çıktık. Bu sırada AKA ekibi benim girmem gereken yerin altında ateş yakarak yangın uygulaması yapacaklardı ve canlı konacağı haberi merkeze bildirilmemişti...” Merkezle koordinasyon sağlanmaması durumunu görmesi gereken çevirmen burada ARÇ kimliğinin profesyonelliğinden gelen inisiyatiften çok gönüllülük yanının inisiyatifi ile karar vermiştir.

Bir afet durumunda sıklıkla karşılaşılan bir durum olarak ekipler arası gerginlik yaşanması durumunda bunun bir başkasının güvenliğini tehdit edecek sonuçlara yol açmaması son derece önemlidir. Ancak ekipler içlerinde bulundukları şartlar ve ellerindeki imkanlar doğrultusunda davranışa dönüştüremedikleri profesyonellikleri ile ego savaşlarına girebilir ve çevirmen de kendisini bu ego savaşlarının tam ortasında bulabilir.

Bu durumda ARÇ kendi önceliklerini gözeterek ve gerekli belgeleri göstererek kendisine en uygun ve hazırlıklı olduğu sözlü aracılık görevinde diretmelidir.

Canlı mankenin tatbikat raporundan yola çıkarak bir afet ortamında sözlü aracılık yapmanın akla baştan gelmeyecek güçlükleri ayrıntılı görülebilir;

“... Enkaza sürünerek girdim, matı altına serdim ama giriş sırasındaki yol ıslak olduğu için ben sıırıslıklam oldum ve en dibe kadar giderek klostrofobim ne kadar var sınımış oldum. Bu arada bütün bir gün boyunca tuvalete girmemiş olmam havanın eksi derecelere düşmüş olması, üzerimdeki enkazda kar bulunması ve 22-28 saniyeler arasında zaten ıslak olan benim üzerime tııırdaması çin işkecesi etkisi yaratıyordu. Elimde fener olması bir yönden iyiydi yalnızlık duygusunu ortadan kaldırıyordu ama diğer yandan etrafı görme dehşet duygusunu arttırıyordu. İçeri girdikten sonra giriş yolumu AKA kırarak kapattı. Klostrofobim olup olmadığını bir sinama imkanı daha olmuştu...”

Bu nokta bir afet durumunda çevirmenin arama kurtarma ekibi ile enkaz altına girmesi söz konusu olduğunda da gerçekleşebilir. Çevirmenin fobi olarak adlandırılabilir herhangi bir korkuya ya da psikolojik baskı yaratabilecek ruhsal etkenlere sahip olmaması, ruhsal olduğu kadar fiziksel olarak da rahatsız olmaması çevirinin verimliliği ve hem kazazedeyi hem de destek verilen arama kurtarmacıyı riske atmamak açısından son derece önemlidir.

Çevirmenin rolünün aynı tatbikat raporundan örneklenmesine devam edersek, 'içselleştirmeme' kavramıyla bir kez daha karşılaşırız;

"...Bir süre geçtikten sonra şartlar da gittikçe olumsuzlaştıkça durumu içselleştiriyorsunuz ve durumu aktif olarak yaşamaya başlıyorsunuz. Panik duygusunun gelmeye başladığı noktalarda cep telefonum çalmaya başladı ve arayan babamdı, üç kez arka arkaya aradı ama ben cevap vermedim. Senaryoya ailem dahil herkes bilerek ya da bilmeyerek katkıda bulunuyordu. Dışarıda dilimden anlayan kadın bana İngiltere kırlarından, parklarından bahsediyordu. Dışarıdan gelen en minik sesi bile vakum etkisi yapan enkazdan rahatlıkla duyabiliyordum .Sonradan öğrendiğime göre dışarıda benim sesim yankılı olarak ve güçlükle duyuluyormuş ama içerdeki insan her sesi en ince ayrıntısına kadar duyabiliyor. Hoparlör etkisi!!!"

Bu noktada dışarıda görev yapan çevirmenin çevrenin kontrolünü ve içerideki afetzede ile iletişimi koruyarak dengeyi sağlaması afetzede için hayati önem taşımaktadır.

"... Mümkünse daha az panik yapan sesler olsun dışarıda, giderek daha dayanılmaz olmaya başladı... Sağ bacağımın kırık olduğunu ama sağa düştüğüm için sol bacağımın sağı ezdiğini söylemeye çalıştım ama beni dinleyen kişi bunu sesin yankılanmasından dolayı beni yanlış anladı ve sol bacağımın kırık olduğunu bildirdi. Ekipler gelmiyor, gelen ambulans gidiyordu, telsizler çalışmıyor ve dışarıda

ekiplerin panik sesleri geliyordu. vücudum donmuştu ve artık beni çıkartmalarını istedim ve senaryo yarıda kesildi. Gelmesi gereken kurtarma ekibinin ben tuvalete koşarken oturmuş çay içen ve bana gülen görüntüleri vardı. Öfke ve nefret duyguları ile doldum...”

ARÇ eğitimleri sırasında alınan psikoloji seminerlerinde bir afetzedenin de benzer psikolojiler içinde olabileceği bunun afet sonrası travma olarak adlandırıldığı anlatılmıştır. Benzer duygular afetzede yakınları tarafından da yaşanabilir. Arama kurtarma ekiplerinin zamanında müdahale edememeleri sonucu yakınlarını kaybeden bir afetzede öfke ve nefret duyguları ile dolacaktır. Aynı şekilde soğukkanlı ve durumu kişiselleştirmeyerek gerekli aracılık esafesini koyamayan çevirmen de suçluluk ve öfke duygusu ile benzer tepkileri verebilir. Burada önemli olan müdahalenin olabildiğince hızlı yapılması adına çevirmene düşen rollerin yerine getirilmesi ve sonuçtan kendisini sorumlu tutmaması ,gerektiğinde afetzede yakınlarını, afetzedeyi ya da afete maruz kalmış kişi her kimse sakinleştirme ve dinlemeyi bilmesidir.

Gerçeğe yakın olmasına çok ince bir çizgi kalmış olan bu senaryonun gösterdiği pek çok nokta söz konusudur. Enkaz altında kalan normal şartlarda bir ARÇ olabilir. ARÇ eğitiminden ve farklı deprem eğitimlerinden geçmiş bir afetzede olarak enkaz altında kalmak olayları daha fazla içselleştirme ve daha fazla endişeyi de beraberinde getiriyor olabilir. Almış olduğunuz eğitim doğrultusunda enkazın hangi açısında durduğunuz, sizi oradan kurtarabilecek arama kurtarma ekibinin nasıl olması gerektiği ve nasıl olmaması gerektiği, sizi ne şekilde kurtarırlarsa daha fazla tehlikeye atacakları konusunda aldığınız eğitimler doğrultusunda gelişmiş olan bir yedinci duyunuz varsa bu afet ve koşulları ile başa çıkma aşamasında daha da fazla sorgulamayı beraberinde getirmektedir. Diğer yandan bu şartları gerçeğe yakın bir şekilde deneyimlemiş çevirmen enkaz altındaki kişinin psikolojisini gözeterek dış etkenlerin olumsuzluğunu en aza indirmeye çalışacak aracıdır. Dışarıda panik olmuş depremzede yakınına sakinleştirmek, baskı unsuru oluşturan gazateciyi

olabildiğince uzak tutmak ancak olumsuz bir bilgi aktarmasını önleyecek genel bir söylemle yaklaşmak; gerektiğinde ağır hasarlı bir enkaza Hafif Arama Kurtarma ekibinin yapacağı müdahaleyi önlemek, telsiz ve benzeri iletişim yolları çalışmadığında bilginin en hızlı şekilde ulaşımından ve yardımın koordinasyonundan sorumlu olurken kendi güvenliğini gözetmek bir afetin başa çıkılması gereken kombinasyonlarıdır.

Durum 5:

Aynı akşam, AKA basın sözcüsünün günlük raporu iletmesi ve gelen soruları yanıtlaması sırasında, Alman ve İngiliz gazetecilere yapılan çeviri sırasında olmuştur. Burada ikili görüşme ve fısıldayarak çeviri teknikleri kullanılmıştır. Görüşme sırasında bilgileri yazılı bir metinden aktaran bir basın sözcüsü olduğu için işin zorlayıcı kısmı meraklı gazeteci tiplmesi ortaya çıktığı noktada başlamaktadır, Çünkü organizasyonun ayrıntılarından ve oluşumundan çok aksayan boyutları ile ilgilenen gazetecinin artıyıcı sorular sorulmaya başlanmıştır. Bu noktada ARÇ çevirmeni şu soruları sıralamaya başlamıştır;

“...Sadece ileti akışı mı önemli? Manşet yaratacak cümleler avlayan basın mensubuna bu manşetlerin sözlü metin yazarı olarak katkıda bulunacak mıyız yoksa kendi işini kendi yapsın biz sivri olabilecek cümleleri olabildiğince yıvarlayarak mı aktaracağız? Çeviriyi yaptığım sırada içimdeki muhabir ruhunu nasıl uyutabilirim? Çevirmen yoksa çok başlı uyuyan bir dev mi? Her başı ayrı bir yöne çekerse ne olur?”

Durum 6:

Geceyarısı bir sularında bir enkazda canlı olduğu haberi geldiğinde yağmur başlamıştı. Merkezde ARÇ masasında beklemekte olan ARÇ enkaz başında sürdürülmekte olan yangın söndürme, enkaz kaldırma ve canlı kurtarma

çalışmalarını yabancı gözlemciye aktarmaktadır. Arada artçı şoklar geldikçe siren çalmakta, enkaz başındakiler dışarı kaçmakta ve herkes yere çökmektedir.

GBS raporunda bu bölüm çevirmenin çeviriyi iletişimsel eylem gereği önemli ayrıntıları seçerek bazen de yabancı gözlemcinin sorularına cevap vererek yaptığını belirtmektedir.

Sonuç olarak, bu tür simulasyon çalışmalarının deneyim kazanmadaki rolü yadsınamaz. Tatbikatlar, afet yönetimini tanıyıp, önceki bilgilerimizle duruma özgü yeni bilgileri zihnimizde oturtarak, görevimizin kapsamına ve inisiyatif noktalarına hakim olmamız ve afet durumunda etkin katılımı bulunabilmemiz için son derece önemlidir.

4. 5. 2.5. Değerlendirme *

Tatbikata 300 kadar kişinin katılması, çeşitli nitelikte ve farklı işlevlerdeki ekiplerin varlığı çok yönlü uygulamayı ve organizasyonlar arası işbirliğinin sınanmasını sağlamıştır. Tatbikatta AAKE ve HAKE ekiplerinin dışında lojistik, telsiz iletişimi, enkaz doktorları, eczacılar gibi bir afet durumunda karşımıza çıkabilecek pek çok uzmanlık alanı yer almıştır.

Afette Rehber Çevirmen kimliğinin de bu tatbikat sırasında her bakımdan aktif katılımı rol alması afet koşullarını deneyimleme ve eksiklikleri görme açısından önemli olup resmi anlamda tanınan ARÇ'ın Sivil toplum kuruluşlarınca da tanınması sağlanmıştır.

Önemli bir eksiklik, AKA Koordinasyonu'nun ekiplere birbirleri hakkında ön bilgi vermemesi; sahada bulunan ekipler konusunda ekipleri bilgilendirilmemesidir. Koordinasyon kendisine ihtiyaç bildiridiğinde ilgili ekibi göreve çağırırsa da ekiplerin bütününe görmek gelecek dış yardımın koordinasyonu açısından önemli olabilirdi.

*Düzeltilme

Her ayrıntı için koordinasyonun meşgul edilmemesi, bazı rutin işlerin kurallara uyularak birimlerin inisiyatifinde yürütülmesi iletişimci ve koordinsyondan sorumlu bir aracı, çevirmen davranışdır.

Koordinasyon Merkezi'nde çalışmaların kaydı ve dokümantasyonu için iyi hazırlık yapılmış olsa da, durum raporu almakta bazı sıkıntılar yaşanmıştır. Özellikle hangi ekibin, nerede çalıştığı, enkazların statüsü konusunda kontrolsüzlük yaşanmıştır. Bu konuyla ilgili ARÇ Raporu'nda GBS durumu şöyle anlatmaktadır;

“...Akşam saatlerinde koordinasyon ekibinden ARÇ olarak durum raporu istedim, ama alamadım. Sözlü olarak ekiplerle ilgili kısa bilgiler verildi. Enkazlarla ilgili son durum nedir diye sordum. o konuda açıklama yapamayız dendi. Oysa öğleden önce durum raporu alabilmişim. AK çalışması yapan bir ekibin sadece kendi görevlerini bilmesi belki yeterlidir...”

Ancak afet şartları düşünüldüğünde raporlama, ARÇ raporlaması ve yabancı arama kurtarma ekiplerinin gerekli yerlere desteğinin aktarılması ve koordinasyonu açısından büyük önem taşımaktadır. Tatbikatın en önemli eksiklerinden debriefing yapılmamasıdır. Planda olmasına ve standartlar arasında vazgeçilmez bir öge olmasına karşın yapılmamıştır.

SONUÇ*

Bu çalışmada, Türkiye’de 1999 Ağustos ve Kasım depremlerinin ardından Toplum Çevirmenliği genel başlığı altında, afet koşulları ve ihtiyaçları dikkate alınarak geliştirilen Afette Rehber Çevirmenlik (ARÇ) çalışmaları ele alınmıştır. Çalışma kapsamında Afette Rehber Çevirmenliğin diğer sözlü çeviri alanları ile benzeşen ve ayrılan yönlerinin yanısıra afet öncesi ve afet koşullarında sözlü iletişim aracısı olarak çalışan çevirmenin, 1999 depremlerinin deneyimlerinden yola çıkılarak şekillendirilen, afet koşullarına ve bu koşullarda sözlü aracılık yapma odaklı hazırlık eğitimi, eğitimin uzantısı olarak yapılan uygulamaların sonuçları ve bütün bu süreç içerisinde çevirmenin görev tanımı ve gönüllü profesyonel uzman /görevli kimliği incelenmiştir.

Gönüllü uzman tanımı toplum çevirmenliği terimi gibi tartışma ve görev tanımı gerektirecek bir adlandırmadır. Afette Rehber Çevirmenliğin gönüllülük yanı sıra afetin zorlu koşullarında maddi bir beklenti olmaksızın ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda verilen çeviri hizmeti olmasıdır. Uzmanlık yanı sıra ise afet koşulları düşünüldükçe yapılan planlamada eğitimden geçmiş ve resmi anlamda yetkin/hazırlıklı/donanımlı/uzman olarak tanınan çevirmenlerin bu koşullarda hizmet vermesidir.

Gönüllülük ve profesyonellik tanımları birbirinin önüne geçtiğinde çevirmen, kimlik kargaşası yaşamakta, etik ve profesyonelliğin çerçevesine yönelik sorunlarla karşılaşabilmektedir. Tatbikat örneğinde gönüllülüğün profesyonelliğin önüne geçmesine ilişkin nitelemeler ve yaşanan durum bunu örneklemiştir. ARÇ’ın gönüllülüğünün ve uzmanlığının, yani donanımlı görevli kimliğinin sorunsuz bir şekilde yanyana durması için bu kimliklerin gerek kavramsal gerek kurumsal anlamda açık bir şekilde sorgulanması, tanımlanması ve tanınması gereklidir.

* Düzeltme

Sözlü ve yazılı çeviri türlerinin giderek daha ayrıntılı ve uzmanlığa dayalı bir biçimde tanımlanmasıyla sözlü iletişim aracısı olarak hizmet veren çevirmenlerin de her kültürde, ihtiyaçlar doğrultusunda, konferans çevirmeni, mahkeme çevirmeni, eşlik çevirmeni ve toplum çevirmeni gibi adlar aldığı görülmüştür. Diğer çeviri türleri ile karşılaştırıldığında toplum çevirmenliğinin, kişilerarası etkileşimin daha üst düzeyinde ele alınmasını gerektiren sosyal ve kültürel dizgeleri içinde bulundurduğu görülmektedir. Toplum çevirmenliğinin diğer sözlü çeviri türlerinden farklı olarak içinde sosyal hizmet ve yardımcılık rollerini de barındırdığı Afette Rehber Çevirmenlik tatbikat/uygulamalarında ve çevirmenlerle yapılan görüşmelerde belirgin şekilde ortaya çıkmıştır.

Toplum hizmeti odaklı bir sözlü çeviri türü olan Afette Rehber Çevirmenlik'te durumsallık etkenine bağlı olarak çevirmenin rolleri değişebilmekte ve kimlik kargaşası yaşama riskinin yanı sıra, etik ve uzmanlığın çerçevesine yönelik sorunlarla da karşılaşılabilir. Bu sorunlar karşısında çevirmenin aldığı eğitim ve arka plan bilgisi öncelikle kendi güvenliğini sonra da aracılığını üstlendiği kişi ve kurumların güvenliğini koruması açısından yönlendirici olmaktadır.

Çevirmenin içinde bulunduğu durumu içselleştirmeden/kişiselleştirmeden iletişimsel rolünü oynamaya devam etmesinin, kullandığı inisiyatiflerin ve bir arama kurtarma sürecinde kendisine düşebilecek görev ve sorumlulukları yetkinlikle üstlenmesini kolaylaştıran hazırlık ve bilginin önemi açıkça görülmektedir.

Afet koşullarında Yabancı Arama Kurtarma Ekiplerine çevirmenlik hizmeti verecek eğitilmiş ve özel donanımlı bireylere gerek olduğu, bunun kurtarma faaliyetlerinin kalitesini arttıracak çevirmenlerle yapılan görüşmelerin değerlendirilmesi ile ortaya çıkarak hem çeviri alanında hem de kurumsal/toplumsal olarak yeni tanımlanan bu gönüllülük rolü ARÇ

organizasyon yapısının afet planlamasında resmi anlamda yer alması ile netlik kazanmıştır.

Bu çalışmanın uygulama, örnekleme bölümlerinde tartışılan durumlar sonuç bölümünde özetle aktarılan bilgilerin genel çerçevesini oluşturmaktadır. Örnek durumlar gerçek depremlerde çevirmenlerin sözlü çeviri deneyimlerine dayanarak verilen üç durum ve ARÇ tatbikatından alınan altı durumla sınırlı tutulmuştur(bkz. Sf.45-69). Uygulamadan yola çıkarak tartışılan hemen her durum şunu göstermektedir: Afette Rehber Çevirmen, iletişimde aracılık rolünü ancak kendi inisiyatifi ile karar verdiği ve yönlendirmede bulunduğu, görev yaptığı yerin şartlarını, koordinasyon biriminin yoğunluğunu ve ihtiyaçlarını, kriz merkezindeki bilgi akışını takip edebildiği ölçüde etkin ve hızlı bir biçimde yerine getirebilmekte; böylelikle de yoğun çalışan yardım ve koordinasyon birimlerinin işgücünü hafifleterek rehberlik ve destek rollerini de başarıyla sergilemektedir.

Rehber çevirmenin afet ve afet yönetimi, arama kurtarma konularında bilgi sahibi olup gerektiğinde iletişimde aktif olarak yer alıp sorumluluktan kaçmayacak bir rol üstlenmesi gerekecektir. ARÇ gönüllüleri protokolle belirlenen esaslar dahilinde bir afet durumunda; öncelikle arama kurtarma ekiplerine rehber çevirmenlik, yetkili kurumların yurtdışı ilişkilerinde yardımcı olmak üzere çevirmenlik, yurtdışından gelecek yardım malzemelerinin kabulü ve dağıtımında yetkili birimlere yardımcı olmak üzere çevirmenlik, yabancı sağlık ekiplerine rehber çevirmenlik görevlerinin yanısıra ihtiyaçlar doğrultusunda farklı görevler de üstleneceklerdir.

Bu eğitim sonunda bir afet durumunda ARÇ'ın hareket biçimini tanımlayan bir plan bulunmaktadır. ARÇ Hareket Planı adını verdiğimiz bu plan ile ARÇ kurumsal bir işleyişin içine girerek Afet Yönetim Planı ve Acil Eylem Planı'nda devlet ve sivil toplum kuruluşları arasında işbirliği ve destek

sağlayarak koordinasyonda etkin olarak yer alacağı gönüllü bir rol üstlenmektedir.

Çevirmenler afetin her aşamasında örneklerden de yola çıkarak bakıldığında ister lojistik destek sağlama, koordinasyon, kriz masası görevlisi, arama kurtarmacı ya da her ne kimlikle olursa olsun kültürlerarası ve kültür içi iletişim içinde bulundukları ve aktarımı gerçekleştirdikleri her aşamada çevirmen kümlükleri ile “görünür” bir şekilde “toplum hizmeti” vermektedirler. Durumsal olarak karar alarak ve kendi inisiyatifleri doğrultusunda öncelikle kendi güvenliklerini sonrasında aracılık ettikleri ekip ya da kişilerin güvenliklerini gözeterek iletişim engellerini aşmaya ve iletişim sağlamaya yönelik kararlar almaktadırlar.

Sonuç olarak, çevirmenin davranış biçimlerini belirlemede etik ilkeler, sorumluluk, görev bilinci gibi kavramların etkili olmaktadır. Bu kavramların evrenselliklerini sorgularken farklı toplumsal dizgelerin getirdiği görecelilikler ve çevirmenin eğitim, bilinçlenme, görev tanımı ve kimliğiyle ilgili sorgulamaları önem kazanmaktadır. Bu tanımlama ve sorgulama süreçlerinin devingen bir yapıda olmasının çevirmenin “kültürlerarası aracılık” rolünün daha sağlıklı sergilenmesini sağlayacağı görülmektedir.

Toplum Çevirmenliği’nin bu özel türüne ilişkin bu ilk uzmanlık çalışmasında ARÇ’nın gönüllü profesyonellik tanımından yola çıkarak kendi kimliğini oluşturması ve kültürlerarası etkileşimde iletişimcilik rolünü üstlenmesi süreci, bu süreç kapsamında verilen eğitim, yasal kimlik kazanmayı sağlayan resmi protokol ve iletişimde aracılık rolünün uluslararası ölçüler esas alınarak oluşturulmuş etik sınırları kapsamlı olarak ele alınmıştır. Ardından eğitimin uygulamaya tatbikatlarla yansması ve bu tatbikatların raporlarının değerlendirilmesi yapılmış ve Toplum Çevirmenliği’nde gönüllü profesyonellik tanımlamasının afet koşullarında Afette Rehber Çevirmenlik ile karşımıza belirgin bir biçimde çıktığı görülmüştür.

Bu anlamda Afette Rehber Çevirmenlik özetle afet, afet öncesi ve sonrası koşullar ve işleyişler konusunda eğitimli ve donanımlı gönüllü profesyonellerin afet koşullarında verdikleri toplum hizmetidir.

KAYNAKÇA

Bahadır, Şebnem:

Çeviri ve Kimlik, Hasan Ali Yücel Anısına
Çeviri Kolokyum, **Çevirinin Ekinsel Yönleri**,
Yıldız Teknik Üniversitesi, 22-24 Ekim 1997

**Ausbildungs für Krankenhausdolmetscher
Innen**, Viyana Ekim, 2000

*The Empowerment of the (Community)
Interpreter: The Right to Speak with a Voice of
One's Own*, **International Conference Critical
Link 3**, Interpreting in the Community: the
Complexity of the Profession, Montreal, 2001

Bowen, Margareta:

Geschichte des Dolmetschens, **Handbuch
Translation**, Hrs.g. Snell-Horby u.a. ,
Stauffenburg, Handbücher , 1998

**Bulut, Alev ve
Kurultay, Turgay:**

*Interpreters-in- Aid at Disasters,
Community Interpreting in the Process of
Disaster Management*, **The Translator**, Cilt 7,
Sayı 2, 2001

Chesterman, Andrew:

Proposal for a Hieronymic Oath,
The Translator, Cilt 7, Sayı 2,
(s139-155)

Dizdar, Dilek:

Çeviribilimde Kültür Tanımı,

Hasan Ali Yücel Anısına Çeviri
Kolokyum, **Çevirinin Ekinsel Yönleri,**
Yıldız Teknik Üniversitesi, Ekim 1997

Edwards, Victoria:

*The Role of Communication in Peace and Relief
Mission Negotiations, Translation Journal,*
Volume 6, No.2, 2001

Gehrke, Monika:

*Community Interpreting, Translation- The Vital
Link: Proceedings of the XIIIth World
Congress of FIT. Vol. I. , London: Institute of
Translation and Interpreting, 1993*

Gentile, Adolfo:

*Community Interpreting or Not? Practices,
Standards and Accreditation, The Critical
Link: Interpreters In the Community, St.
Benjamins, 1995*

Gentile, Adolfo:

Liaison Interpreting: Handbook,

Ozolis, Uldis ve

Victoria: Mary Melbourne University,

Vasilakakos

1996

Gentzler, Edwin:

Contemporary Translation Theories,

London: Routledge, (s.77), 199

- Harris, Brian:** *There's More to Interpreting than Conference Interpreting*, *Informatio* 11(3), (s. 5), 1983
Translating as an innate skill, D.Gerver and W.Sinaiko (ed), **Language, Interpretation and Communication**, (s.155-170), 1978
- Hatim, Basil ve Mason Ian:** **Discourse and the Translator**, Harlow, Essex: Longman, (s. 128, 223-224), 1990
- Holz-Mänttari, Jutta:** **Translatorisches Handeln, Theorie und Methode**, Academia Scientiarum Fennica, Helsinki, (s. 85), 1984
- Katan, David:** **Translating Cultures: An Introduction for Translators, Interpreters and Mediators**, St.Jerome Publishing, (s.12-13), 1999
- Kırıkkanat, Mine:** **Bir Gün, Gece**; Om Yayınevi, İstanbul, (sf.73, 148), 2003
- Knapp-Patthof, Annelie; Knopp, Karlfried:** **The Man (or Woman) in the Middle: Discoursal Aspects of Non-Professional Interpreting, The Mediating Person: Bridges Between Cultures**, S. Bochner (ed), Cambridge: Schenkman, (s.181-201), 1981
- Özaydın, Ümit:** *Depremi Çevirmek, Çeviri Bülteni*, Sayı 6, Ekim 1999

Roy, Cynthia:

Interpreters, Their Role and Metaphorical Language Use, A. L. Wilson (ed.). **Looking Ahead: Proceedings of the 31st Annual Conference of the American Translator's Association**, 1990

Schneider, P. D. :

Interpreter/ Conciliator, an Evolving Function, Frontiers: Proceedings of the 33rd Annual Conference of the American Translators Association, (s. 63), 1992

Shuttleworth, Mark ve
Cowie, Moira:

Dictionary of Translation Studies,
St.Jerome, Manchester, UK, 1997

Snell-Hornby, Mary:

The Professional Translator of Tomorrow: Language Specialist or All-Round Expert?, In **Teaching Translation and Interpreting: Training, Talent and Experience**, C. Dollerup ve A.Loddegaard(ed),Amsterdam/Philedelphia: John Benjamins, (s. 9-22), 1992

Steiner, George:

After Babel, Aspects of Language and Translation, Oxford: Oxford University Press (s. 45), 1975

Şengezer, Betül ve
Kansu, Hatice:

Kapsamlı Afet Yönetimi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, 2001

- Taft, Richard:** *The Role and Personality of the Mediator, The Mediating Person: Bridges Between Cultures*, S. Bochner (ed), Cambridge: Schenkman, (s.53-73), 1981
- Thomas, Roy:** *United Nations Military Observer Interpreting in a Community Setting, The Critical Link: Interpreters in the Community*, St. Benjamins, 1995
- Venuti, Lawrence:** *Translator's Invisibility: a History of Translation*, London and New York, Routledge, 1995
- Vermeer, Hans:** *A Skopos Theory of Translation*, Heidelberg, 1995
- Wadensjö, Cecilia:** *Interpreting as Interaction*, London and New York, Longman, 1998
- Handbuch Translation** ed. Mary Snell- Hornby, Hans Hönl, Paul Kussmaul, Peter Schmitt, Die Deutsche Bibliothek, Stauffenburg, (sf.39-43), Tübingen, 1998

7. EKLER

7. 1. Gönüllülerin Sivil Savunma Hizmetlerine Katılma Esasları Yönergesi
7. 2. Sivil Savunma ile ilgili Kanun, Tüzük ve Yönetmelikler
7. 3. ARÇ Organizasyonu, Çeviri Derneği ve Valilik Arasında İmzalanan Protokol
7. 4. INSARAG İlkeleri
7. 5. Çeviri Derneği Çalışma İlkeleri
7. 6. Sivil Savunma Belgesi
7. 7. ARÇ Belgesi
7. 8. ARÇ Eğitim Programı
7. 9. Arç Hareket Planı
7. 10. Gönüllü Kayıt Formu
7. 11. Operasyon Formu
7. 12. Yabancı Ekip Formu
7. 13. AKA Tatbikatı
7. 14 Çevirmenlerle Yapılan Görüşme Soruları

GÖNÜLLÜLERİN SİVİL SAVUNMA HİZMETLERİNE KATILMA ESASLARI YÖNERGESİ

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak, Tanımlar

Amaç

Madde 1- Sivil toplum örgütleri, özel ve tüzel kişiliğe sahip kurum ve kuruluşlar ile gerçek kişilerin, sivil savunma hizmetlerinin yürütülmesi için devletin resmi güçleri yanında bu hizmetlere, gönüllü olarak katılımlarının sağlanması, gerekli organizasyonların yapılması ve eğitilmelerini sağlamaktır.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönerge; Sivil Savunma Genel Müdürlüğü, il ve ilçe mülki idare amirlikleri ile sivil savunma teşkilatında gönüllü olarak görev alacak, sivil toplum örgütleri ile gerçek kişilerin arama, kurtarma ve yardım faaliyetlerinde koordinasyonu, işbirliği ve yardımlaşma esaslarını kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3- 7126 Sayılı Sivil Savunma Kanununun 11 ve Ek-8 inci maddeleri ile 6/3150 Karar Sayılı “Sivil Savunma İle İlgili Şahsi Mükellefiyet, Tahliye ve Seyrekleştirme, Planlama ve Diğer Hizmetler Tüzüğü”nün 3 ve 25 inci maddeleri uyarınca hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu yönergede geçen;

a) Sivil Savunma Hizmetleri: Düşman saldırılarında, afetlerde, büyük yangınlarda ve önemli kazalarda halkın can ve mal kaybının en aza indirilmesi, hayati önemi haiz kuruluş ve tesislerin faaliyetlerinin sürdürülmesi için yapılacak çalışmaları,

b) Gönüllü: Sivil savunma hizmetlerinde, kendi isteği ile görev alan gerçek kişileri,

c) Gönüllü Kuruluş: Arama, kurtarma ve yardım amacıyla veya başka amaçla kurulmuş, sivil savunma hizmetlerinde görev alan dernek, vakıf, vb. sivil toplum örgütleri ve kamu kuruluşlarının personelinden, bu amaçla oluşturulan gönüllü ekipleri,

İfade eder.

İKİNCİ KISIM Sorumluluk, Komisyonlar, Görevler

Sorumluluk

Madde 5- Bu Yönergenin uygulanmasından;

a) İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma Genel Müdürlüğü,

b) İl ve ilçelerde mülki idare amirleri ile sivil savunma müdürlükleri,

- c) Yapılan protokoller çerçevesinde resmi ve özel kuruluşlar ile sivil toplum örgütlerinin temsilcileri ve gönüllüleri,
- d) Taahhütleri çerçevesinde gönüllü gerçek kişiler, sorumludur

Gönüllü Hizmetleri Komisyonlarının Kurulması

Madde 6- Ülke çapında sivil savunma gönüllülüğünün teşviki, organizasyonu ve hizmetlerin yürütülmesi için aşağıdaki komisyonlar kurulur.

- a) Sivil Savunma Genel Müdürü veya görevlendireceği Genel Müdür Yardımcısının başkanlığında; bir Daire Başkanı ve bir Şube Müdüründen oluşan "Merkez Gönüllü Hizmetleri Komisyonu" kurulur. Ancak; komisyonca gerekli görüldüğünde, ilgili kamu ve özel kurum ve kuruluşlar ile sivil toplum örgütlerinden komisyona temsilci çağrılır.
- b) İllerde; Vali veya görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında; Belediye Başkanı, İl Sivil Savunma Müdürü, İl Milli Eğitim Müdürü, Köy Hizmetleri İl Müdürü, İl Özel İdare Müdürü, Arama ve Kurtarma Birlik Müdüründen oluşan "İl Gönüllü Hizmetleri Komisyonu" kurulur. Ancak komisyonca gerekli görüldüğünde ilgili kamu ve özel kuruluşlar ile sivil toplum örgütlerinden komisyona temsilci çağrılır.
- c) İlçelerde; Kaymakamın başkanlığında Belediye Başkanı, İlçe Sivil Savunma Müdürü veya Memuru, İlçe Milli Eğitim Müdürü, Özel İdare Müdüründen "İlçe Gönüllü Hizmetleri Komisyonu" kurulur.

Komisyonların sekreteryası işleri merkezde Sivil Savunma Genel Müdürlüğü'nce, il ve ilçelerde sivil savunma müdürlükleri ve memurluklarınca yürütülür. Komisyonlar; komisyon başkanının uygun göreceği dönemlerde veya yılda en az bir kez toplanır.

Komisyonların Görevleri

Madde 7- Komisyonlar aşağıda belirtilen hizmetleri yerine getirmekle görevlidirler.

- a) Ülke çapında sivil savunma gönüllülüğünün yaygınlaştırılması, gönüllü teşkilatının kurulması, planlanması ve çalıştırılması için özendirici hususları belirlemek,
- b) Gönüllülerin malzeme ve ekipmanlarının cins ve özelliklerini belirlemek ve teminine destek olmak,
- c) Gönüllülerin, eğitim ve tatbikatlarla yetiştirilme esaslarını belirlemek,
- d) Hizmetin gerektirdiği diğer tedbirleri almak ve uygulamak.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Gönüllülük Esasları ve Göreve Sevk

Protokol Düzenlenmesi

Madde 8- Gönüllü gerçek kişiler ve gönüllü kuruluşlar ile sivil savunma teşkilatları arasında yapılacak protokollerde aşağıdaki hususlar aranır.

- a) Gönüllü olarak sivil savunma hizmetlerine katılmak isteyen, birden fazla ilde teşkilatı bulunan, gönüllü kuruluşlar ile Sivil Savunma Genel Müdürlüğü arasında işbirliği esaslarını belirlemek amacıyla; EK-1 örnek protokol düzenlenir. Protokolün bir sureti gönüllü işlemleri yapılmak üzere ilgili sivil savunma müdürlüklerine gönderilir. Bakanlık adına protokol yapmaya Sivil Savunma Genel Müdürü yetkilidir.

b) Yalnız bir ilde teşkilatı bulunan, gönüllü kuruluşlarla il sivil savunma müdürlüğü arasında, yalnız bir ilçede teşkilatı bulunan gönüllü kuruluşlar ile ilçe sivil savunma müdürlükleri ve memurlukları arasında EK-2 örnek protokol düzenlenir. Mahalli mülki idare amirinin onayı ile yürürlüğe girer. Yapılan protokolün bir örneği Sivil Savunma Genel Müdürlüğüne gönderilir.

Görev Belgesi

Madde 9- Gönüllü kişilerle ilgili olarak aşağıda belirtilen esaslar çerçevesinde gönüllü görev belgesi ve gönüllü görev kartı düzenlenir.

a) Gönüllü olarak sivil savunma hizmetlerine katılmak isteyen gerçek kişilerden Sivil Savunma Gönüllüsü Görev İstek Dilekçesi (EK-3) ve Taahhütname (EK-4) alınır. Gönüllü kişilere fiziki özellikleri ve nesleğine göre, sivil savunma birlikleri, ekipleri veya kriz merkezlerinin sorumluluğunda görev verilir.

b) Gönüllü kuruluşlar ile yapılan protokollerde, üye isim listesi (EK-5) protokole eklenecektir. Sivil savunma hizmetlerine katılacak gönüllülerin listesi ise göreve sevk edilirken ayrıca bildirilecektir. Sivil savunma gönüllüsü haklarından, sivil savunma teşkilatınca görevlendirilenler istekleri halinde yararlandırılır.

c) Gönüllülerin her birine EK-6 örneğine uygun fotoğraflı tasdikli Gönüllü Görev Belgesi verilir. Gönüllüler bu belgeyi, afet bölgesindeki görevleri süresince yakalarına veya boyunlarına takarlar. Bu belgenin karşılığı EK-7 deki "Gönüllü Görev Kartı" sivil savunma müdürlüklerince düzenlenerek muhafaza edilir.

Göreve Sevk

Madde 10- Gönüllü kişi ve kuruluşların görev bölgesine sevkı aşağıdaki şekilde yapılır.

a) Bir afetin olduğunu duyan veya çağrılan gönüllüler, görev belgelerinde belirtilen (EK-6) buluşma yerine en kısa sürede gelerek toplanırlar.

b) Kendi imkanları ile temin edilen araç gereç ve şahsi teçhizat dışında, sivil savunma teşkilatınca takviye edilecek malzemeleri de teslim alan gönüllü kişi ve kuruluşların afet bölgesine sevkı yapılır.

c) Afet bölgesi kriz merkezleri ile koordine kurularak, gönderilenlerin listeleri ve görevleri bildirilir. Periyodik rapor vermeye başlanır, ihtiyaç ve imkanlar karşılıklı bildirilir. Afet bölgesinde elektrik ve su tesisleri çalışamaz hale geleceği düşünülerek, barınma, içme suyu, gıda, ilaç, ısınma vb. temel ihtiyaçların karşılanması için tedbirler alınır. Özellikle ilk üç günde ihtiyaç duyulacak her türlü temel ihtiyaçlarını gönüllüler beraberinde götüreceklerdir. Müteakip günlerde ise bölgede görev yapan, kamu ve gönüllü ekiplerin bütün ihtiyaçları kriz merkezlerince karşılanacaktır.

d) Gönüllü kişi ve kuruluşların afet bölgesine sevkı bulundukları ilin kriz merkezi tarafından sağlanır.

e) Gönüllüler, görev bölgesine intikalini müteakip, afet bölgesi kriz merkezine başvurarak resmi görevlilerin eşgüdümünde çalışmalarını sürdürürler.

DORDÜNCÜ KISIM

Köpekli Arama Timleri

Madde 11- Arama ve kurtarmada kullanılabilecek uygun cins ve nitelikte köpek besleyen gönüllü gerçek kişiler veya kuruluşların gönüllülük müracaatları değerlendirilir, uygun görüldüğü takdirde kabul edilir. Bu köpekler sahipleri ile birlikte sivil savunma birliklerinde veya ekiplerinde eğitilerek yetiştirilir. Diğer gönüllü işlemleri bunlara da uygulanır. İhtiyaç duyulduğunda göreve çağırılır.

BEŞİNCİ KISIM

Eğitim

Madde 12- Gönüllülerin, eğitilmelerine ilişkin usul ve esaslar Sivil Savunma Genel Müdürlüğü'nce yayınlanacak genelgelerle belirlenir ve aşağıda belirtilen hususlarda sivil savunma teşkilatınca eğitilirler.

- a) Arama ve Kurtarma,
- b) İlk yardım ve yaralı taşıma
- c) Sosyal yardım
- d) Hafif kurtarma ekipmanlarını kullanma
- e) Yangın söndürme
- f) Enkaz kaldırma, temizleme, destekleme.
- g) Tatbikata katılarak arazi çalışmaları yapma,
- h) Sivil savunma ile ilgili diğer konular.

ALTINCI KISIM

Yürürlük ve Yürütme

Yürürlük

Madde 13- Bu Yönerge onay tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 14-Bu Yönergeyi İçişleri Bakanı yürütür.

**İÇİŞLERİ BAKANLIĞI SİVİL SAVUNMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İLE
..... KURULUŞU ARASINDA DÜZENLENEN PROTOKOL**

- TARAFLAR : “İçişleri Bakanlığı Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ile dir.

- AMAC : Ülkemizde meydana gelebilecek, deprem, sel, çığ, toprak kayması ve diğer afetlerde, arama, kurtarma ve yardım faaliyetlerinde, sivil savunma eğitim ve tatbikatlarında sivil savunma teşkilatı ile birliği içinde çalışmalarını sağlamaktır.

- KAPSAM : Afetler ile buna ilişkin eğitim ve tatbikatlarda Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ile arasında arama, kurtarma ve yardım hizmetleri için yapılacak işbirliği esaslarını kapsar.

- HUKUKİ DAYANAK : Bu protokol; 7126 Sayılı “Sivil Savunma Kanunu”nun 11 ve Ek-8 inci maddeleri, 6/3150 Karar Sayılı “Sivil Savunma İle İlgili Şahsi Mükellefiyet, Tahliye ve Seyrekleştirme, Tanılama ve Diğer Hizmetler Tüzüğü”nün 3 üncü ve 25 inci maddelerine ve (varsa) kuruluşun kendi mevzuatına istinaden düzenlenmiştir.

- SORUMLULUK : Bu protokol ile tespit edilen hususların uygulanmasından Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ile kuruluşu sorumludur.

- YAPILACAK İŞİN MAHİYETİ VE İŞBİRLİĞİ:

a) kuruluşu; sivil savunma hizmetlerinde görevlendireceği kişilerin listesini (adı, soyadı, görevi, adresi, telefon numarası) Sivil Savunma Genel Müdürlüğü’ne, ayrıca görev belgesi düzenlenmesi amacıyla; aynı liste ile birlikte 2 şer adet fotoğraflarını, gönüllülerin bulunduğu ilin sivil savunma müdürlüklerine gönüllü işlemleri için verecektir.

b) 18 – 65 yaşları arasındaki kişilere görev verilecektir.

c) Sivil Savunma Müdürlüklerince, adı geçen kuruluşun, sivil savunma hizmetlerinde görevlendireceği her personel için Sivil Savunma Gönüllüsü Görev Belgesi ve Görev Kartı düzenlenecektir. Gönüllüler Görev Belgesini görevleri süresince yakalarına takacaklardır.

Kuruluş, gönüllü olarak bildirdiği kişilerden görevi sona erenleri derhal Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ile Sivil Savunma Müdürlüğü’ne bildirecek ve görev belgelerini de sivil savunma müdürlüklerine iade edecektir.

d) Kuruluş; bir afet vukuunda acil kurtarma ve yardım çalışmaları için özellikle görevlendireceği kişilerin listesini faksla, telefonla veya elden Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ve Sivil Savunma Müdürlüğü’ne bildirecektir.

e) Sivil Savunma Genel Müdürlüğü veya il, ilçe sivil savunma müdürlüklerince yapılacak sivil savunma tatbikatlarına gönüllülerin de katılmaları sağlanacaktır.

f) Taraflar, birbirleri ile yardımlaşma yapabilecekleri konuları saptayarak bu konularda karşılıklı yardımlaşmayı sağlamak üzere ortak eğitim ve tatbikat çalışmaları düzenleyebileceklerdir.

- j) Gönüllüler; afetlerde görevleri ile ilgili basına bilgi vermeyeceklerdir. Bu konularda bilgi verme yetkisinin, İl Valisine veya İçişleri Bakanına ait olduğu belirtilecektir.
- ı) Kuruluşun eğitimcileri merkezde veya illerde düzenlenecek kurslarda, sivil savunma konularında eğitilmeleri sağlanacaktır. Eğitilen personel de diğer gönüllülerin yetiştirilmesi için eğitimler düzenleyecektir.
- ı) Afet haberini alan veya gören kişi, belgesini ibraz etmek suretiyle afet haberini en kısa sürede mülki idare amirine ve sivil savunma yetkilisine bildirecektir. Haberleşmeye ilişkin bilgiler EK-1'dedir. Değişiklikler taraflarca 30 gün içinde bildirilecektir.
- k) Gönüllülerin sivil savunma konularında tazeleme eğitimleri; sivil savunma arama ve kurtarma birlik müdürlüklerince, birlik bulunmayan illerde sivil savunma müdürlüklerince mahallinde yaptırılacaktır.
- l) Gönüllüler;
(1) Afet nedeniyle kaybolan kişilerin aranması,
(2) Enkaz altında mahsur kalanların kurtarılması,
(3) Yiyecek ve içecek hazırlanması ve dağıtılması,
(4) Afetzedelere gıyecek dağıtılması,
(5) Evsiz kalanların çadırlara yerleştirilmesi için çadırların kurulması,
(6) Kurtarılan afetzedelere ilk yardım yapılması,
(7) Gerektiğinde, çalışma yapılan enkazın çevre güvenliğinin sağlanması,
şibi benzeri hizmetlerde görevlendirilir, sivil savunma personelinin yönetiminde görev yaparlar. Kriz Merkezleri veya sivil savunma yöneticilerinin sevk ve idaresi dışında hareket eden sivil toplum örgütleri ve gönüllüler; sivil savunma gönüllülerine tanınan haklardan yararlanamazlar.
- m) Gönüllü kişi ve kuruluşlar; günlük olarak ve ayrıca görev sonunda faaliyetlerini kapsayan rapor düzenleyerek kriz merkezine vereceklerdir.
- n) Gönüllü kuruluş; sivil savunma teşkilatı dışında, kişi ve kuruluşlardan almış oldukları eğitimlerin süre, nitelik ve konularını sivil savunma birimine bildireceklerdir.

7 - GÖNÜLLÜLERİN HAKLARI:

Bu protokolün 6/d maddesi uyarınca, Sivil Savunma Genel Müdürlüğü'ne ismi bildirilen ve sivil savunma hizmetlerinde görev verilen gönüllüler; sivil savunma mevzuatına göre gönüllülere verilen görev ve sorumlulukları taşırlar ve bunlara tanınan haklardan yararlanırlar.

8 – PROTOKOLÜN YÜRÜRLÜĞÜ :

- a) Protokol, imzalanması ile birlikte yürürlüğe girer ve 1 yıl süre ile yürürlükte kalır.
- b) Taraflardan biri yazılı olarak protokolü sona erdirmek istediğini karşı tarafa süre bitiminden bir ay önce bildirmesiyle protokol sona erer, aksi halde her defasında, bir yıl süreyle kendiliğinden yenilenmiş sayılır.
- c) Taraflar her zaman için bu protokol üzerinde anlaşarak maddelerde değişiklikler yapabilir ve ek maddeler koyabilirler.

9 – PROTOKOLUN DÜZENLENMESİ :

Bu protokol, bu madde ile birlikte 9 madde ve 3 sayfadan ibaret olup / / 2000 tarihinde taraflarca imzalanarak yürürlüğe konulmuştur.

Kurum Yetkilisi

İçişleri Bakanlığı Yetkilisi

EK-1/A

HABERLEŞME ADRESLERİ

	İÇİŞLERİ BAKANLIĞI SİVİL SAVUNMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	
ADRES	ALİ DEDE SOKAK NO : 8 A.AYRANCI / ANKARA	
TELEFON	0 312 427 54 55 0 312 426 61 15 / 127	
FAKS	0 312 427 75 43	
CEP TEL.		
ARAÇ TEL.		

**..... VALİLİĞİ SİVİL SAVUNMA MÜDÜRLÜĞÜ İLEKURULUŞU ARASINDA
DÜZENLENEN PROTOKOL**

1 – TARAFLAR :Valiliği iledır.

2 – AMAC : Ülkemizde meydana gelebilecek, deprem, sel, çığ, toprak kayması ve diğer afetlerde, arama, kurtarma ve yardım faaliyetlerinde, sivil savunma eğitim ve tatbikatlarında sivil savunma teşkilatı ile işbirliği içinde çalışmalarını sağlamaktır.

3 – KAPSAM : Afetler ile buna ilişkin eğitim ve tatbikatlarda Valiliği ile arasında arama, kurtarma ve yardım hizmetleri için yapılacak işbirliği esaslarını kapsar.

4 – HUKUKİ DAYANAK : Bu protokol; 7126 Sayılı “Sivil Savunma Kanunu”nun 11 ve Ek-8 inci maddeleri ile 6/3150 Karar Sayılı “Sivil Savunma İle İlgili Şahsi Mükellefiyet, Tahliye ve Seyrekleştirme Planlama ve Diğer Hizmetler Tüzüğü”nün 3 üncü ve 25 inci maddelerine ve (varsa) kuruluşun kendi mevzuatına istinaden düzenlenmiştir.

5 – SORUMLULUK : Bu protokol ile tespit edilen hususların uygulanmasından ... Valiliği ile kuruluşu sorumludur.

6- YAPILACAK İŞİN MAHİYETİ VE İŞBİRLİĞİ:

a) kuruluşu; sivil savunma hizmetlerinde görevlendireceği kişilerin listesini (EK/6), 2 şer adet fotoğrafla birlikte gönüllü işlemleri ve görev belgesi düzenlenmesi için sivil savunma müdürlüğüne verecektir.

b) 18 – 65 yaşları arasındaki kişilere görev verilecektir.

c) Sivil Savunma Müdürlüklerince, adı geçen kuruluşun, sivil savunma hizmetlerinde görevlendireceği her personel için Sivil Savunma Gönüllüsü Görev Belgesi ve Görev Kartı düzenlenecektir. Gönüllüler Görev Belgesini görevleri süresince yakalarına takacaklardır.

Kuruluş, gönüllü olarak bildirdiği kişilerden görevi sona erenleri derhal Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ile Sivil Savunma Müdürlüğü’ne bildirecek ve görev belgelerini de sivil savunma müdürlüklerine iade edecektir.

d) Kuruluş; bir afet vukuunda acil kurtarma ve yardım çalışmaları için özellikle görevlendireceği kişilerin listesini faksla, telefonla veya elden Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ve Sivil Savunma Müdürlüğü’ne bildirecektir.

e) Sivil Savunma Genel Müdürlüğü veya il, ilçe sivil savunma müdürlüklerince yapılacak sivil savunma tatbikatlarına gönüllülerin de katılmaları sağlanacaktır.

f) Taraflar, birbirleri ile yardımlaşma yapabilecekleri konuları saptayarak bu konularda karşılıklı yardımlaşmayı sağlamak üzere ortak eğitim ve tatbikat çalışmaları düzenleyebileceklerdir.

g) Gönüllüler; afetlerde görevleri ile ilgili basına bilgi vermeyeceklerdir. Bu konularda bilgi verme yetkisinin, il valisine veya İçişleri Bakanına ait olduğu belirtilecektir.

- h) Kuruluşun eğitimcileri merkezde veya illerde düzenlenecek kurslarda sivil savunma konularında eğitilmeleri sağlanacaktır. Eğitilen personel de diğer gönüllülerin yetiştirilmesi için eğitimler düzenleyecektir.
- i) Afet haberini alan veya gören kişi, belgesini ibraz etmek suretiyle, afet haberini en kısa sürede mülki idare amirine ve sivil savunma yetkilisine bildirecektir. Haberleşmeye ilişkin bilgiler EK-1'dedir. Değişiklikler taraflarca 30 gün içinde bildirilecektir.
- k) Gönüllülerin sivil savunma konularında tazeleme eğitimleri; sivil savunma arama ve kurtarma birlik müdürlüklerince, birlik bulunmayan illerde sivil savunma müdürlüklerince mahallinde yaptırılacaktır.
- l) Gönüllüler;
- (1) Afet nedeniyle kaybolan kişilerin aranması,
 - (2) Enkaz altında mahsur kalanların kurtarılması,
 - (3) Yiyecek ve içecek hazırlanması ve dağıtılması,
 - (4) Afetzedelere giyecek dağıtılması,
 - (4) Evsiz kalanların çadırlara yerleştirilmesi için çadırların kurulması,
 - (5) Kurtarılan afetzedelere ilkyardım yapılması,
 - (6) Gerektiğinde, çalışma yapılan enkazın çevre güvenliğinin sağlanması, gibi benzeri hizmetlerde görevlendirilir, sivil savunma personelinin yönetiminde görev yaparlar. Kriz Merkezleri veya sivil savunma yöneticilerinin sevk ve idaresi dışında hareket eden sivil toplum örgütleri ve gönüllüler; sivil savunma gönüllülerine tanınan haklardan yararlanamazlar.
- m) Gönüllü kişi ve kuruluşlar; günlük olarak ve ayrıca görev sonunda faaliyetlerini kapsayan rapor düzenleyerek kriz merkezine vereceklerdir.
- n) Gönüllü kuruluş; sivil savunma teşkilatı dışında, kişi ve kuruluşlardan almış oldukları eğitimlerin süre, nitelik ve konularını sivil savunma birimine bildireceklerdir.

7 - GÖNÜLLÜLERİN HAKLARI:

Bu kuruluş tarafından bu protokolün 6/d maddesi uyarınca, Sivil Savunma Genel Müdürlüğü'ne ismi bildirilen ve sivil savunma hizmetlerinde görev verilen gönüllüler; sivil savunma mevzuatına göre gönüllülere verilen görev ve sorumlulukları taşırlar ve bunlara tanınan haklardan yararlanırlar.

PROTOKOLUN YÜRÜRLÜĞÜ :

- a) Protokol, imzalanması ve valinin onayı ile yürürlüğe girer ve 1 yıl süre ile yürürlükte kalır.
- b) Taraflardan biri yazılı olarak protokolü sona erdirmek istediğini karşı tarafa süre bitiminden bir ay önce bildirmesiyle protokol sona erer, aksi halde her defasında, bir yıl süreyle kendiliğinden yenilenmiş sayılır.
- c) Taraflar her zaman için bu protokol üzerinde anlaşarak maddelerde değişiklikler yapabilir ve ek maddeler koyabilirler.
- d) Gönüllülük işlemleri sivil savunma müdürlüklerince yürütülür.

9 – PROTOKOLUN DÜZENLENMESİ :

Bu protokol, bu madde ile birlikte 9 madde ve 3 sayfadan ibaret olup / / 2000 tarihinde taraflarca imzalanarak yürürlüğe konulmuştur.

Kurum Yetkilisi

İl Sivil Savunma Müdürü

ONAY
../.../2000

Vali

X

HABERLEŞME ADRESLERİ		
ADRES		
TELEFON		
FAKS		
CEP TEL.		
ARAÇ TEL.		

SİVİL SAVUNMA GÖNÜLLÜSÜ GÖREV İSTEK DİLEKÇESİ**İL/İLÇE SİVİL SAVUNMA MÜDÜRLÜĞÜNE**

Sivil savunma hizmetlerinde gönüllü olarak görev almak istiyorum. Kimlik bilgilerim aşağıda belirtilmiştir.

Gereğini arz ederim. / / 2000

İmza

ADI VE SOYADI :

BABA ADI :

DOĞUM YERİ VE TARİHİ :

BİRİMİ :

EV ADRESİ :

EV TELEFONU :

İŞ ADRESİ :

İŞ TELEFONU :

CEP TELEFONU :

KAN GRUBU :

SEFER GÖREV EMRİ VARMI :

GÖRDÜĞÜĞ EĞİTİMLER :

ULAŞILABİLECEK BİR YAKININ

ADI SOYADI :

ADRESİ :

TEL. NUMARASI :

TAAHHÜTNAME

Ülkemizin herhangi bir bölgesinde meydana gelecek bir afet veya büyük kazalarda sivil savunma kurtarma hizmetlerinde katılmak üzere, benimle irtibat kurulduktan en geç bir saat sonra belirtilen buluşma yerinde hazır olmaya, bana verilecek malzeme, ekipman ve teçhizatı kullanarak verilen özel görevi yerine getirmeye ve görev süresince sivil savunma yetkililerinin yazılı ve sözlü belirleyeceği esaslara uygun olarak hareket etmeye eğitim ve tatbikatlara katılmaya gönüllü olduğumu taahhüt ediyorum. / / 2000

Adı ve Soyadı
İmza

SİVİL SAVUNMA HİZMETLERİNDE GÖREV VERİLEN GÖNÜLLÜLERİN BİLGİLERİ

SİVİL TOPLUM ÖRGÜTÜNÜN ADI :

SIRA NO	ADI - SOYADI	GÖNÜLLÜNÜN			TELEFON NUMARASI			MESLEĞİ
		İLİ İLÇESİ	İŞ ADRESİ	EV ADRESİ	İŞ	EV	CEP	

ÖN YÜZÜ

T.C ... VALİLİĞİ/KAYMAKAMLIGI İL İLÇE SİVİL SAVUNMA MÜDÜRLÜĞÜ GÖNÜLLÜ GÖREV BELGESİ	
	FOTOĞRAF MÜHÜR
Belge No.	
Ekipdeki Görevi	
Adı ve Soyadı	
Baba Adı	
Doğum Yeri ve Tarihi	
Kan Grubu	
Çalıştığı Kuruluş	
Görevi	
Protokol yapılan Birim	
Ev Adresi	
Mülki İdare Amirinin Adı ve Soyadı	

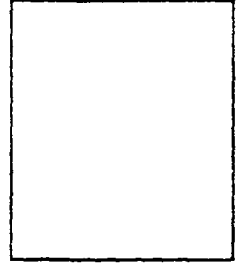
ARKA YÜZÜ

Sivil Savunma Mevzuatına ve ilgili protokole göre gönüllü olarak görev alan açık kimliği belirtilen şahıs; düşman saldırıları ve afetlerde; arama kurtarma ve yardım hizmetlerinde görevli ve yetkilidir. Bu görev sivil savunma yetkilisinin yönetiminde yürütülecektir. BU GÖREV İLE İLGİLİ OLARAK 1. Her yıl Ocak ayında İl Sivil Savunma Müdürlüğünde yoklamanızı yaptırınız. 2. Hakkınızdaki bilgilerde değişiklik olduğunda bildiriniz. 3. Görev süresince, bu belgeyi sol yakanıza takınız. 4. Görevinden ayrılanlar bu belgeyi aldığı sivil savunma makamına iade edilecektir. 5. Görev için çağrılmanız halinde buluşma yerine gidiniz. Sivil Savunma yetkililerinin eşgüdümünde görev yapınız. 6. Bu belge kaybedildiğinde, derhal ilgili makama bildiriniz.
BULUŞMA YERİ
ADRES :
SİVİL SAVUNMA İLE İRTİBAT TEL:

AÇIKLAMA :

- 1) Belge 10X7.5 ebatında olacaktır.
- 2) Belgenin kartonu turuncu renkte olacaktır.
- 3) "GÖNÜLLÜ" yazısı kırmızı renkte olacaktır.

ÖN YÜZÜ

GÖNÜLLÜ GÖREV KARTI

GÖREV NO :

İL - İLÇE	
ADI VE SOYADI	
BABA ADI	
DOĞUM YERİ VE TARİHİ	
CİNSİYETİ VE MEDENİ HALİ	
MAHALLESİ	
SOKAĞI VE HANE NO.	
ASKERLİK SINIFI VE RUTBESİ	
MESLEĞİ VE İŞİ	
İŞYERİ ADRESİ	
TAHSİL DERECESESİ	
	EV İŞ CEP
TELEFONLAR	
KAN GRUBU	
GEÇİRDİĞİ HASTALIKLAR	
GÖREVDEN AYRILIŞINA AİT İŞLEM	

ARKA YÜZÜ

GÖREVİ		
GÖREVLENDİRİLDİĞİ TARİH		
YAPILAN YILLIK YOKLAMALAR		
YILI	TARİHİ	YOKLAMAYI YAPININ İMZASI
2000		
2001		
2002		
2003		
2004		
GÖRDÜĞÜ EĞİTİMLER		
YILI	TARİHİ	SAAT
2000		
2001		
2002		
2003		
2004		

T.C.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

SİVİL SAVUNMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SİVİL SAVUNMA İLE İLGİLİ KANUN,
TÜZÜK VE YÖNETMELİKLER 1. KİTAP

SİVİL SAVUNMA

İLE İLGİLİ
KANUN, TÜZÜK
VE
YÖNETMELİKLER

I. KİTAP

**UMUMİ HAYATA MÜESSİR AFETLER DOLAYISIYLA
ALINACAK TEDBİRLERLE YAPILACAK
YARDIMLARA DAİR KANUN**

Kanun Numarası : 7269

Yayınlandığı R. Gazete : Tarih : 25/5/1959 Sayı : 10213

GENEL HÜKÜMLER (1)

MADDE 1 — (Değişik : 2/7/1968 - 1051/1 md.)

Deprem (Yer sarsıntısı), yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ ve benzeri afetlerde; yapıları ve kamu tesisleri genel hayata etkili olacak derecede zarar gören veya güvenilmez muhtemel olan yerlerde alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlar hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.

Afete uğrayan meskûn yerlerin büyüklüğü o yerin tamamında veya bir kesiminde yıkılan, oturulmaz hale gelen bina sayısı, zarar gören yapı ve tesislerin genel hayata etki derecesi, mahallin ekonomik ve sosyal özellikleri, zararın kamu oyunundaki tepkisi, normal hayat düzenindeki aksamalar ve benzeri hususlar gözönünde tutulmak suretiyle afetlerin genel hayata etkililiğine ilişkin temel kurullar, işleri ve Milliye Bakanlığının mütalâaları da alınarak İmar ve İskân Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirlir.

Yukarıda yazılı afetlerin meydana gelmesinde veya muhtemel olması halinde zararın o yerin genel hayatına etkili olup olmadığının, yönetmelik esasları gereğince, İmar ve İskân Bakanlığı tarafından karar verilir. Şu kadar ki, afetin meydana gelmesi halinde bu kanun gereğince alınması لازم gelen acil tedbirlerin iltihazına afetin meydana geldiği bölgenin valisi yetkilidir.

MADDE 2 — (Değişik : 2/7/1968 - 1051/1 md.)

Su baskınına uğramış veya uğrayabilir bölgeler, İmar ve İskân Bakanlığının teklifi üzerine Devlet Su İşlerinin bağlı bulunduğu Bakanlıkça; yer sarsıntısı, yer kayması, kaya düşmesi ve çığ gibi afetlere uğrayan veya uğrayabilir bölgeler ise, İmar ve İskân Bakanlığınca tespit ve gunlardan şehir ve kasabalarda meydana gelen ve gelebileceklerin sinmaları İmar planına, İmar planı bulunmayan kasaba ve köylerde de belli edildikçe harita veya krokilere işlenmek suretiyle afete maruz bölge olarak İmar ve İskân Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu-

(1) Bu bölümün uygulanmasında ek 5 inci maddeye bakınız.

İmarca kararlaştırılır ve bu suretle tespit olunan sınırlar, İmar ve İskân Bakanlığının isteği üzerine ilgili valiliklerce mahallinde ilân olunur.

Mahalli şart ve özellikler dolayısıyla yangın afetine uğraması muhtemel olan sınırlar, şehir ve kasabalarda belediye meclisleri, köylerde ilâhiyer beyerleri tarafından tespit ve kaymakamların mütalâası alındıktan sonra valilerin tasvibi üzerine ilgili bölgelerde ilân olunur.

MADDE 3 — (Değişik : 2/7/1968 - 1051/1 md.)

İkinci maddede göre ilân edilen afet bölgelerinde yenilen yapılacak, değiştirilecek, büyütilecek veya esaslı tamir görecektir ve özel bütçün yapıların tabii olacağı teknik şartlar, Bayındırlık Bakanlığının mütalâası da alınarak İmar ve İskân Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle tespit olunur.

Belediye hudutları ve varsa mücavir sınırlar dahilinde ilgili belediyeler, bunun dışında kalan yerlerde valî ve kaymakamlar bu yönetmelik esaslarının uygulanmasını sağlamakla yükümlüdürler.

Yönetmelik esaslarını aykırı olan yapılar hakkında; yukarıda belirtilen mevceiler tarafından sınırlarına tabiiyat yapılarak, en çok 3 aylık süre içinde hatırlan ve tehlikeli durumun giderilmesi bildirilir.

Verilen süre içinde sınırlarınca tahli edilmiyen bina veya binaların belediye hudutları ve mücavir sınırlar dahilinde belediye emeli menderince diğer yerlerde ise il veya ilçe idare kurullarınca, ykma parast yıkıntı malzemesinden karstılamak, yetinmesi halinde kalan kısmı afetler tarafından tanınlanmak üzere yıktırılır.

İmar ve İskân Bakanlığı bu konuda gerekli kontrol ve denetimce yetkilidir.

Yer kayması, kaya düşmesi, çığ gibi afetlere uğrayabilecek meskûn yerlerde alınacak önleyici tedbirler İmar ve İskân Bakanlığınca, su baskınına uğrayabilecek yerlerde ise, Devlet Su İşlerinin bağlı bulunduğu Bakanlıkça alınır. Bu işlere ilişkin ödenek, tedbirleri almakla görevli Bakanlıkça karstılanır.

MADDE 4 — (Değişik : 2/7/1968 - 1051/1 md.)

İşleri, İmar ve İskân, Bayındırlık, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Tarım Bakanlıklarınca acil yardım teşkilatı ve programları hakkında genel esasları kapsayan bir yönetmelik yapılır.

Bu yönetmelik esasları dairesinde afetin meydana gelmesinden sonra yapılacak kurtarma, yaralıları tedavi, barındırma, ölümleri gömmce, yangınları söndürme, yıkıntıları temizleme ve felâketzedeleri işe gibi hususlarda uygulanmak üzere görev ve görevleri tayin, toplama yerlerini tespit eden bir program valiliklerce çizenler ve gereken vasi tabir hazırlanarak muhafaza olunur.

Bu programların uygulanması, valiliklerce kurulacak kurtarma ve yardım komitelerince sağlanır.

İletip ve tedbirleri; Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca bariyerden tes-
bit edilerek gereği sağlanır.

MADDE 27 — Hastaneler bölgesindeki hastanelere giren ve çıkan
şahısların kimlik ve adresleri, her gün muntazaman sosyal yardım ser-
visine bildirilir. Bu suretle aile fertlerinin buluşturulmasına yardım
edilir.

MADDE 28 — 6/3150 sayılı Sivil Savunma ile ilgili teşkilat ve
Tedbirler Tüzüğü'nün 42 nci maddesi gereğince İşleri Bakanlığı ile
müstereken hazırlanmış olan bu Yönetmelik Sağlık ve Sosyal Yardım
Bakanlığınca yürütülür.

MADDE 29 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

AFETLERE İLİŞKİN ACİL YARDIM TEŞKİLATI VE PLANLAMA ESASLARINA DAİR YÖNETMELİK

Yayınlandığı R. Gazetesi'nin Tarih: 8.5.1988, No: 19808
Kurur Sayısı: 88/12777

BİRİNCİ KISIM Genel Esaslar

Amacı:

MADDE 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, Devletin tüm güç ve kaynak-
larını afetten önce planlayarak, afetin meydana gelmesi halinde Devlet
güçlerinin afet bölgesine en hızlı bir şekilde ulaşması ile afetlerde vatan-
daşlara en etkin ilk ve acil yardım yapılmasını sağlamak için acil yardım
teşkilatının kuruluş ve görevleri düzenlenmektedir.

Kapsamı:

MADDE 2 — Bu Yönetmelik, acil yardım hizmetlerini yürütmekle
görevli, vali ve kaynaklar, bakanlık, bağlı ve ilgili kuruluşlar, diğer
kanun kurum ve kuruluşları ile askeri birlikler ve Kızılay'ın afetten önce
yapmaları gerekli acil yardım planlarını ve afet sırasında yapacakları
acil yardım hizmet ve faaliyetlerinin gerçekleştirdiği görevleri, işbirliğini,
koordinasyonu ve karşılıklı yardımlaşımını esaslarını kapsar.

İhtidaki Dayanak:

MADDE 3 — Bu Yönetmelik, 15/5/1959 gün ve 7269 sayılı Kanunun
1051 sayılı Kanunla değişik 4 üncü maddesi gereğince hazırlanmıştır.

Sorumluluk:

MADDE 4 — Vali ve kaynaklar, görevli bakanlık, kurum ve ku-
ruluşlar ile askeri birlikler, ilgili mevzuat ve bu Yönetmelik gereğince
düzenlenecek acil yardım planları ve acil yardımla ilgili yönergelerle
kendilerine verilen görevleri yerine getirmekten ayrı sorumludur.

Afetin meydana gelmesinden itibaren, alınması gereken her türlü
acil tedbirlerin alınmasından ve acil yardımın bir emir beklemeden
yapılmasından afetin meydana geldiği yerin mülkiyetini sorumlu.

Tanımlar:

MADDE 5 — Bu Yönetmelikte geçen;

- Hizmet grubu: Acil yardım hizmetlerini yürütmek için oluş-
turulan ita organı,
- Servis: Hizmet programının görevlerini yürütmek için oluştu-
ran ita organı,

b) Servis : Hizmet gruplarının görevlerini yerine getirmek amacıyla kuruluşların imkânlarıyla oluşturulmuş hizmet birimini,

c) Ekip : Servislerin alt hizmet birimini,

d) İl afet bürosu : Bayındırlık ve İskân Müdürlükleri bünyesinde kurulup, il kurtarma ve yardım komitesinin büro hizmetlerini yürüten ünitesi,

e) Acil yardım : Afetzedeleri kurtarmak, yaralıları ilk yardım ve tıbbi tedavi yapma, aç ve açıkta kalan ailelerin geçici barındırılması ve bunların yiyecek, giyecek istinâ, aydınlatma ve diğer ihtiyaç maddelerinin karşılanması ve sağlanmaları için yapılacak yardımları,

f) Acil yardım süresi : Afetin meydana gelmesi ile başlayıp, afetin sona ermesinden itibaren 15 gün devam eden, gerektiğinde Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca uzatılabilen, acil yardımlar ve bununda ilgili harcamaların yapıldığı süreyi,

g) Bakanlıkların merkez teşkilatları : Bakanlıkların ana hizmet birimlerini, bağlı ve ilgili kuruluşlarının merkez teşkilatlarını,

b) Komite : Olmuş veya olması muhtemel afet hallerinde il/ilçe'de kurtarma ve yardım işleri ile yükümlü olan birim, ifade eder.

Temel İlkeler :

MADDE 6 — Bu Yönetmeliğin ilke ve esasları dahilinde :

a) Acil yardım hizmetlerinin yürütme ve ilerde valinin başkanlığında il kurtarma ve yardım komiteleri, ilçelerde kaynakların başkanlığında ilçe kurtarma ve yardım komitesi kurulur,

b) İl ve ilçe acil yardım planlarının yapılmasından, icrasından ve güncelliğinin korunmasından birinci derecede vali ve kaynakların sorumludur. Bakanlıklar ve merkezi kurum ve kuruluşlar ile askeri birlikler bu planların yapılmasına ve icrasına yardımcı olur,

c) Bakanlık, kurum ve kuruluşların taşıdığı teşkilatları il ve ilçe planları içinde yer alır,

d) Bakanlık, kurum ve kuruluşların merkez teşkilatları ile bölgedeki askeri garnizon komutanlıkları, il ve ilçelere yardımcı olmak üzere kendi görevleri ile ilgili takviye ve destek planları yaparlar,

e) Acil yardım hizmetlerinin planlanmasında, öncelikte ilçe ve/veya il hudutları içindeki kamu kurum ve kuruluşlarının güç ve kaynaklarının kullanılması esas alınır.

İhtiyaçların bu kaynaklardan zamanında ve yeterince karşılanamaması halinde sırasıyla :

1. Bölgedeki askeri birliklerden, komşu vali ve kaynaklardan yardım istenir,

2. Bölgedeki özel kuruluşlardan ve gerçek kişilerden yükümlülük yolu ile karşılanır.

İKİNCİ KISIM

Olağanüstü Yetkiler ve Yükümlülükler

Yetkiler :

MADDE 7 — Olmuş veya olması muhtemel afet hallerinde vali ve kaynaklar :

a) Asker ve lâkım sınıfından olanlar hariç, 18-65 yaş arasındaki bütün erkeklerle görev vermeye,

b) Bedeli, ücreti veya kırası sınırsız olan üdenmek üzere resmi ve özel, canlı ve cansız her türlü taşıt araçlarına ve gerekli makina, alet ve edevatına el koymaya,

c) Resmi ve özel kuruluşlara, tüzel ve gerçek kişilere ait arazi, arsa, bina, tesis, tesis, yiyecek, giyecek, ilaç ve tıbbi malzeme ile halkın ihtiyacı olan diğer her türlü maddelere el koymaya ve geçici işgale,

d) İl dahilindeki kamu kurum ve kuruluşlarına ve bunlara bağlı müesseselere afette ilgili görevler vermeye,

e) Acil yardımları ve harcamalarını, afetin genel hayata etkili olabileceği ihtimali uyandırması halinde yapmaya,

f) Mahalli sivil savunma teşkilatının bölgelerindeki afetlerde, sivil savunma planlama esaslarına göre acil yardım hizmetlerine katılınmasını sağlanmaya

yetkilidir.

Yükümlülükler :

MADDE 8 — Afet halinde :

a) Asker ve lâkım sınıfından olanlar hariç, 18-65 yaş arasındaki bütün erkekler, afet nedeniyle vali ve kaynakların tarafından kendilerine verilen görevleri yapar,

b) Tüm resmi ve özel kuruluşlar ile tüzel ve gerçek kişiler, kendilerinden istenecek veya yükümlülük konulacak arazi, arsa, bina, tesis, araç, gereç, yiyecek, ilaç ve tıbbi malzeme ile giyecek ve diğer maddeleri verir,

c) Rasat istasyonları, meydana gelen ve gelebilecek afetleri, eklenebilecek yerlerin vali ve kaynaklarına ve Afet İşleri Genel Müdürlüğüne derhal bildirir,

d) İlçelerde muhabere vasıtaları, haber ulaştırma imkânları bulunan sivil ve askerî tüm resmi makam ve müesseseler afetlerin oluştuğunu ve askeri tüm büyük mülki amirine derhal bildirir.

e) PTT'nin telgraf ve telefon merkezleri, demiryolu istasyonları, sivil ve askeri diğer muhabere teşkilatları, afetlerin oluşumunu ilbar ve acil yardım süresinde yardım talepleri için yapılacak telgraf, telefon, telex ve faksim ile görüşlerini her işe terahhen parasız kabul eder ve muhataplarına ulaştırır.

Đ) TRT'nin radyo ve televizyon istasyonlarından parasız istifade edilir;

g) Vali ve kaynaklar, ilgili makam ve müesseselerce afet böl- gelerine acil yardım maksadıyla gönderilen ekipje-ri, her türlü malzeme, makina, alet, yiyecek, giyecek ve barınma eşya ve maddelerini bedeli olmadan ödenmek üzere kamu kurum ve kuruluşlarına ve bunlara bağ- lı müesseselere, vilayetlere, belediye ve köylere ait her türlü taşıma araç- ları ile sevk ederler. Taşıma işlerinin bu kaynaklardan zamanında ve ye- terince karşılanamaması halinde bu yükümlülük özel, gerçek ve tüzel kişilere de teşmil edilir,

h) Gerek afetzedelerden ve gerekse acil yardım hizmetlerinde ça- rışanlardan yarananan, sakatlanan ve hastalananlar en yakın hastanelere sevk edilirler. Sevk edildikleri sivil ve askerî tüm resmî ve özel has- tane ve tedavi yerleri bunları kabul ev tedavi etmeye mecburdur,

Resmî sağlık kuruluşlarında tedavi edilenlere parasız bakılır. Özel hastahane ve tedavi yerlerinde tedavi edilenlerin tedavi giderleri sonra- dan Afetler Fonu'ndan ödenir.

ı) Afetler dolayısıyla hizmete girecek geçici iskân merkezlerine iç- me suyu getirilmesi, bağlantı yolları ve elektrik tesisleri yapılması, bu yer tehlid eden clere ve sel yutaklarının ıslahı gibi işler, valinin isteği üzerine ilgili bakanlık ve kuruluşlarca, öncelikle yapılır,

j) Afet hizmetlerinin yoğunlaştığı hallerde, Bayındırlık ve İskân Bakanlığının isteği üzerine ilgili bakanlık kurum ve kuruluşlar, yeteri kadar teknik ve idari personel, hizmet için lüzumlu araç, gereç ve mal- zemeyle ve bunların kullanılması ve tamirleri ile ilgili ekipmanı geçici ola- rak bu bakanlık emrine vermekle yükümlüdürler. Geçici personelin maaş, ücret, yevmiye ve benzeri hakları kendi dairelerinde ödenir.

k) Görevlendirilmelerde; iş mevzuatının çalıştırma yasağı ile ilgili hükümleri çalıştırılacak kişilerin yaş, cinsiyet, sağlık, meslekleri, meş- guliyetleri ve sosyal durumları ile aile ve bakıma muhtaç yakınları göz- önünde bulundurulur.

Olağanüstü Halde Yetki ve Yükümlülükler :

MADDE 9 — Afetler nedeniyle Bakanlar Kurulunca olağanüstü hal ilan edilmist halinde, 7 ve 8 inci maddelerle belirlenen yetki ve yüküm- lülüklerle ilaveten 2035 sayılı Olağanüstü Hal Kanununda belirlenen yetki ve yükümlülükler valilerce uygulanır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Acil Yardım Planlaması Genel Esasları

Koordinasyon ve İşbirliği :

MADDE 10 — Acil yardım planları yapmaktan sorumlu makamlar şğıdaki koordinasyon ve işbirliğini sağlamakla yükümlüdürler :

- a) Bakanlık, kurum ve kuruluşlar kendilerine ait kaynakları en doğru şekilde tespit etmekten ve doğru bilgi vermekten sorumludurlar. Ancak bu şekilde alınan bilgiler planlama maksatları dışında kullanılmaz,
- b) İl ve ilçelerin afet acil yardım planları, yardım sağlanmaktan so- runlu garnizon ve askerî birlikler konutlanıklarının planları ile askerî acil yardım planları da vali ve kaynaklar ile koordineli olarak ha- zırlanır,
- c) Afetler acil yardım planları hazırlanırken, Başbakanlık Sivil Olağanüstü Hal ve Savaş Hazırlıkları Planlama Direktifinde yapılacak belirlenen sivil savunma planları ile koordine edilir.

Dikkate Alınacak Genel Parazlyeler :

MADDE 11 — Acil yardım planlarının yapılmasında dikkate alınacak başlıca farazlyeler şunlardır :

a) Olacak afetin geçmiş yıllarda o bölgede olmuş ve büyük çaplı afetten daha büyük ve kapsamlı olabileceği, geçmişte bilinen afet hasarı yoksa deprem bölgeleri haritasındaki deprem tehlikesi ile muhtemel su baskınlarının dikkate alınabileceği,

b) Deprem ve benzeri afetlerle yangınların çıkabileceği, yangın afetlerinde çok büyük patlamaların, ayrıca sanai ve enerji tesislerinde yangın, patlama ve gaz kaçaklarının olabileceği,

c) Hasara uğrayan ve yıkılan binaların çok olabileceği, açıkta kalan atılların iskân problemlerini arttılabileceği,

d) İç ve dış ulaşım ihtiyacının çok artılabileceği,

e) Ulaşım yollarında ve tesislerinde hasarlar meydana gelebilece- ği, ulaşımın bir süre aksayabileceği veya durabileceği,

f) Barınmalar, sığınakların, akaryakıt depo ve tesislerinin ve diğer önemli bina ve tesislerin afette hasar görebileceği veya tamamen yıktı- labileceği,

g) Radyo, telefon telsiz haberleşmesinin aksayabileceği,

h) Elektrik ve ısıtma suyu tesislerinin çalışmaması hale gelebileceği, susuzluğun baş gösterebileceği, hatkım kıraallıkta kalabileceği,

ı) Afetin gece veya sabaha karşı meydana gelebileceği, kış veya yaz şartlarından birinde olabileceği,

j) Hasarı büyük olabileceği, cıkaz alından insanların kurtarı- lması gerekeceği,

k) İhtiyaç maddelerinde özellikle gıda, ilaç ve ısıtma maddele- rinde ve perçelerinde sıkıntı meydana gelebileceği,

l) Hükümet binası, sağlık tesisleri gibi idare merkezlerinin hasara uğrayabileceği, geçici idare merkezlerine gerek duyulabileceği,

m) İlk yardım ve kurtarma hizmetlerinde görevlendirilecek perso- nel ve atıllarının veya askerî birliklerin de afete maruz kalabileceği,

n) Afet bölgesine yardima giden ekiplerin de barinma, isinma, yiyecek ve içecek ihtiyaclarinin olabilecegi,

o) Afet bölgesinde yagmacilik tesebbüslerinin olabilecegi,

p) Yiyecek, içecek, giyecek, barindirma ve benzeri acil yardim ihtiyaclarinin belirlenmesinde ve temininde acil yardim sürecinin gerekli hallerde daha fazla olabilecegi,

r) Ilerde tespit edilen muhtemel afetlerin gerçekleştirilecegi,

s) Kış ve yaz şartlarının umumî hayatı etkileyecek derecede olumsuz geçebilecegi, ~~afetler~~ farz ve kabul edilir.

Bunlar genel planlamalar için faraziyeler olup, bölgenin özelliği dikkate alınarak vuku bulabilecek her afet için somut faraziyeler tespit edilir ve planlar buna göre yapılır.

Planlama Temel Esasları :

MADDE 12 --- Acil yardım planlaması temel esasları :

a) Resmî kurum ve kuruluşlar ile idareî ve gerek kıtışlar afet sırasında kendilerine verilen görevleri öncelikli yapmakla, komite ve komitelerinden istenen her türlü personel, araç, gereç ve teçhizatı zamanında vermekten sorumludurlar.

b) İl acil yardım planları, il hudutları içinde geçen yillarda meydana gelmiş afet yerleri ve büyüklükleri göz önünde bulundurularak o ilde meydana gelmesi muhtemel en ağır şartları dikkate alacak ve ilin hudutları içinde bulunan tüm kurum ve kuruluşları kapsayacak şekilde EK : 1 plan örneğine göre düzenlenir.

c) Askorî birlik takviye ve destek planlarının yapılmasında ve uygulanmasında, 7260 sayılı Afetler Kanunu, 2635 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu ve bu konulara dayalı olarak çıkarılan yönetmelik esasları dikkate alınır.

d) Kurum ve kuruluşlar ile askorî birlikler, yapacakları acil yardım planlarında, acil yardım hizmet gruplarının her birine kullarının ne olacağını açıkça belirtirler.

e) Acil yardım hizmetlerini destekleme amacıyla il ve ilçelere gönderilecek askorî dışındaki ekipler komitenin emrine girerler.

f) Acil yardım hizmet grupları planlamasında, hizmet gruplarında görevlendirilecek kuruluşların kabiliyetleri, güç ve imkânları dikkate alınır.

g) İl ve ilçe planlarında hizmet gruplarının görevleri ve çalışmalar esasları, servislerin yerel imkân ve ihtiyaçlarına göre teşkilî, servis başkalarının yetki ve sorumlulukları açık ve kesin bir ifade ile belirtilir.

h) Komite üyelerinin toplantılara bizzat katılmaları esastır. Ancak, zorunlu hallerde komite başkanlarının bilgisi dahilinde yerlerine tam yetkili bir temsilci görevlendirilebilirler.

i) Hizmet gruplarının başkanları vali tarafından, servis başkanları ise, bağlı olduğu grup tarafından belirlenir.

j) Hizmet grupları komitenin verdiği talimat ve prensip kurallarını uygular, bu uygulamaya için aldığı detay kararları yerinde icra eder. Bunların sonucunu belirleyen raporlar valinin onayına sunulur.

k) Servis başkanları kendilerine bağlı olarak kurulan ekip başkanlarına ve ekiplerine görev vurmaya yetkili olup, ekip başkanına veya ekipler verilen görevleri kendi müesseseleri tarafından emir beklenmesizin ve geciktirmesizin yapmaktan sorumludur. Acil durumlarda sözlü yapılacak işlemler sonradan yazılı şekilde dönüştürülür. Servisler, emirlerdeki ekipleri, hizmetin gereğine göre artırıp, azaltabilir.

l) Komite, acil yardım hizmet gruplarında görevlendirilecek personel, araç ve gereç listesini örnek EK : 2, 3 ve 4'e göre kuruluşlardan ister ve hizmet gruplarının ihtiyacını dikkate alarak örnek EK : 5 ve 6'ya göre görevlendirilmesini yapar.

m) Gruplar, komitece bildirilen personel, araç ve gereç örnek EK : 7 ve 8'e göre servislerinde görevlendirilir.

n) Görevlendirilen personel, araç ve gerecin görevleri ve görev yerleri, personeline tebliğ edilmek üzere ilgili kuruluşa bildirilir.

o) Her hizmet grubu, ilgili diğer hizmet gruplarıyla koordinasyon ve işbirliği yaparak kendi görevleri ile ilgili plan tasarruflarını hazırladıkları sonra afet bîrosuna verir. Bu planlar komitece incelenip son şekli al- dışında valinin onayı ile kesinleşir.

p) İldeki plan çalışmaları yukarıdaki esaslar dahilinde ilçe komitesince yürütülür.

r) İl ve ilçe planları valinin onayı ile kesinleştikten sonra birer nüshası ilde görev alan kuruluşlar ile Bayındırlık ve İskân, İçişleri, Sağlık ve Sosyal Yardım, Tarım Orman ve Köylere Bakanlıklarına gönderilir.

Plan üzerinde yapılan değişiklikler de ilgili kuruluşlara ve belirlenen bakanlıklara zamanında bildirilir.

s) İl ve ilçelerin kapsamı ve terîbi bu esaslara göre düzenlenir. Bu genel esaslar yol gösterici olup plana, mahallî şart ve ihtiyaçlara göre eklenmeler yapılabilir.

Plan Çalışmalarına Esas Olacak Bilgileri Toplamak :

MADDE 13 --- Aşağıdaki bilgiler acil yardım plan çalışmalarını için ihtiyaç olan genel bilgiler olup, komiteler bu bilgilerden kendi plan ko-

nularını ilgilendirenleri toplayacaktır. Gerekliğinde, burada belirtilen-
yen diğer lüzumlu bilgiler de toplanır.

a) Bölgede etkili olan afetlerle ilgili bilgiler :

Planlama konusu ilçe veya ilin hudutları içindeki yerleşim yerlerin-
de olmuş veya muhtemel afetlere maruz bölgeleri gösterir harita, plan
ve kroki ile bunlara ait hasar tespit ve afet etüt raporları toplanır.
Bu afetlerin yeri, oluş veya rapor tarihi, etkilenen veya etkilenebilecek
bina, insan sayısını belirten afet bilgi cetveli de hazırlanır.

b) Köy ve mahallelere ait genel bilgiler :

Yerleşim üniteleri listesi, ilçeler itibarıyla köy ve köylere bağlı ma-
halle, mezra, kom gibi yerlerin adları en son nüfus sayımına göre genel
hane ve nüfus sayıları, ilçeye uzaklığı, yol, su, elektrik ve telefon tesisleri
durumunu gösteren örnek Ek : 9 form düzenlenir.

c) İl ve ilçe merkezlerine ait genel bilgiler :

1. İl ve ilçe bazında Devlet ve il yollarını ve bu yollar üzerindeki
köprüleri ayrıca gar, liman, hava limanı gibi tesisleri gösterir haritalar
ile bunlara ait gerekli bilgiler, ilçeler bazında hazırlanır.

2. İl ve ilçe inar planlarına işlenerek belirlenecek genel bilgiler
şunlardır :

- Olmuş ve muhtemel afete maruz yerler ve afet türleri,
- Açık alanlar, stadyum, park ve bahçeler,
- Konut alanları,
- Mezarlıklar ve kullanılmı, kullanılacak alan kapasiteleri,
- İstasyon ve otobüs terminalleri,
- Hükümet ve adli binalar,
- Askari kışa ve binalar,
- Ceza ve tevkif evleri,
- Polis ve jandarmanın kullanımındaki bina ve tesisler,
- Diğer resmi bina ve tesislere ait bilgilerde örnek Ek: 10 forma
göre toplanır.

3. Kullanma ve içme suyu tesisleri :

Su kaynaklarını, isale ve şebekeyi, terfi hatlarını, biriktirme depola-
rını, klorlama ünitelerini, klorlama yapılabilecek diğer yerleri ve bun-
ların kapasite ve karakteristikleri ile tehlikeli kirlenme riski taşıyan te-
sis ve yerleri belirten vaziyet planları, varsa bu planların ve tesisle ilgili
her türlü tatbikat projesi ve detayları toplanır.

4. Kanalizasyon, elektrik ve havagazı tesislerine ait tüm bilgiler :

- Kanalizasyon tesisleri ve devarj yeri özelliği,
 - Elektrik tesisleri,
 - Havagazı tesisleri,
- adı altında toplanır.

5. İtfaiye teşkilatı olan kuruluşların itfaiye hizmetleri ile ilgili per-
sonel, araç, gereç ve t.km malzemeleri cins ve miktarlarına ait listeler
düzenlenir.

6. Haberleşme tesisleri :

Telefon, telgraf, teleks ve benzeri haberleşme tesis ve şebekeleri il
veya ilçe yerleşim planı üzerine işlenir.

Kamu ve özel sektörlerdeki telex, faksimile gibi yayım araçlarına ait
bilgiler örnek Ek : 11 forma göre toplanır.

7. Sağlık ve sosyal yardım tesisleri :

Kamu ve özel sektörün sağlık ve sosyal yardım tesis, personel araç
ve gereç imkânlarına ait bilgiler örnek Ek : 12 forma göre, hastane ola-
rak kullanılabilecek yataklı kurum, bina ve tesislere ait bilgiler örnek
Ek : 13 forma göre,

Ayrıca, tıbbi malzeme, ilaç, kan ve benzeri ihtiyaç maddeleri stok du-
rumları ile özel ve ferdi çalışan sağlık personeli hakkında da bilgiler top-
lanır.

8. Toprak Mahsulleri Ofisi, Orman Ürünleri, Kömür İşletmeleri,
Tekel Sümerbank, Et-Balık, Tarımsal İşletmeler gibi öncül kuruluşların
kapasiteleri, stok durumu, stoklarına ve ikmal imkânları tespit edilir.

9. Gıyım, gıda ve öteki ihtiyaç maddeleri üreten ve pazarlayan özel
kuruluş ve tesisler hakkında bilgiler toplanır.

10. Kızılay Teşkilatının bölgedeki stok durumu, dağıtım ve ikmal
imkânları belirlenir.

11. Akaryakıt ikmal tesisleri :

İl veya ilçe hudutları içindeki akaryakıt istasyonlarını gösterir ha-
ritalar veya listeler, bunların kapasite ve stok durumlarını gösterir lis-
teler ile ikmal imkânlarını belirleyen rapor ve bilgiler toplanır.

12. Tünel ve onarım tesisleri :

Kamu ve özel sektöre ait tünelhane ve atölyelerin kapasite ve ka-
rakteristiklerini ve diğer hususiyetlerini içeren bilgiler iştegal konuları-
nın göre toplanır.

13. Kurtarma, enkaz kaldırma, yapım ve onarım konularında gö-
rev verilebilecek diğer kamu ve özel kuruluşların güç ve kaynakları hak-
kında bilgiler toplanır.

Toplanan bu bilgi, cetvel, plan, kroki gibi bölümler halinde GENEL
BİLGİ DOSYASINDA toplanır.

Bu bilgiler yapılacak plandarda esas alınır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

II ve İlçe Acil Yardım Teşkilatı ve Görevleri

BİRİNCİ MÖLÜM

II Acil Yardım Teşkilatı ve Görevleri

(II Kurtarma ve Yardım Komitesi):

MADDE 14. — II Kurtarma ve Yardım Komitesinin kuruluşu, görevleri ve çalışma esasları:

a) Kuruluşu:

Valinin veya görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında;

- Belediye Başkanı,
- II Jandarma Alay Komutanı,
- Emniyet Müdürü,
- Sivil Savunma Müdürü,
- Milli Eğitim Gençlik ve Spor Müdürü,
- Bayındırlık ve İskân Müdürü,
- Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürü,
- Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı II Müdürlüğü,
- Kızılay Temsilcisi,
- Garuizon komutanı veya mahallin en büyük askeri birlik temsilcisinden, oluşan «II Kurtarma ve Yardım Komitesi» kurulur.

Komitede görevlendirilecek temsilcileri listesi örnek Ek : 14 formu göre düzenlenerek dosyasına konulur.

b) Görevleri:

1. II acil yardım planlarının yapılmasını ve uygulanmasını sağlar,
2. İlçelere ait plajları inceleyerek valinin onayına sunar,
3. Planda öngörülen teşkilatı karar ve burada görev alacakları tespit ederek kendilerine duyurur. Eğitim ve tatbikatlar düzenleyerek grupların hizmete hazır olmalarını sağlar.
4. Hizmet gruplarını göreve çağırır gerekli kararları alır ve uygulamasını sağlar,
5. Yapılacak yardımın prensiplerini tespit eder ve belirlenen ihtiyaçların teminini sağlar,
6. Hizmet gruplarının toplanma ve çalışma esaslarını belirler ve bu konularda talimatlar düzenler, çalışmalarını koordine ederek sonuçlarını izler,

arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlar,

8. Acil yardım, geçici iskân ve onarım için afetzedelere nakdi ödemede bulunması gerekli olduğu hallerde, Bayındırlık ve İskân Bakanlığından izin alır,

9. Yapılan çalışmalar ile uygulama sonuçlarını değerlendirir, 10. Hizmet gruplarının görevlerini yapabilmeleri için gerekli personel, araç ve gerecin temini ve ikmali ile görevlendirilmelerini takip ve koordine eder,

11. Acil yardım çalışmalarının aşağıdaki öncelik sırasına göre yapılmasını sağlar:

- Haberleşmenin temini,
- Ulaştırmanın sağlanması ve trafiğin düzenlenmesi,
- Kurtarma,
- Tıbbi ilk yardım,
- Hasta ve yaralıların hastaneye nakli,
- Yangın söndürme,
- Emniyet ve asayiş sağlama,
- Yedirme, giydirme, ısıtma ve aydınlatma,
- Ölümlerin defni,
- Geçici barındırma sağlama,
- Ölümlerin defni,
- Fıkaz kaldırma ve temizleme,
- Elektrik, su ve kanalizasyon tesislerinin onarımı ve hizmete sokulması,
- Kurumlarına tedbirlerinin alınması,
- Afet tırtıne göre bu sırada değişiklik yapılabilir.

12. Acil yardım süresi içerisinde harcanamayan ödenekli merkez fon hesabına iade eder,

13. Harcanalara ait ayıymat ve sarf evrakının aslını ilziz İsteshne bağılı olarak Bayındırlık ve İskân Müdürlüğüne teslim eder. Bu evrakın bir örneğini de Afet İşleri Genel Müdürlüğüne gönderir.

14. Acil yardım malzemelerinden arta kalanları Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca hazırlanan yönergeye göre tasfiye eder.

15. Gerekliğinde, afetzedelerin borçlarının tecilli ve yeni kredi açılması konusunda tespit ve tekliflerde bulunur.

c) Çalışma esasları:

1. Komite, başkanının çağrısı üzerine, büyük afetlerde ise çağrısız toplanır.
2. Afetin büyüklük derecesine göre valilikçe gerekli görülürse komite, 24 saat çalışma esasına göre görev yapar.

3. Komitenin sekreteryaya görevini Lafet bürosu yürütür.
4. Afet halinde beliren ihtiyaçları Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca iletir

II Afet Bürosu :

MADDE 15 — II kurtarma ve yardım komitesi afet bürosunun kuruluşu, görevleri ve çalışma esasları :

a) Kuruluşu :

1. Bayındırlık ve İskân Müdürlükleriyle afet büroları kurulur. Bu bürolar sürekli olup aynı zamanda komitenin büro hizmetlerini de yürütür.
2. Valilikçe gerektiğinde büro, personel, araç ve gereç yönünden sivil savunma müdürlüğü ve diğer kuruluşlardan takviye edilir.
3. Büyük afetlerde valilikçe büronun çalışmaya yer değiştirilebilir.

b) Görevleri :

1. İl ve ilçe acil yardım planlarının onaylanmasını, çoğaltılmasını, ilgili yerlere gönderilmesini ve saklanmasını sağlar,
2. Planlarda olabilecek değişiklikleri izler ve ilgili yerlere bildirir,
3. Hizmet gruplarında görev alacak kimselere afetten önce verilmesi gereken bilgileri ulaştırır,
4. Komite ile her hizmet grubunun üye ve servis başkanlarının ev ve iş adres ve telefon numaralarını gösterir cetvelleri hazırlar, ilgililere verir ve dosyasında saklar,
5. Acil Yardım Tekilat Şemasının, komitenin uygun göreceği yerlere asılmasını sağlar.

c) Çalışma esasları :

Vali gerekli gördüğünde, büro 24 saat çalışmaya esasına göre görev yapar.

Acil Yardım Hizmet Grupları :

MADDE 16 — Acil yardım hizmetlerinin yürütümekten sorumlu kişiler, bu hizmetleri aşağıda belirtilen hizmet grupları ile yürütür :

1. Haberleşme Hizmetleri Grubu,
2. Ulaşım Hizmetleri Grubu,
- (3) Kurtarma ve Yakınlıkları Kaldırma Hizmetleri Grubu, (2, 4, 5, 6, 7, 8, 9)
- (4) İlk Yardım ve Sağlık Hizmetleri Grubu, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9
5. Ön Hasar Tespit ve Geçici İskân Hizmetleri Grubu,
- (6) Güvenlik Hizmetleri Grubu,
7. Satın Alım, Kiralama, El Koyma ve Dağıtım Hizmetleri Grubu,
8. Tarım Hizmetleri Grubu,
9. Elektrik, Su ve Kanalizasyon Hizmetleri Grubu.

Hizmet gruplarında görevi kurulumun temininde bulunmak üzere bir bir hizmet grubu için ayrı ayrı olmak üzere örnek Ek : 15 forma düzenlenerek dosyasına konulur.

Haberleşme Hizmetleri Grubu :

MADDE 17 — Haberleşme hizmetleri grubunun; teşkilî, görevleri, planlaması ve servisi :

a) Teşkilî :

- PTT Müdürlüğü,
- Emniyet Müdürlüğü,
- Jandarma Alay Komutanlığı,
- Diğer ilgili kuruluşlar,
- yetkili temsilcileri.

b) Görevleri :

1. Afet mahalleri ile sürekli olarak haberleşmeyi sağlamak için tel, iletisiz haberleşme ağı kurulur,
2. Hasarlı haberleşme araçlarını sıratla onarır ve hizmete sokar,
3. Afet mahallerinden aldığı bilgileri Afet Bürosuna bildirir,
4. İl dahilindeki haberleşme tesislerinin bir afet sırasında nasıl kullanılacağına dair talimatlar düzenler,
5. Afet mahallinde posta haberleşmesinin sağlanabilmesi için her türlü tedbir alır ve gerektiğinde yeni posta taşıma hatları kurulur.

c) Planlaması :

1. Kuruluşlarca serviste görevlendirilecek personel, araç ve gereç kadrosunun, 12 net maddenin (I) ve (m) bendleri esaslarına göre tespitini
2. İl dahilinde bir afet anında kullanılabilecek haberleşme teçhizatı listesinin örnek Ek : 11 forma göre düzenlenmesini,
3. Afet haberleşmesini öncelikli olduğunun ilgili yerlere duyurulmasını ve en seri haberleşmeyi sağlamak için gerekli düzenlemenin yapılmasını,
4. Afet bölgesinde haberleşme ihtiyaçlarının karşılanmasında mevcut haberleşme imkânlarının yetersiz veya devre dışı kalması halinde askeri birliklerin personel, teçhizat ve diğer imkânlarından faydalanılmasını,
5. Köylerin ilçeye uzaklıkları ile telefonu olan köylerin telefon numaralarının örnek Ek : 9 forma göre belirlenmesini,
7. Haberleşme tesisi olan kuruluşların yerleri ve durumu hakkında bilgiler toplanarak gerekli harita ve cetvellerin düzenlenmesini,
7. Haberleşme tesislerinin tam kapasite ile devreye sokulması için gerekli tedbirlerin alınmasını,
8. Muhtemel bir aletle ne tür hasarın meydana geleceğine dair onarm için gerekli tedbirlerin alınmasını,

planlar.

9. Afet haberi şu bilgileri kapsar:

a) ilk haber:

- Afetin türü,
— Afetin olduğu yer, il, ilçe, köy ve mezra,
— Oluş tarihi ve saati,
— Devam edip etmediği,
— Mülkiyet üzü ve yaralı sayısı,
— Hasarlı bina sayısı,
— Yardım istenildiği takdirde cins ve miktarı,

b) Tumblyer Taber:

- Beficelencen ökü ve yaralı sayıst,
- Beficelencen kullanılmaz bina sayıst,
- Boşaltılan ve boşaltılacak konut, atle ve fertleri sayıst,
- Ulaşım engelleyen hasar ve tükantlar,
- Hıyvan zayıatı,
- Genel hane sayıst.

to verbleefde linter almenek kuyuklar şunlardır :

- Muhtar ve azalar,
- Köy korucusu,
- Öğretmen,
- Din görevlileri.

— Din görevlileri,
Haberçiler en seri vasıta ile telefonu olan köyden komite başkan-
larına alet haberini bildirir.

İlgilama afet habertini bildirir:

'Telefonu olmayan köylerdeki afet haberi en yakın telefonu olan köyden "İlgilama" aracılığıyla en seri şekilde bildirilir.'

d) Servisi : Haberleşmenin sağlanması ile tesislerinin yapımı, onarımı ve bakım servisi.

Sağlanmıştır İlaç Testislerinin Yapısı, Onarım ve

Haberleşmenin:
Bakım Servisi:

MADDE 18 — Haberleşmenin sağlanması ile testislerin yapısını onarım ve bakım servisinin teşkili :

- PTT,
- Jandarma,
- Emniyet,
- Diğer ilgili kuruluşlar.

Yüksem Hizmetleri Grubu:

Ulaşım Hizmetleri Grubu :
MADDE 19 ---- Ulaşım hizmetleri grubunun teşkilî, görevleri, plan-
laması ve servisleri :

ii) **Teskill:**

- Bayındırlık ve İskân Müdürlüğü,
- Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü,
- TCK mahallî kuruluşu,
- DSİ mahallî kuruluşu,
- DEM mahallî kuruluşu,
- TCDD mahallî kuruluşu,
- TİYY mahallî kuruluşu,
- Deniz yolları,
- Diğer ilgili kuruluşlar,
- yetkili temsilcileri.

1. Afet mahalline ve afet mahallinde ulaşımın en kısa zamanda sağlanmasının gerektiği tespit ve düzenleri" alır, aldırır ve afet hizmetlerinde kullanılacak araçlara geçiş üstünlüğü sağlar,
2. Hizmet gruplarının ihtiyacı olan taşıt ve iş makinalarının tespit, tedarik ve tahsis işlemlerini düzenler,
3. Afet şartları altında ilfin ulaşırma tesisi ve araçlarının durumlarını tespit ederek çalışmalarının devamı için gerekli tespit ve tedbirleri alır, fakaryakıt ihtiyacının giderilmesini sağlar,
4. Deniz ve hava limanları ile demiryollarında seyrüsefer, tahvil ve tahliye ile ilgili özel tedbirleri alır.

Plinius:

1. Kuruluşlarca servislerde görevlendirilecek personel, araç ve gereç kadrosunun 12 nci maddesinin (b) ve (m) bendleri esaslarına göre tespitini,
2. Bir afet anında motorlu araçlarla gidilebilecek veya gidilemeyecek yerleşim yerlerine ait listelerin örnek 1 ek : 9 forma göre düzenlenmesini,
3. İkmal ve bakım işlerinin, araçların alt olduğu kuruluşların atölyelerinde yapılmasını,
4. İl hudutları içindeki kara, deniz, hava yolları ve bunlar üzerindeki köprü, gar, liman gibi önemli tesisleri gösterir haritaların ilçe bazında düzenlenmesini,
5. Afetzedelere dağıtılmak üzere toplanan ikmal maddelerinin afet bölgesine ulaştırılmasında zorluk çekilmesi halinde, askeri birliklerden yardım istenmesini,
6. Kapalı olan köy yollarının açılması ve yeniköy yollarının yapılması programlarının hazırlanmasını,
7. Mevcut köy yollarının üzerindeki köprü, meşafaz ve sanat yapılarının onarımı ile yeni köprülerin yapımını,

8. Servislerde görevli gösterilen araçların yelmemesi halinde, diğer kamu kuruluşları ile şahıslara ait araçlardan faydalanılmasını,
9. Devlet ve il yollarında meydana gelebilecek hasarların giderilmesi için ulaşım açılmasına dair programların yapılmasını,
10. Sorumluluk sınırları içindeki 1 ve 2 nci öncelikte bakım ve onarım yapılacak yollar alt listelerin düzenlenmesini,
11. Afet halinde öncelikli ulaşım açık tutulacak yolların belirlenmesini,
12. 11'deki asfalt ve stabilize yol durumu ile bu yollardaki kar mül-cadelesi durumunu gösterir listelerin düzenlenmesini,
13. Gar, liman, hava alanı gibi tesislerin tıp ve kapasite, tankları, hizmet verebileceği araç tıp sayıları ve süresinin belirlenmesi ve daha uzun süre hizmet verebilme tedbirlerini,

d) Servisler :

1. Ulaştırma ve Nakliye Servisi,
2. Köy Yolları Yapım ve Onarım Servisi,
3. Devlet ve İl Yolları Yapım ve Onarım Servisi,
4. Demiryolları, Limanlar ve Hava Meydanları Yapım ve Onarım Servisi.

Ulaştırma ve Nakliye Servisi :

MADDE 20 — Ulaştırma ve Nakliye Servisinin Teşkili :

- Köy Hizmetleri,
- TCK,
- TCDD,
- Hava Yolları,
- Deniz Yolları,
- DSI,
- Diğer ilgili kuruluşlar,

Köy Yolları Yapım ve Onarım Servisi :

MADDE 21 — Köy Yolları Yapım ve Onarım Servisinin Teşkili :

- Köy Hizmetleri,
- TCK,
- DSI.

Devlet ve İl Yolları Yapım ve Onarım Servisi :

MADDE 22 — Devlet ve İl Yolları Yapım ve Onarım Servisinin

teşkili :

- TCK,
- Köy Hizmetleri,
- DSI.

Demiryolları, Limanlar ve Hava Meydanları Yapım ve Onarım

Servisi :

MADDE 23 — Demiryolları, Limanlar ve Hava Meydanları Yapım ve Onarım Servisinin teşkili :

- TCDD,
- DLH,
- TCK.

Kurtarma ve Yıkıntıları Kaldırma Hizmetleri Grubu :

MADDE 24 — Kurtarma ve yıkıntıları kaldırma hizmetleri grubunun teşkili, görevleri, planlaması ve servisleri :

a) Teşkil :

- Bayındırlık ve İskân Müdürlüğü,
- Sivil Savunma Müdürlüğü,
- Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü,
- TCK mahalli kuruluşu,
- DSI mahalli kuruluşu,
- DSI mahalli kuruluşu,
- DLH mahalli kuruluşu,
- TCDD mahalli kuruluşu,
- THY mahalli kuruluşu,
- Belediye,
- Askeri birlikler,
- Diğer ilgili kuruluşlar,
- yetkili temsilcileri.

b) Görevler :

1. Afet mahallinde ve yıkıntı altında kalan yaralıları kurtarır,
2. Mahsur kalanları kurtarır,
3. Altında insan, hayvan ve kıymetli eşya ve maddeler bulunduğu anlaşılan yıkıntıları kaldırır,
4. Ulaşımı engelleyen yıkıntıları kaldırır, temizlenmesini sağlar,
5. Kurtarma ve yardım çalışmalarını bakımından tehlikeli olabilecek binaların desteklenmesi, yıkılması ve temizlenmesini sağlar,
7. Afet bölgesinde yangından koruma ve önleme tedbirlerini alır ve çıkan yangınları söndürür,
8. Hastane, okul, sinema, kışla, utöye gibi yerler ile konutlardaki vatandaşların, binalardaki hayvanların, kıymetli eşya ve malların kurtarılmasında öncelik sırasını uyar.

c) Planlaması :

1. Kuruluşlara servislerde görevlendirilecek personel, araç ve gereç kadrosunun 12 nci maddenin (f) ve (m) bendleri esaslarına göre tespiti,

2. Yıkıntıların döküleceği yerleri,
3. Bu hizmetin yürütülmesinde sivil savunma mükelleflerinden de faydalanılmasını,
4. Gerektiğinde, askeri birlik, personel, araç ve gereçlerinden de faydalanılmasını,
5. Kurtarma ve yıkıntıları kaldırma hizmetinde görev alacak personelin eğitiminin sivil savunma müdürlüğüne yürütülmesini,
6. Afet mahalline gelen resmi ve özel tüm kuruluşlara ait ifaiye ekiplerinin belediye ifaiyesinin koordinasyonunda çalışmasını, planlar.

d) Servisler :

1. Kurtarma ve Yıkıntıları Kaldırma Servisi,
2. İfaiye Servisi,

Kurtarma ve Yıkıntıları Kaldırma Servisi :

MADDE 25 — Kurtarma ve yıkıntıları kaldırma servisinin teşkil :

- Bayındırlık ve İskân,
- DSİ,
- TCK,
- Sivil savunma,
- Köy hizmetleri,
- Belediye,
- Askeri birlikler,
- Kurtarma ekipleri olan diğer kuruluşlar.

İfaiye Servisi :

MADDE 26 — İfaiye Servisinin Teşkili :

- Belediye,
- Sivil savunma,
- Askeri birlik,
- Diğer ilgili kuruluşların ifaiye teşkili ve yangın söndürme ekipleri.

İlk Yardım ve Sağlık Hizmetleri Grubu :

MADDE 27 — İlk yardım ve sağlık hizmetleri grubunun teşkil, görevleri, planlaması ve servisleri :

- a) Teşkil :
- Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğü,
- Askeri Sağlık Kurumları,
- Sosyal Sigortalar Kurumu sağlık kuruluşu,
- Belediye başkanlığı,
- Nüfus müdürlüğü,

- Müdürlük,
- Diğer ilgili kuruluşlar,
- yetkili temsilcileri.

b) Görevler :

1. Hafif yaralı ve hastalar için afet bölgesinde ilk sını tedbirleri alın, tedavi gerekenlerin hastanelere gönderilmesini sağlar,
2. Sabit veya seyyar yataklı tedavi kurumlarında yatak kapasitesini artırır ve tedavi hizmetlerini hızlandırıcı tedbirleri alır,
3. Çevre sağlık bakımından gerekli bütün tedbirleri alır,
4. Başta sivil hastahanelerin önlenmesi için gerekli tedbirleri alır,
5. Aşı, ilaç ve tıbbi malzemelerin teminini sağlar,
6. Ölülerin kimliklerini tespit eder,
7. Ölülerin gömülmesi ile ilgili gerekli dini, idari ve fiili işlemleri

c) Planlaması :

1. Kuruluşlarca servislerde görevlendirilecek personel, araç ve gereç kadrosunun 12 nci maddedeki (f) ve (m) bendleri esaslarına göre tespitini,
2. Yaralı afetzedelere ilk yardımda bulunarak gerekli görülenlerin ilk yardım merkezlerine ve hastanelere taşınmalarını,
3. Afet bölgesinde ilk yardım merkezi kurulmasını,
4. İlk yardım merkezi ve hastanelerin personel, araç ve gereç kadrosu ile hizmetli ilaç ve tıbbi malzeme cins ve miktarlarını Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına vereceği esaslar dahilinde tespit ve temin ederek gerekli denetimlerini yapmasını,
5. İlk yardım merkezlerinin personel, araç ve gereç ihtiyacının öncelikle resmi sağlık kuruluşları ve Kızılay olmaksızın sağlanarak kurulmalarını,
6. İl dahilindeki resmi ve özel sağlık kuruluşları ile kınyalan, laboratuvar ve benzeri tesislerin kapasite ve imkânlarını gösterir listesinin örnek Ek : 12 forma göre düzenlenmesini,
7. Yataklı tedavi kurumlarının hizmet kapasitesini artırabilmek amacıyla :
 - İyileşmiş veya evde tedavi görebilecek hastaların tahliyesini,
 - Odalarda ve koridorlarda boş yerlere karyola ve şezlongların yerleştirilmesini ve bunların teminini,
 - Hastanelerin ihtiyaca cevap vermesini halinde diğer resmi ve özel binalardan yararlanılmasını,
 - 8. Gerektiğinde, hastane olarak kullanılabilecek bina ve tesislere ait bilgilerin örnek Ek : 13 forma göre düzenlenmesini,
 - 9. İhtiyaç halinde seyyar hastane kurulmasını,

10. İçme ve kullanma suyu temini, dezenfeksiyonu tevzi, laboratuvar tetkiklerine tabi tutulması,

11. İler çeşit yiyecek ve içecek maddeleri ile umumî sağlığı ilgilendirilen eşya ve levazımdan gerekli görülenlerin kontrolünü,

12. Bulaşıcı hastalıkların önlenmesi açısından çöpler, gübrelik hayvan ölümleri, kanalizasyon ve hata atıklarının zararsız hale getirilmesi ve diğer müdahalelerini,

13. Aşılama hizmetlerini,

14. Ölümlerin kimliklerinin tespiti ile kıymetli eşyalarının toplanarak muhafaza altına alınmasını,

15. Din görevlileri ile tabut, kefen gibi ihtiyaçların karşılanmasını, belgeler düzenlenmesini,

16. Mezar yerlerinin tespiti ile gömülenlerin yerlerini belirleyici belgelerin düzenlenmesini,

17. Mezar kazma ile ilgili, personel ve araçların temini, planlar.

d) Servisleri :

1. İlk Yardım ve Ambulans Servisi,

2. Hastaneler Servisi,

3. Temel Sağlık Hizmetleri Servisi,

4. Ölümleri Tespit ve Gömme Servisi.

İlk Yardım ve Ambulans Servisi :

MADDE 28 — İlk Yardım ve Ambulans Servisinin Teşkili :

— Sağlık ve Sosyal Yardım,

— Belediyeler,

— Sivil Savunma,

— Kızlay,

— Tüm kuruluşların ilk yardım ve ambulans ekipleri,

— Diğer sağlık kuruluşları.

Hastaneler Servisi :

MADDE 29 — Hastaneler Servisinin Teşkili :

— İldeki kamu hastaneleri,

— Kızlay,

— Askeri Sağlık kurumları,

— Özel hastaneler,

— Belediyeler,

— Diğer sağlık kuruluş ve tesisleri

Temel Sağlık Hizmetleri Servisi :

MADDE 30 — Temel Sağlık Hizmetleri Servisinin Teşkili :

— Sağlık ve Sosyal Yardım,

— Belediyeler,

— Kızlay,

— Diğer Sağlık kuruluşları,

— Diğer ilgili kuruluşlar.

Ölümleri Tespit ve Gömme Servisi :

MADDE 31 — Ölümleri Tespit ve Gömme Servisinin Teşkili :

— Belediyeler,

— Nüfus Müdürlüğü,

— Müfütük,

— Sağlık ve Sosyal Yardım,

— Kızlay,

— Askeri Birlik,

— Diğer ilgili kuruluşlar.

Ön Hasar Tespit ve Geçici İskân Hizmetleri Grubunun teşkilî görevleri, planlanması ve servisleri :

a) Teşkilî :

— Bayındırlık ve İskân Müdürlüğü,

— Milli Eğitim Gençlik ve Spor Müdürlüğü,

— Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü,

— DSİ mahallî kuruluşu,

— TCK mahallî kuruluşu,

— TEK,

— Belediyeler,

— İl Özel İdare,

— Kızlay,

— Diğer ilgili kuruluşlar,

— yetkili temsilcileri.

b) Görevleri :

1. Alınan badehler göre neredelere, ne kadar ön hasar tespit ekibi gönderileceğini tespit eder,

2. Hasarın yoğun olduğu bölgeleri belirler,

3. Kesin hasar tespitleri için gerekli bilgileri sağlar,

4. Afetten sonra konut, resmî ve özel tüm yapılar ile hayvan barınaklarındaki hasarın en kısa zamanda tespitini sağlayıcı tedbirleri alır,

5. Ön Hasar Tespit ofislerini örnek Ek : 16'ya göre düzenletirir. Temel formların da örnek Ek : 17 lorne göre düzenleyip afet bürosuna verir,

6. Can güvenliği bakımından oturulması sakıncalı olan ve yıktulması gereken binaları belirler,

7. Resmî kuruluşlar ihtiyacı ve afetzedelerin barındırılması için kullanılabilecek bina ve tesisleri tespit eder,

8. Tespit edilen bu binaların kullanıma hazır hale getirilebilmesi için gerekli işlemleri yaptırır,
9. Ön tespit çalışmalarını tamamladıktan sonra açıkta kalan alanların geçici iskânlarını sağlar,
10. Afetzedelerin kısa süreli geçici iskânları için öncelikle çadır olmak üzere sağlam bulunan okul ve diğer resmi ve özel binaların masa süre için bu işe tahsisini sağlar,
11. Geçici iskân alanlarının belirlenmesini, düzenlenmesini ve iminilerinin kurulmasını sağlar,
12. Geçici iskândaki afetlerin ihtiyaçlarını belirler ve teminini sağlar,
13. Uzun süreli geçici iskân için resmi kuruluşlara ait bu amaçla kullanılabilircek binaları belirler, gerekirse tahsis ve kiralamasını sağlar,
14. Afetzedelerin geçici iskân mahalline taşınmalarını sağlar,
15. Geçici iskân mahallerinin yol, su, elektrik gibi ihtiyaçlarını belirleyip temin ettirir.

c) Planlaması :

1. Kuruluşlara servislerde görevlendirilecek personel, araç, gereç kadrosunun 12 nej maddenin (l) ve (m) bendleri esaslarına göre tespitini,
2. Ön hasar tespiti yapılacak personelin yetinmesi halinde neticelerden takviye ekip temin edilebileceğini,
3. Afetzedelerin geçici barındırılmaları ilk etapta resmi kuruluşlara ait binalarda, bu binaların yetinmesi halinde özel kuruluşlara ait bina ve tesislerde sağlanacağından bu gibi bina ve tesislerin önceden belirlenmesini,
4. Hangi tür geçici iskânın gerekli olduğunu belirlemesini ve teminini,
5. Gerekliğinde, geçici iskân barakalarını kurulumunu,
6. İhtiyaç duyulacak çadır ve battaniyenin Kızılay'dan teminini,
7. Yol, su, elektrik hizmetlerini ve diğer muhtemel afetleri dikkate alarak şekilde geçici iskân alanlarının tespitini,
8. Geçici iskân yerindeki yol, su, elektrik gibi hizmetlerin ilgili kuruluşlara yaptırılmasını,
9. Kimsesiz kalan çocuk ve yaşlıların ilgili kurumlarda geçici iskânlarını,

planlar.

d) Servisleri :

1. Ön Hasar Tespit Servisi,
2. Geçici Iskân Servisi.

Ön Hasar Tespit Servisi :

MADDE 33 — Ön Hasar Tespit Servisinin teşkilatı :

- Bayındırlık ve İskân,
- Köy Hizmetleri,
- DSİ,
- TCK,
- Belediye,
- Diğer ilgili kuruluşlar.

Geçici Iskân Servisi :

MADDE 34 — Geçici Iskân Servisinin teşkilatı :

- Bayındırlık ve İskân,
- Milli Eğitim Gençlik ve Spor,
- Köy Hizmetleri,
- DSİ,
- TCK,
- TEK,
- Belediye,
- Özel İdare,
- Kızlay,
- Diğer ilgili kuruluşlar.

Güvenlik Hizmetleri Grubu :

MADDE 35 — Güvenlik Hizmetleri Grubunun teşkilatı, görevleri, planlaması ve ekipleri :

- a) Teşkilatı :
- Emniyet Müdürlüğü,
- İl Jandarma Alay Komutanlığı,
- Askerî Hüsneler,
- yetkili temsilcileri.

b) Görevleri :

Afet bölgesinde güvenlik, düzen ve trafiği sağlamak, çapuluğu önleme ve menfi propagandalara mani olmaktır.

c) Planlaması :

1. Ekiplerde görevlendirilecek personel, araç ve gereç kadrosunun 12 nej maddenin (l) ve (m) bendleri esaslarına göre tespitini,
2. Güvenlik ve trafik hizmetlerinin yürütülmesini,
3. Emniyet ve Jandarma güvenlik ve trafik ekiplerinin müstereken çalışması gereken hallerde aralarındaki işbirliği ve koordinasyonu,
4. Gerekliğinde, neticelerden takviye kuvvetleri istenebileceğini, planlar.

d) Ekipler:

1. Emniyet Güvenlik ve Trafik Ekipleri,
2. Jandarma Güvenlik ve Trafik Ekipleri,
3. Askeri Birlik Güvenlik ve Trafik Ekipleri,

Satınalma, Kiralama, El Koyma ve Dağıtım Hizmetleri Grubu :

MADDE 36 — Satınalma, Kiralama, El Koyma ve Dağıtım Hizmetleri Grubunun teşkil, görevleri, planlanması ve servisleri :

a) Teşkil :

- Valinin ita amiri olarak görevlendireceği kişi,
- Sivil Savunma Müdürlüğü Temsilcisi,
- Emniyet Müdürlüğü Temsilcisi,
- Defterdar,
- Bayındırlık ve İskân Müdürlüğü Fon Saymanı,
- Millî Eğitim Gençlik ve Spor Müdürlüğü Temsilcisi,
- Müfettişlik Temsilcisi,
- Özel İdare Müdürlüğü Temsilcisi,
- Belediye Temsilcisi,
- Kızılây Temsilcisi.

b) Görevler :

1. Gerek Kızılây, gerekse kuruluşlar ve özel teşebbislerden hibe yolu ile temin edilen acil yardım malzemesinin ihtiyaca kafi gelmemesi halinde gerekli görülen ihtiyaç malzemelerini Fonlar İhale Yönetmeliğinin acil yardım esaslarına göre satın alır,
2. İhtiyaç duyulan arazi, arsa, bina, tesis, araç, gereç ve bunun gibi malzemeleri öncelikle o bölgedeki kamu kurum ve kuruluşları ile bunların bağlı müesseseler ve mahalli idarelerden teslim alınmış belgeleri karşılığında geçici olarak teslim alır,
3. İhtiyaçların yukarıdaki kaynaklardan zamanında ve yeterince karşılanmaması halinde, imkân ve kaynaklar dikkate alınarak bölgedeki özel kuruluşlar ile gerçek kişilerden satın alır, örnek Ek : 18 ve 19 uncu formlara göre kiralamak veya elkoymak suretiyle temin eder,
4. Yapılacak satın alma, kiralama ve el koyma işlemleri için komiteden onay belgesi alır,
5. Teslim alma anında mal sahibinin veya bunların yetkili vekillerinin hazır bulunmalarını halinde, orada bulunan yakından veya ilgililerden teslim alma belgesi karşılığında, acil durumlarda ise satın alma teslim alır, teslim alma belgesini bilahare tanzim eder,
6. Satın alınan, kiralanmış veya el konulan her türlü alet, edevat, araç, gereç, bina, arsa ve her türlü malzemeleri ilgili hizmet grupları emrine, teslim alma belgelerini de Fon Saymanına verir.

7. Acil yardım ve geçici iskan malzemesine kiralanan veya el konulan her türlü malı örnek Ek : 20 forma göre sahibine iade eder.

8. 7269 sayılı Kanunun 6 nci maddesi tatbik olunarak sağlanan mal ve çalışma yükümlülükleri tespit edilerek Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca düzenlenecek yönerge esaslarına göre karşılıklarının ödenmesi işlemlerini yürütür,

9. Temin edilen malzemelerin depolanması, korunması ve dağıtımını sağlar,

10. Yiyecek, giyecek veya maddi yardım alanların listelerini düzenler ve onaylar,

11. Haç ve gıda maddeleri ile umumî sağlığı ilgilendiren diğer eşya ve levazımattan gerekli görülenlerin sağlığa uygun olup olmadığının denetimi ve kontrolünü sağlar,

12. Gerekliğinde, Kızılây'ın dağıtımına da yardımcı olur.

e) Planlanması :

1. Kuruluşların servislerde görevlendirilecek personel araç ve gereç kadrosunun 12 nci maddesinin (I) ve (m) bendleri esaslarına göre tespiti,

2. İl dahilinde bulunan zaruri ihtiyaç maddeleri ile ilgili ticaret-hane kurum ve işletmelerin adları ve kapasiteleri belirlenerek örnek Ek : 21 forma göre düzenlenmesini

3. Satın alma kiralama ve el koyma hizmetlerinde görev alanlara örnek Ek : 22 forma göre görev ve yetki belgesi düzenlenmesini,

4. Acil yardım hizmetlerinde ihtiyaç duyulacak her türlü malın nelerinde, nasıl temin edileceğini,

5. Temin edilen ihtiyaç maddelerinin depolarda bozulmadan muhafaza edilmesini,

6. Dağıtım yapılacak her türlü acil yardım malzemelerini dağıtım ekipleri veya aletini meydana geldiği mahaldeki, mahalle ve köy ihtiyar heyetlerince afetzedelere örnek Ek : 23 forma göre dağıtımın, planlar.

d) Servisleri :

1. Satın Alma, Kiralama ve El Koyma Servisi,
2. Dağıtım Servisi.

MADDE 37 — Satın Alma, Kiralama ve El Koyma Servisinin teşkil :

- Defterdar,
- Bayındırlık ve İskân Müdürlüğü Fon Saymanı,
- Millî Eğitim Gençlik ve Spor,
- Özel İdare,
- Belediye,

Dağıtım Servisi :

MADDE 38 — Dağıtım Servisinin teşkilî :

- Bayındırlık ve İskân,
- Millî Eğitim Gençlik ve Spor,
- Emülyet,
- Sivil Savunma,
- Mülkiyet,
- Kızılay,

Tarım Hizmetleri Grubu :

MADDE 39 — Tarım Hizmetleri Grubunun teşkilî, görevleri, planlaması ve servisi :

a) Teşkilî :

— Tarım, Orman ve Köy İşleri Bakanlığının ilgili tarıma kuruluşları,

— Ziraat Bankası,

— Ziraat Odası,

— Belediyeler,

— Diğer ilgili kuruluşlar, yetkili temsilcileri.

b) Görevleri :

1. Sahipsiz veya barınaksız kalan hayvanların tespit ve değerlendirilmesini sağlar,
2. Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü işletmelerinde geçici olarak barındırılmak için hayvanları emneten alır ve sevki eder,
3. Et ve Bahk Kurumuna hayvanların alın, kesim işlemlerini yaptırır,
4. Bölgenin ihtiyacı olan hayvan yemini temin eder,
5. Koruyucu aşılama yapar,
6. İhtiyenlik şartları sağlanmak için her türlü tedbiri alır,
7. Ölen hayvanların sağlığına zararsız hale getirilmesini sağlar,
8. Tarımla ilgili ihtiyacı temin eder,
9. Zarar gören tarım arazisinin toprak tarımına elverişli hale getirilmesini sağlar,
10. Gerektiğinde afetzedeye çiftçilerin banka borçlarını erteletir ve ihtiyacı tarım kredilerinin verilmesini sağlar,

c) Planlaması :

1. Kuruluşlara servisto görevlendirilecek personel, araç ve gereç kadrosunun 12 nci maddesinin (1) ve (m) bendleri esaslarına göre tespitini,

2. Hayvanların aşgari 13 günün yem miktarının tespiti, yerler, yemin cins ve miktarı ile depolanacağı yerleri gösterir listeler düzenlenmesini,

3. 1) elabillideki ziraat araç ve gereç durumunu gösterir listelerin düzenlenmesini,

4. Yem ve hayvan nakliyesinin nasıl yürütüleceğini,

5. Toplanan hayvanların barındırılacağı devlet ve özel şahıslara ait çiftlik ve bakım yerlerinin tespitini,

6. Hayvanların koruma ve kontrolü hizmetlerini,

7. Hayvan kesimlerinin nerelerde yapılacağını,

8. Ölen hayvanların sağlığına zararsız hale getirilmesini,

9. Sahipsiz kalan hayvanların ilk toplanma yerlerinin tespitini, planlar.

d) Servisi : Tarım Hizmetleri Servisidir.

Tarım Hizmetleri Grubu :

MADDE 40 — Tarım Hizmetleri Servisinin teşkilî :

— Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığının tarımla ilgili tarıma kuruluşları,

— Ziraat Bankası,

— Ziraat Odası,

— Belediyeler.

Elektrik, Su ve Kanalizasyon Hizmetleri Grubu :

MADDE 41 — Elektrik, Su ve Kanalizasyon Hizmetleri Grubunun teşkilî, görevleri, planlaması ve servisi :

a) Teşkilî :

— Belediyeler,

— İller Bankası,

— Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü,

— DSI mahallî kuruluşu,

— TEK mahallî kuruluşu,

— Bu amaçla yararlanılabilecek diğer kuruluşlar, yetkili temsilcileri.

b) Görevleri :

1. Bozulan, elektrik, su ve kanalizasyon tesislerinin acil onarımı yapar, yapılar ve devamlı hizmet vermesini sağlar,
2. Geçici elektrik ünitelerinin, su, aydınlatma ve kanalizasyon tesislerinin ihtiyacı sağlar ve bu tesislerin kontrolünü yapar,
3. Temel kullanan sularının arıtım ve dezenfeksiyonunu sağlar,
4. Önemli tesislerin kısa sürede devreye girmesi için gerekli tedbirleri alır.

5. İl, İlçe, köy ve diğer yerleşim ünitelerinin elektrik, su ve kanalizasyon tesislerinin durumunu gösteren plan, bilgi ve çizimleri düzenler,

6. İl dahilindeki mevcut aydınlatma, araç ve gereçlere sahip olan kuruluşlar ile bu araç ve gereçlerin kapasitelerini tespit ederek çizimlerini düzenler,

7. Köylerin elektrik durumunu tespit edip örnek Ek : V forma işler,

c) Planlaması :

1. Kuruluşlarca servislerde görevlendirilecek personel, araç ve gereç kadrosunun 12 nci maddenin (1) ve (m) bendleri esaslarına göre tespiti,

2. Uzun süreli elektrik kesintilerinin olmaması için gerekli önlemlerin alınması,

3. Gerektiğinde, resmi ve özel kuruluşlar ile askeri birliklere ait jeneratörlerden de faydalanmasını,

d) Servisleri :

1. Elektrik Tesisleri Yapım ve Onarım Servisi,

2. Köy İçme Suyu Yapım ve Onarım Servisi,

3. Belediyeler İçme Suyu Tesisleri Yapım ve Onarım Servisi,

4. Kanalizasyon Tesisleri Yapım ve Onarım Servisi,

Elektrik Tesisleri Yapım ve Onarım Servisi,

MADDE 42 — Elektrik Tesisleri Yapım ve Onarım Servisleri

teşkil :

— TEK,

— Belediyeler,

— Diğer ilgili kuruluşların teknik ve onarım ekipleri.

Köy İçme Suyu Yapım ve Onarım Servisi,

MADDE 43 — Köy İçme Suyu Yapım ve Onarım Servisinin teşkil :

— Köy Hizmetleri,

— DSİ,

— Belediyeler,

— Diğer ilgili kuruluşların teknik ve onarım ekipleri.

Belediyeler İçme Suyu Tesisleri Yapım ve Onarım Servisi,

MADDE 44 — Belediyeler İçme Suyu Tesisleri Yapım ve Onarım

Servisinin teşkil :

— İlter Bankası,

— DSİ,

— Belediyeler,

— Diğer ilgili kuruluşların teknik ve onarım ekipleri.

Kanalizasyon Tesisleri Yapım ve Onarım Servisi :

MADDE 45 — Kanalizasyon Tesisleri Yapım ve Onarım Servisinin

teşkil :

— Belediyeler,

— İlter Bankası,

— Köy Hizmetleri,

— Sivil Savunma,

— Diğer ilgili kuruluşların teknik ve onarım ekipleri.

İKİNCİ BÖLÜM

İlçe Acil Yardım Teşkilatı ve Görevleri

İlçe Kurtarma ve Yardım Komitesi :

MADDE 46 — İlçe Kurtarma ve Yardım Komitesinin kuruluşu, görevleri ve çalışma esasları :

a) Kuruluşu :

Kaymakamın başkanlığında;

— Belediye Başkanı,

— İlçe Jandarma Bölük Komutanı,

— Emniyet Amirliği/Başkomiseri,

— İlçe Sivil Savunma Müdürü/Memuru,

— Mal Müdürü,

— İlçe Milli Eğitim Gençlik ve Spor Müdürü,

— Bayındırlık ve İskân Müdürlüğü temsilcisi,

— İlçe'deki sağlık kuruluşlarından kaynaklı belirlenen birinin

amiri,

— Kızılay Başkanı,

— Garazat Komutanı veya mahallin en büyük askeri birlik temsilcisi,

olup, "İlçe Kurtarma ve Yardım Komitesi" kurdur.

b) Görevleri ve çalışma esasları :

İlçe kurtarma ve yardım komitesinin görevleri ve çalışma esasları, il kurtarma ve yardım komitesinin görevleri ve çalışma esasları dikkate alınıp, kaymakamla birleştirilerek tespit edilir.

İlçe Acil Yardım Hizmetleri Grup ve Servislerinin Teşkil Esasları :

MADDE 47 — İlçe acil yardım hizmetleri grup ve servislerinin teşkil

edilmesine ilçe'de mevcut resmi ve özel kuruluşların güç ve kaynakları dikkate alınır.

Kaymakamlar, İlçe acil yardım hizmetleri grup ve servisleri, il acil yardım grup ve servislerine paralel olarak teşkil edilecekleri gibi ilçenin özelliklerine ve ihtiyaçlarına göre grup ve servislerde birleştirilerek yaparlar veya bunlardan bir kısmını teşkil etmeyecek grup ve servis sayısında azaltımlar yapabilirler.

İlçe Acil Yardım Teşkilatı, ilçe merkez ve köylerinde meydana gelebilecek küçük çaplı ve müferrit afetlerde ilden yardım beklemeksizin afetzedelere gerekli yardımları tam olarak yapacak güçte ve kapasitede olur.

İlçe Acil Yardım Planları Kapsamı :

MADDE 48 — İlçe Acil Yardım Planları, il planı modeli ve esasları ile ilçenin hudutlarını, imkân ve kaynaklarını kapsayacak şekilde düzenlenir.

BESİNCİ KISIM Yardım İsteme

— Vall ve Kaymakamlardan Yardım İsteme :

MADDE 49 — Büyük afetlerde vali ve kaymakamlar elvar il ve ilçelerden yardım isteyebilirler.

a) Kendilerinden yardım istenilen vali ve kaymakamlar 7269 sayılı Kanundaki tüm yetkilerini kullanarak bütün imkân ve vasıtalarıyla yardımına mecburdurlar.

b) Kendisinden yardım istenen vali ve kaymakamlar görevlendirilerek ekiplerin en kısa zamanda afet bölgesinde olmasını sağlarlar. Bu ekipler il/ilçe komitesi emrinde hareket ederler.

Askerî Birliklerden Yardım İsteme :

MADDE 50 — Büyük afetlerde vali ve kaymakamlar en yakın askeri birliklerden yardım isteyebilirler.

a) İl/ilçe komitesinin imkân ve kabiliyetlerinde yetersizlik, durumun ivediliği, ilave güvenlik ve acayip ihtiyaçlarının ortaya çıkması hallerinde, mülki amirlerce afet bölgesinde veya elvarında bulunan garnizon komutanlıklarına yapılacak yardım talepleri, üstlerinden omir beklemeksizin ve gecikmeksizin yerine getirilir. Acil durumlarda sözlü yapılacak istekler sonradan yazılı şekle döndürülür. Yardım talepleri örnek Etk : 24 form ile yapılır.

b) Askerî birlikler, mülki amirlerden gelecek yardım taleplerini kendi komutanlıklarının sevki ve idaresinden Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda belirtilen yetkiler ile kolluk kuvvetlerinin genel güvenliği sağlanmasında sahîp olduğu yetkileri kullanarak TSK Tebliğ Afetler Yönetiş esnasını karşılayarak yerine getirirler.

Garnizon dışına birlik görevlendirilmesinde bu birliklerin görev bölgesine nakli için öncelikle askeri imkânlar kullanılır, zorunlu olduğunda ildeki kamu kuruluşlarından yardım sağlanır.

c) Askerî birlikler ilk ve acil yardım safhalarında görev alıncadan, asıl sorumlu sivil kuruluşlar afet bölgesine geldiğinde mülki amirin de görüşü alınarak askeri birlikler kendi görevlerine kade edilir.

ALTIYINCI KISIM

Merkezî Planlama ve Koordinasyon

Afetler Merkez Koordinasyon Kurulu :

MADDE 51 — Afetler Merkez Koordinasyon Kurulunun kurulması, görevleri ve çalışma esasları :

a) Kuruluşu :

Genel hayatı geniş ölçüde etkileyen afetlerde Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca Müsteşarının başkanlığınca;

— Millî Savunma Bakanlığı,

— İçişleri Bakanlığı,

— Maliye ve Gümrük Bakanlığı,

— Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı,

— Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı,

— Ulaştırma Bakanlığı,

— Tarım, Orman ve Köylüleri Bakanlığı,

— Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,

— Sanayi ve Ticaret Bakanlığı,

— Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı,

Müsteşarları ile,

— Türkiye Kırsal Derneği Genel Başkanı veya Genel Müdüründen, oluşan "Afetler Merkez Koordinasyon Kurulu" kurulur.

Genelkurmay Başkanlığının görev ve sorumlulukları ile ilgili konularda bu kurula Genelkurmay Başkanlığı temsilcisi de katılır.

b) Görevleri :

1. Başbakanlıktan alacağı talimatların uygulanmasını sağlar,

2. Afet bölgesi valilerinden ve diğer kaynaklardan alınan bilgilerden valilik ihtiyaçlarının giderilmesi ve varsa sorunlarının çözülmesi için kararlar alır. Bu kararlar doğrultusunda bakanlıklar, kurum ve kuruluşlar ile afet bölgeleri arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlar, çözümlenmeyen sorunlar varsa Başbakanlığa sunar,

3. Diğ ve iç yardımlarla ilgili koordinet sağlar,

4. İlmanın bilgi ve raporların değerlendirilmesi sonucunda Başbakanlığa sürekli bilgi verir,

5. Bakanlık, kurum ve kuruluşların iller takviye ve destek planları çerçevesinde yapılması gereken işlemleri her safhada izler, aksamlar varsa tedbirler alır, aldırır.

c) Çalışma Esasları :

1. Büyük bir afet vukuunda kurul başkanının çağrısı üzerine planlar, kararları oy çokluğu ile alır.

**T.C. İSTANBUL VALİLİĞİ İL SİVİL SAVUNMA MÜDÜRLÜĞÜ İLE
ÇEVİRİ DERNEĞİ ARASINDA DÜZENLENEN**

PROTOKOL

1. **TARAFLAR:** İstanbul Valiliği İl Savunma Müdürlüğü ile Çeviri Derneği'dir.
2. **AMAÇ:** Ülkemizde meydana gelebilecek, deprem, sel, çığ, toprak kayması ve diğer afetlerde, arama, kurtarma ve yardım faaliyetlerinde yurtdışıyla ilişkiler kapsamında yürütülecek afette rehber çevirmenlik (ARÇ) çalışmalarında ve bununla bağlantılı sivil savunma eğitim ve tatbikatlarında sivil savunma teşkilatı ile Çeviri Derneği'nin işbirliğini sağlamaktır.
3. **KAPSAM:** Afetler ile buna ilişkin eğitim ve tatbikatlarda İstanbul Valiliği İl Sivil Savunma Müdürlüğü ile Çeviri Derneği arasında arama, kurtarma ve yardım hizmetleri kapsamında yurtdışıyla ilişkiler açısından yapılacak işbirliği esaslarını kapsar.
4. **HUKUKİ DAYANAK:** Bu protokol, 7126 sayılı Sivil Savunma Kanunu'nun 11 ve Ek-8nci maddeleri ile 6/3150 Karar sayılı Sivil Savunma ile ilgili Şahsi Mükellefiyet, Tahliye ve Seyrekleştirme, Planlama ve Diğer Hizmetler Tüzüğü'nün 3ncü ve 25nci maddeleri ile 586 sayılı KHK'nin 3ncü ve Ek Madde 8 ile 5/5/2000 onaylı Gönüllülerin Sivil Savunma Hizmetlerine Katılma Esasları Yönergesi ve Çeviri Derneği'nin "Çevirmenlik Mesleğinin İlkeleri ve Etiği" (EK-1) ile "Afette Rehber Çevirmen Organizasyonu Çalışma İlkeleri"ne (Ek-2) istinaden düzenlenmiştir.

5. SORUMLULUK: Bu protokol ile tespit edilen hususların uygulanmasından İstanbul Valiliği İl Sivil Savunma Müdürlüğü ile Çeviri Derneği sorumludur.

6. YAPILACAK İŞİN MAHİYETİ VE İŞBİRLİĞİ:

- a) Çeviri Derneği, Afette Rehber Çevirmenlik faaliyeti kapsamında, afet sırasında yabancı arama kurtarma ekiplerine çevirmenlik ve benzeri hizmetleri yapmak üzere Çeviri Derneği ARÇ Organizasyonu kurmayı (kısaca "ARÇ Organizasyonu") ve bu organizasyona katılan gönüllü rehber çevirmenler aracılığıyla afetlerde etkin görev almayı amaçlamaktadır.
- b) Çeviri Derneği; yukarıda tanımlanan sivil savunma (ARÇ) hizmetlerinde görev almak üzere afet öncesinde ARÇ Organizasyonuna katılan kişilerin listesini 2'şer adet fotoğrafla birlikte gönüllü işlemleri ve görev belgesi düzenlenmesi için Sivil Savunma Müdürlüğü'ne verecektir. (Ek-3 Çizelge)
- c) Gönüllülük için 18-65 yaşları arasındaki kişilere görev verilecektir.
- d) ARÇ Organizasyonu, Sivil Savunma Müdürlüğü'nün belirlediği ve talep ettiği çerçevede ARÇ gönüllülerini görevlendirecek, kimlere görev verileceğini ve görev sırasında gönüllülerle bağlantıyı ARÇ Organizasyonu koordine edecektir. Bunun için afet durumlarında işleyecek bir Görevlendirme Birimi oluşturulacaktır. ARÇ Organizasyonu Görevlendirme Biriminin yapacağı görevlendirme ve koordinasyon afet öncesi hazırlanacak ve Sivil Savunma Müdürlüğü'nün bilgisi dahilindeki bir hareket planına göre yürütülecektir. ARÇ Organizasyonu gönüllüleri Kriz Merkezi ve Sivil Savunma yetkilileriyle eşgüdüm içinde çalışacaklar ve sivil savunma personeliyle işbirliği yapacaklardır. Bu koşullara uymayan ARÇ gönüllüleri sivil savunma gönüllülerine tanınan haklardan yararlanamazlar.

e) ARÇ Organizasyonu kendisine bildirilen talebi imkanları ölçüsünde karşılamaya çalışacak, yetersiz kalması durumunda Sivil Savunma Müdürlüğü'nü bilgilendirecektir. Çeviri Derneği dışında afette rehber çevirmenlik için gönüllü çalışmalara katkıda bulunmak isteyen kişi ve kuruluşların koordinasyonunu da Sivil Savunma Müdürlüğü'nün talebi üzerine ARÇ Organizasyonu üstlenebilir.

f) Görevlendirilecek ARÇ gönüllüleri için Sivil Savunma Gönüllüsü (Afette Rehber Çevirmen) Görev Belgesi ve Görev Kartı düzenlenecektir. Gönüllüler Görev Belgesini görevleri süresince yakalarına takacaklardır.

ARÇ Organizasyonu, gönüllü olarak bildirdiği kişilerden görevi sona erenleri derhal İl Sivil Savunma Müdürlüğü'ne bildirecek ve gönüllüler görev belgelerini İl Sivil Savunma Müdürlüğü'ne iade edecektir.

g) ARÇ Organizasyonu afet vukuunda görevlendireceği gönüllülerin listesini faksla, telefonla veya elden İl Sivil Savunma Müdürlüğü'ne bildirecektir.

h) İl Sivil Savunma Müdürlüğü yapılacak tatbikatlara olanakları ölçüsünde ve işbirliği kapsamına uygun olarak ARÇ Organizasyonu gönüllülerinin de katılımını isteyebilecektir.

ı) ARÇ Organizasyonu, gönüllülerin ARÇ hizmetine uygun eğitim almaları için çalışmalar yapacak ve bu amaçla öncelikle üniversitelerde bu amaçla düzenlenmiş eğitimlerden yararlanılması yoluna gidecektir. Eğitimi tamamlamış gönüllüler öncelikle ve bu niteliklerine uygun olarak görevlendirileceklerdir.

i) ARÇ Organizasyonu yapacağı veya gönüllülerine tavsiye edeceği eğitim ve tatbikatlara ilgili olarak İl Sivil Savunma Müdürlüğü'ne bilgi verecek, İl Sivil

Savunma Müdürlüğü de ARÇ görev alanına yönlendirmek istediği personeli varsa, uygun gördüğü personelinin bu eğitim ve tatbikatlara katılımını sağlayacaktır.

j) Taraflar, eğitim ve tatbikat çalışmalarında birbirleri ile yardımlaşma yapabilecekleri konuları saptayarak bu konularda işbirliğine gideceklerdir.

k) ARÇ Organizasyonu ve ARÇ gönüllüleri afetlerde görev yaparken Sivil Savunma Müdürlüğü'nün yetki ve sorumluluğunu ilgilendiren konularda basına bilgi vermeyeceklerdir. Bu konularda bilgi verme yetkisinin, il valisine veya İçişleri Bakanına ait olduğunu vurgulayacaklardır.

l) İl Sivil Savunma Müdürlüğü, ARÇ Organizasyonu tarafından yapılacak tatbikat ve eğitimler için tatbikat yerlerinin seçimi ve ARÇ Organizasyonunun kamu kurum ve kuruluşları ile yapacağı görüşmelerde imkanları oranında yardımcı olacaktır.

m) ARÇ görevlendirilmesini gerektiren bir afet durumunda taraflar birbirlerini haberdar edeceklerdir. Protokolün onay tarihindeki haberleşme bilgileri formunda (EK-4) değişiklik olduğunda taraflar derhal birbirlerine bildireceklerdir.

n) ARÇ Organizasyonu gönüllüleri ARÇ hizmeti gerektiren bir afet durumunda;

- (1) Öncelikle yabancı arama kurtarma ekiplerine rehber çevirmenlik
- (2) Sivil Savunma Müdürlüğünün yurtdışıyla ilişkilerinde yardımcı olmak üzere çevirmenlik
- (3) Yurtdışından gelecek yardım malzemelerinin kabulü ve dağıtımıyla yetkili birimlere yardımcı olmak üzere çevirmenlik
- (4) Yabancı sağlık ekiplerine rehber çevirmenlik

ve benzeri başka ihtiyaçlar doğduğunda tarafların uygun ormesi halinde ve imkanlar dahilinde benzeri hizmetlerde görev alırlar.

o) eviri Derneği AR Organizasyonu, görev esnasında ve ayrıca görev sonunda faaliyetlerini kapsayan rapor düzenleyerek İl Sivil Savunma Müdürlüğü'ne vereceklerdir.

) eviri Derneği, AR gönüllülerinin sivil savunma teğkilatı dığında, kiği ve kuruluğlardan almığ oldukları eğitimlerin süre, nitelik ve konularını İl Sivil Savunma Müdürlüğü'ne bildirecektir.

p) İl Sivil Savunma Müdürlüğü ile protokol imzalayan eviri Derneği, olağanüstü durumda gerek Kriz Merkezi, gerekse Sivil Savunma Hareket Merkezi ve görev esnasında sivil savunma unsurları ile kesintisiz haberleğme için AR Organizasyonu Görevlendirme Birimi yetkilisinin (kısaca "AR yetkilisi") kullanımında olacak sivil savunma telsiz frekansından istifade etmek amacıyla İl Sivil Savunma Müdürlüğü izni ile (bir adet) ASELSAN marka 4011 el telsizi alabileceklerdir. Bu telsize İl Sivil Savunma Müdürlüğünce kod numarası verilecektir. Bu telsizi kullanan AR yetkilisi İl Sivil Savunma Müdürlüğünce düzenlenen 5 iç günü-30-saat süreli arama kurtarma eğitimini tamamlamığ olacaktır. El telsizi kullanacak bu protokolün ekindeki (EK:5) AR yetkilisiyle ilgili bilgilerde değiğiklik olduğunda İl Sivil Savunma Müdürlüğü'ne derhal bildirilecektir. Telsiz kullanımındaki ėartlara, gizliliğe kullanan mutlaka uyacaktır. Kullanımındaki yasal yükümlülükler eviri Derneği'ne aittir. İl Sivil Savunma Müdürlüğü telsiz ile ilgili sorumluluklara uyulmadığı takdirde eviri Derneği'nin telsiz kullanma iznini kaldıracaktır.

r) İl Sivil Savunma Müdürlüğü ile protokol imzalayan Çeviri Derneği ARÇ gönüllüleri görev giysilerinin sol kollarına dirsek üstüne sivil savunma arması koyabilirler.

7. SİVİL SAVUNMA ARAMA KURTARMA GÖNÜLLÜLERİNİN HAKLARI:

Çeviri Derneği tarafından bu protokolün 6/g maddesi uyarınca İl Sivil Savunma Müdürlüğü'ne ismi bildirilen ve sivil savunma hizmetlerinde görev verilen gönüllüler; sivil savunma mevzuatına göre gönüllülere verilen görev ve sorumlulukları taşırlar ve bunlara tanınan haklardan yararlanırlar.

8. PROTOKOLÜN YÜRÜRLÜĞÜ:

- a) Bu protokol taraflarca imzalanması ve Valinin onayı ile yürürlüğe girer ve 1 yıl süre ile yürürlükte kalır.
- b) Taraflardan birinin yazılı olarak protokolü sona erdirmek istediğini karşı tarafa süre bitiminden bir ay önce bildirmesiyle protokol sona erer, aksi halde her defasında, bir yıl süreyle kendiliğinden yenilenmiş sayılır....
- c) Taraflar her zaman için bu protokol üzerinde anlaşarak maddelerde değişiklik yapabilir ve ek maddeler koyabilirler.

9. PROTOKOLÜN DÜZENLENMESİ: Bu protokol 9 madde ve 4 sayfadan ibaret olup tarihinde taraflarca imzalanarak yürürlüğe konulmuştur.

Prof.Dr. Hasan Anamur
Çeviri Derneği Başkanı

Vedat DEVECİOĞLU
İl Sivil Savunma Müdürü

ONAY

.../.../...

A. Cafer AKYÜZ

Vali a.

Vali Yardımcısı

İL KRİZ MERKEZİ BAŞKANI

EKLER:

EK-1: Çeviri Derneği'nin "Çevirmenlik Mesleğinin İlkeleri ve Etiği" metni

EK-2: Çeviri Derneği'nin "Afette Rehber Çevirmen Organizasyonu Çalışma İlkeleri" metni

EK-3: Sivil Savunma ARÇ Gönüllüleri Listesi

EK-4: Haberleşme Adresleri Listesi

EK-5: Telsiz Kullanacak ARÇ Yetkilisi Haberleşme Adresi Çizelgesi

SAR Team Code of Ethics

- The conduct of deployed response team members is of high concern to the International Search and Rescue Advisory Group (INSARAG), the affected and assisting countries, and local officials affected by the disaster.
- You will be perceived by all concerned as a representative of a well-organized, highly trained professional group of specialists who have been assembled to provide help and support to communities who are in desperate need of assistance.
- Any violation of principals or adverse acts by individuals will be looked upon as non-professional and will reflect poorly on the entire Team's performance and home country.
- All of the good work you may have performed will soon be forgotten
- At no time during a mission, should a free lancer take advantage of any situation/opportunity that arises.
- At the conclusion of the mission, you must ensure that your performance has been positive and you will be remembered for the outstanding way you conducted yourself both socially and in the work environment.
- Team managers will reinforce the Code of Ethics during all planning sessions, meetings and briefings and will be responsible for monitoring compliance.
- Violations will be documented with appropriate follow-up action taken.
- Sensitive issues to be considered are:
 - Cultural awareness including race, religion and nationality
 - Local customs (food, etc.)
 - Language
 - Different local apparel
 - Different work values
 - Value of life
 - Local law enforcement practices
 - Use of different medications
 - Use of alcohol and illegal drugs
 - Local policy on weapons

- Handling of sensitive information
- Use of canine
- Care and handling of patients and /or deceased
- Local living conditions
- Gender restrictions
- Dress code or standards
- Recreation restrictions
- Local communication (radio) restrictions and accepted use
- Taking of pictures (victims or structures)
- Taking souvenirs (building parts etc.)
- Defacing property such as structure marking system
- Local driving habits/customs
- Straying into restricted areas
- Obeying moral standards
- Consideration for other teams capabilities and operating practices
- Use of gratuities to promote cooperation. When is it appropriate or not.

ÇEVİRMENLİK MESLEĞİNİN İLKELERİ VE ETİĞİ

1. Çeviri iki ayrı dil ve kültür arasında, başka bir deyişle uluslar arası iletişimi sağlayan bir uzmanlık alanıdır. Bu açıdan çeviri kendi içerisinde uygulama alanlarına bölünen profesyonellik isteyen ayrı ve özerk bir meslek dalı, zihinsel ve entellektüel bir etkinliktir.
2. Toplam 20 maddeden oluşan çevirmenlik mesleğinin ilkeleri ve etiği Dernek üyeleri için bağlayıcı niteliktedir. Bu maddelerin ihlali durumunda üyeler derneğe karşı sorumludur. Bu ilkeler çevirmenin mesleki tutumunu ve çevirmenin iş sahibi (çeviriye ihtiyaç duyan kişi ya da kuruluş) ya da işi verenle (iş sahibi ya da çeviriye çevirmene ileten kişi ya da kuruluş) arasındaki karşılıklı yükümlülükleri düzenler. Metnin devamında ilgili yerlerde 'iş sahibi' ve 'iş veren', 'işveren' olarak geçecektir.
3. Çevirmen yaptığı çevirinin dilini ve çevirinin konusunu bilmekle ya da bu konuda araştırma yaparak kaynak metne anlamca uygun işlevsel bir çeviri metni oluşturmakla yükümlüdür. Çevirmen işleyen bir çeviri için orijinal metnin amacına, içeriğine ve üslubuna uygun ve ayrıca iş sahibinin ihtiyacına veya taleplerine cevap veren bir çeviri gerçekleştirmekle yükümlüdür. Üstlendiği işin gerektirdiği dil ve konu bilgisine sahip olmadığı halde sahipmiş gibi beyanda bulunamaz.
4. Çevirisinde, ihtiyaç sahibinin koşullarını dikkate alarak yanlış veya yetersiz anlamaları önlemek, çevirmenin sorumlulukları içindedir. Gerektiğinde işvereni, olası yanlış anlamalara karşı ve çözüm bulunamadığı durumlar hakkında bilgilendirir. İşveren de bu konuda eşgüdümlü davranmak, çevirmenin çeviriyle ilgili sorularını yanıtlamakla ve çevirmene çeviri için gerekli bilgileri vermekle yükümlüdür. Bu durumda çevirmen ve işveren, doğru ve yeterli anlaşmayı sağlamak için karşılıklı olarak birbirlerini çevirinin biçimi ve sorunları hakkında bilgilendirmek ve gerekli açıklamaları yapmakla yükümlüdürler.

5. Çevirmen çeviriyi aldığı andan itibaren işverenle taahhütleri yerine getireceğine dair yazılı ya da sözlü bir anlaşma yapabilir. Ancak bu tür anlaşmalar olmadığı durumlarda da çevirmen ve işveren çeviriden dolayı oluşan yükümlülükleri karşılıklı olarak dikkate almalıdırlar.
6. Çeviri ücreti yazılı ya da sözlü anlaşmada kararlaştırılan, çevirinin niteliğine ve genel kabule uygun olan bir miktar üzerinden belirtilen tarihte belirtilen miktar üzerinden çevirmene ödenir. Sözlü ya da yazılı anlaşmayı yerine getirmeyen işvereni çevirmen hakem kuruluna bildirebilir. hakem kurulu duruma göre gerekli müdahalede bulunmakla yetkilidir.
7. Çevirmen ve işveren arasında yapılacak olan anlaşmada, işin teslim süresi ya da tarihi, nitelik düzeyi, ihtiyaç biçimi, teslim biçimi, ödeme koşulları, telif hakları gibi hususlar belirlenir. Durumdaki olası değişiklikleri her iki taraf da gecikmeden karşı tarafa bildirmekle yükümlüdür.
8. Çeviri, yapılan sözlü ya da yazılı akitte öngörülen zamanda ve nitelikte teslim edilmelidir. Elde olmayan nedenlerden ötürü çeviri geri verilmek zorunda kalınırsa, ya da zamanında teslim edilemeyecekse çevirmen işverenin mağdur olmaması için bu durumu en kısa zamanda işverene bildirmekle yükümlüdür.
9. Çevirmen kendi uzmanlık alanına girmeyen işlerde veya işlerin acil olarak istenmesi durumunda (örneğin organizasyon gerektiren durumlarda) çevirinin tesliminde doğacak aksaklıkları işverene bildirir. Böyle durumlarda çevirinin yeterliliği ve uygunluğu bu özel koşullara göre değerlendirilir.
10. İşveren anlaşma öncesi çevirmenden örnek çeviri isteyebilir. Teslim edilecek işin yeterliliği için örnek çeviri ölçüt oluşturur. Örnek çeviri de ücrete tabiidir. Örnek çeviri boyutunun makul olması esastır. Ücretlendirme durumu karşılıklı anlaşmayla tesbit edilir. Örnek çeviriyi denetleyecek kişinin kesinlikle çeviri konusunda yetkin olması gerekmektedir, bu kimse çevirmenle koordineli çalışacağını taahhüt eder.

11. Ücret çeviri dili, metin türü, işin acilliği ve çevirmenin çeviri sürecinde verdiği hizmete göre değişiklik gösterebilir. Türkiye’de yaygın uygulamalardan yola çıkarak bir sayfanın 1000 vuruş olarak tesbit edilmesi önerilir. Çevirmen aldığı işle ilgili masraflarını (kırtasiye, disket, fotokopi, renkli fotokopi, posta ücreti, kurye gibi sair masraflar) piyasa koşullarına uygun oranda ayrıca talep etme hakkına sahiptir.
12. Banttan çeviri, film çevirisi, sözlü çeviri ve benzeri çeviri türleri için de çevirmenin haklarının gözetilmesi esas alınır. Banttan çeviride gerekli olan dinleme süresi ya da bandın yazıya dökülme süresi de ayrıca ücrete tabiidir. Bu alanlarda derneğin tavsiyeleri esas alınır.
13. Kitap olarak yayımlanacak metinlerde, işveren elde olmayan nedenler dışında yapıtı taahhüt ettiği tarihte yayımlatmakla yükümlüdür. Yayıncı bu anlamda çevirmenin telif haklarını gözetmek ve anlaşma uyarınca basılan kitap sayısı oranında çevirmenin hizmetini ücretlendirmek durumundadır. Çevirmen ile işveren arasında bu konudaki sözlü ya da yazılı anlaşmaların ihlali durumunda başvuru üzerine hakem kurulu gerekli önlemleri alabilir.
14. Çevirmen, güveni suistimal edecek şekilde tahrifatlı ve yetersiz çeviri yapması durumunda sözlü ya da yazılı akte aykırı davranmış sayılır. Bu tür durumlar tarafların başvurusu üzerine derneğin hakem kurulunca incelenerek mesleki yaptırımlar uygulanabilir.
15. Çevirmen çevirdiği metindeki gizli olduğu belirtilen bilgileri üçüncü şahıslara duyuramaz, bu bilgileri saklamakla yükümlüdür.
16. Çevirmen, görevini yerine getirirken, haksız ve hileli rekabete girmeyecektir. Bu anlamda fiyat kırma ya da meslektaşlarını karalama gibi davranışlarda bulunamaz.

17. Yetersiz ya da yanlış çeviri, haksız rekabet gibi konularla ilgilenen hakem kurulu mesleğin saygın ve deneyimli kişilerinden, akademisyenlerden ve hukukçulardan oluşur. Görüşülecek konuya bağlı olarak konuyla ilgili uzmanlar kurula katılır.
18. Çevirmenler, çevirmenlik mesleğinin özerk bir meslek olduğunun ve uzmanlık gerektirdiğinin bilincinde olarak bu durumu davranışlarına da yansıtmalıdırlar.
19. Dernek üyeleri derneğin tanıtılması ve çevirmenlik mesleğinin bir uzmanlık alanı olarak kabul görmesi ve çeviri işlerinin işlevsel yapılması için gerekli girişimlerde bulunurlar ve bu konuda gerekli dayanışmayı sağlamayı ve derneğin menfaatlerini gözetmeyi taahhüt ederler.
20. Dernek üyeleri derneğin adını doğrudan kendi amaçları ve menfaatleri doğrultusunda kötüye kullanamaz.

İÇİŞİLERİ BAKANLIĞI
İSTANBUL VALİLİĞİ
İL SİVİL SAVUNMA MÜDÜRLÜĞÜ
BOĞAZİÇİ EĞİTİM MERKEZİ

SİVİL SAVUNMA / ARAMA - KURTARMA EĞİTİMİ BİTİRME BELGESİ

Yönetici
S. DEVECİOĞLU

Yönetici
A. ÇALIR ANILIZ

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ

AFFLITE REHBER ÇEVİRMENLİK TEMEL EĞİTİM KURSUNA KATILIM BELGESİ

2022-2023 Eğitim Yılı içerisinde T.C. Edebiyat Fakültesi Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü bünyesinde
düzenlenen çevirmenlik eğitimi çerçevesinde düzenlenen ... Dönemi.

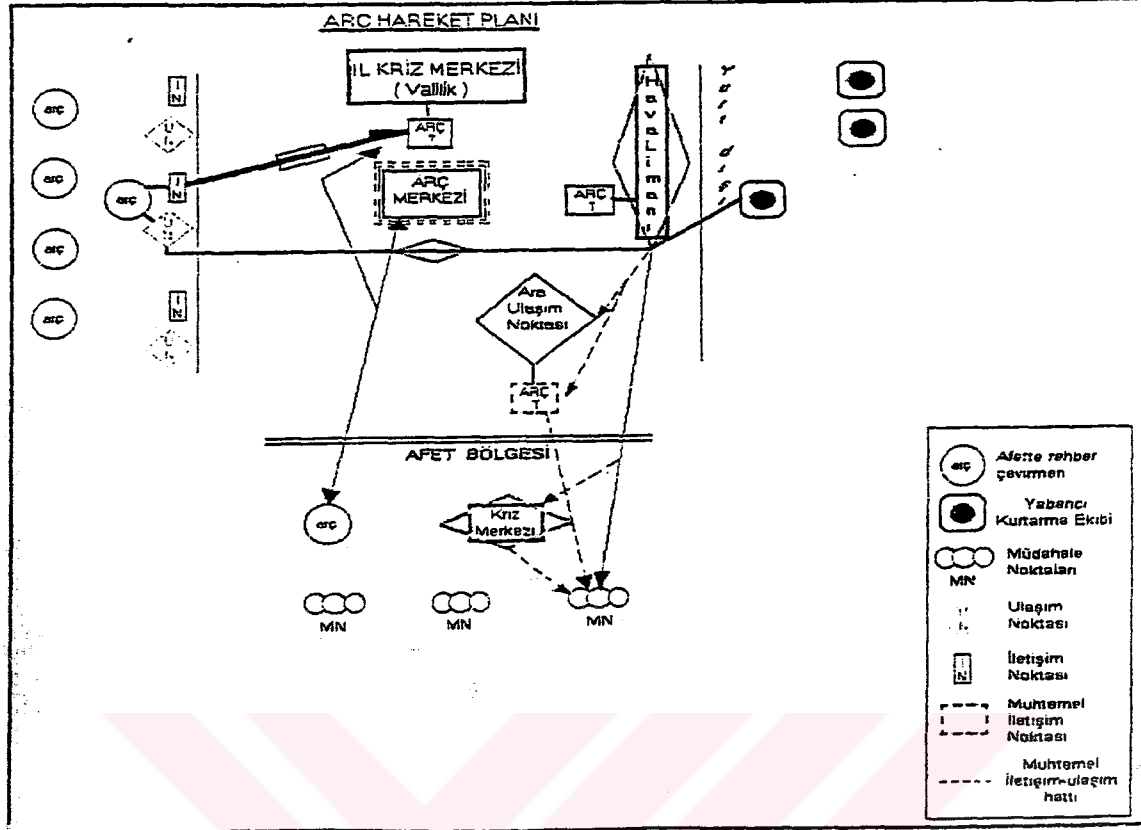
Afflite Rehber Çevirmenlik Temel Eğitim Kursuna katılan

...

seminer ve uygulamaları başarıyla tamamlamıştır.

Prof. Dr. A. Ergün KURBAN
Program Sorumlusu

Prof. Dr. Nüket KURBAN
Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü Başkanı

AFETTE REHBER ÇEVİRMENLİK EĞİTİM PROGRAMI				
KONU	İÇERİK	SÜRE (saat)	EĞİTMEN	GRUP
Arama Kurtarma	Sivil Savunma Eğitim Programı	30	Sivil Savunma	Tüm grup üyeleri
İlk Yardım		20	İlk Yardım Uzmanları	Tüm grup üyeleri
Deprem semineri	Depremi oluş nedenleri;binalar üzerindeki etkileri; çevre ve insanlar	6	Jeolog; mimar ve mühendisler	Tüm grup üyeleri
Organizasyon ve Rehberlik	Toplumsal idare ve deprem sonrası psikolojik travma	6	Psikologlar	Tüm grup üyeleri
Afet ve Toplum	Kültürel tepkiler;tarihsel gelişim ve toplumsal uyum	4	Sivil Toplum Kuruluşları	Tüm grup üyeleri
Afet Yönetimi	İlgili kurumlar; uluslararası ilişkiler; yetki ve yönetmelikler, kaynaklar	6	Sivil Savunma, Belediye, Ordu	Tüm grup üyeleri
Uluslararası Yardımlaşma	Kurumlar, ilişkiler, İşlev ve iletişim	4	Uluslararası kuruluşların temsilcileri	Tüm grup üyeleri
İletişim Araçları	Kriz anlarında alternatif iletişim yollarından telsiz kullanımı	4	TRAC temsilcisi	Tüm grup üyeleri
Terminoloji ve Kavramsal Çalışma	Karşılaştırmalı dil ve metin alıştırmaları	8	Grup çalışması	Gruplar dillerine göre ayrılarak çalışırlar
Sözlü Çeviri	Genel yaklaşımlar ve uygulama	8	Sözlü Çeviri Eğitimcileri	Tüm grup üyeleri
Uygulama	Senaryo. sorunlar ve çözüm yöntemleri	10	Sözlü Çeviri Eğitimcileri	Tüm grup üyeleri

AFETTE REHBER ÇEVİRMEN

GÖNÜLLÜ KAYIT FORMU

Kişisel Bilgiler:

Soyadı :

Adı :

Baba Adı :

Ana Adı :

Doğum tar. :

Doğum yeri :

Cinsiyeti :

Ehliyet :

Otomobiliniz var mı?

Motorsikletiniz var mı?

Yabancı Dil Bilgisi:

İletişim Bilgileri:

Adres :

Tel. :

Acil durumlar için iletişim kurulacak kişiler:

1) Adı, soyadı, telefon:

2) Adı, soyadı, telefon:

Fiziksel Özellikler

Boy :

Kilo :

Saç rengi :

Göz rengi :

Giysi bedeni :

Ayakkabı no :

Sağlık Bilgileri:

Devamlı kullanmak durumunda olduğunuz araçlar (gözlük, protez, lens, kulaklık vs):

Devamlı kullanmak durumunda olduğunuz ilaçlar (şeker hastalığı için ilaçlar, tansiyon ilaçları, kalp ilaçları vs):

Geçirdiğiniz operasyonlar:

Geçirdiğiniz hastalıklar:

Aşılarınız:

Kalıcı fiziksel engeliniz var mı?

Kan grubunuz:

ARÇ
OPERASYON
FORMU

FORM NO:

ADI SOYADI	GÖREV YERİ	GÖREV EKİBİ	GÖREV TARİHİ	MALZEME	İLETİŞİM BİLGİLERİ

ARÇ
YABANCI EKİP FORMU

EKİP ADI:

EKİP LİDERİ:

EKİP ÜYE SAYISI:

GELDİĞİ ÜLKE:

KARŞILANMA MERKEZİ:

GELİŞ ZAMANI:

DÖNÜŞ ZAMANI:

EKİPMAN:

GÖREV BÖLGESİ:

İLETİŞİM BİLGİLERİ

EKİPTEN SORUMLU ARÇ:

AKA TATBIKAT TANITIMI

TATBIKAT ADI: AKA 4. Ulusal Deprem Tatbikatı

TATBIKAT YERİ: İstanbul Anadolu Yakası

TATBIKAT TARİHİ: 14/Aralık/2002

TATBIKAT SURESİ: En fazla 72 saat

A M A Ç

- Acil Durumlara Yönelik Çalışan Resmi - Sivil Kurum ve Kuruluşların Farklı Çalışma Biçimlerini Görmek, Öğrenmek; Aynı Zamanda Ortak Standartta Çalışma Yetisini Geliştirmektir.

H E D E F L E R

- Arama Kurtarma ekiplerinin ağır şartlarda kendilerine yetebilmesi., takım çalışmasının oluşması
- Afet bölgesi hakkında bilgi toplamak ve en kısa zamanda bölgeye ulaşmak
- Kriz masası ile irtibata geçmek, görev istemek ve verilen görevi yerine getirdikten sonra ilgili form ve evrakların fotokopilerinin kriz masasına teslim edilmesi
- Gerekliyse koor. merkezinin kurulması var ise koor. merkezde görev almak bölge ihtiyaçlarını karşılamak
- Diğer sivil toplum kuruluşları ve kurumlarla işbirliği yapmak

Ö Y K Ü

- İstanbul Anadolu Yakasında 14/12/2002 tarihinde saat ... : ...(x) dolaylarında bir deprem meydana gelmiştir. Deprem Anadolu yakasında şiddetli hissedilmiştir. Yaklaşık 20 saniye kadar devam eden ana sarsıntının devamında artçılar devam etmektedir. Depremden hemen sonra elektrikler kesilmiştir. Telefon hatlarında ki muhtemel arızalar nedeniyle telefon çevir sesi alınmasında zorlanmalar

olmaktadır. Yer yer yangınlar başlamış olup hava şartları nedeniyle yayılmaktadır. Farklı haber kaynaklarından alınan resmi olmayan bilgilere göre 6.5–7 büyüklüğünde bir deprem ile karşı karşıya olduğumuz tahmin edilmektedir.

- o Daha önceden mevcut olan iletişim bilgileri kullanılarak konu ile ilgili resmi-sivil kurum ve kuruluşlara saat .. : ... den itibaren alarm verilmiştir.
- AKA saat ... : ... den itibaren bölge sorumluları kanalıyla alarmı AKA üyelerine vermiştir.
- Bölgeler hızla bölge toplanma noktalarında toplandılar ve yine bir bölge olan Ataşehir AKA merkezde toplanan ekip İstanbul AKA Koordinasyon Merkezini kurdu.
- Resmi kurum ve devamında yerel kaynaklarla yapılan görüşmeler neticesinde afet bölgesinin yerininNE koordinatlarındaki Köyünün tamamını kapsayan, 10 şiddetinde orta ve ağır hasarlara sebep olduğu öğrenilmiştir.
- AKA Merkezi ÖNCÜ EKİP olarak “Motoryardım” birimini bölgeye sevk etmiştir.
- Devamında bölgelerinden merkeze gelen AKA ekiplerini de afet bölgesine sevk etmiştir.
- AKA Merkezi hareket halinde olan kendi ekipleriyle ve bölgeye hareket eden diğer ekiplerle haberleşerek bilgi alışverişini sürdürür.

SENARYO

- Saat: ... : ... AKA merkezin hazırladığı güzergah üzerinden tahmini süreyi 20 dk. kadar aşarak (hava şartları nedeniyle) ÖNCÜ EKİP afet bölgesine ulaştı. Keşif çalışmasına başladı.
- Saat: ... : ... Öncü Ekipten 10 dk. Sonra AKA ekibi de Afet Bölgesine ulaştı.
- Saat: ... : ... AKA güvenlik alanını işaretlerken aynı anda koordinasyon masasını kurarak gelen ekiplerin brifleri (Bölgede ikamet eden kişi sayısı:125kişi) ve bölge haritaları verilmiş afet alanı arama kurtarma çalışmaları başlamıştır.

- Bina ve Yaralı Triajlarına başlanmış Triajı yapılan yaralılar öncelik sıralarına göre güvenli bölgeye ve hastahanelere sevk edilmişlerdir. Sevk edilen yaralı sayısı 10 olarak kayıtlara geçmiştir.
- Enkaz üstü işaretler tamamlanmış ölü veya yaralı tesbitleri ile ilgili bilgiler koordinasyon merkezine bildirilmiştir.
- Enkaz altında 30 kazazede tesbiti yapılmış gelen kurtarma gruplarının ekipleri koordinasyon masası tarafından gelen makina parkına göre bu enkazlara dağıtılmıştır.
- Gelen bilgiler ışığında 24 binada ağır ve orta hasar tesbit edilmiş daha önce tesbit edilen 40 yaralıdan 10 tanesi hafif hasarlı binalardan kurtarılmıştır.
- 1 yaralının enkaz altında olduğu göçükde yangın çıkmış itfaiye bu bölgeye sevk edilmiştir.
- Yangının söndürüldüğü haberi merkeze ulaşmış ve yaralıyı kurtarma çalışması devam etmektedir.
- Kalan 29 yaralının kurtarma çalışmaları devam etmektedir. Gelen artçı şokta bir binanın daha yıkıldığı haberi gelmiş beklemede olan ekiplerden olay bölgesine keşif için yollanmıştır.
- Keşif ekibi enkaz altında 1 ölü 1 canlı tesbiti yapmış ve koordinasyon masasından kurtarma ekibi talep etmiştir.
- Alınan bilgi doğrultusunda AK ekibi bölgeye yollanmıştır.
- Kurtarma çalışmaları yapılan 30kazazededen 1i ölü olarak tespiti yapıldı.
- Kalan 29kazazededen kurtarma çalışmaları sonunda 4 tanesi ölü olarak çıkartıldı. 25 kazazede ise ağır yaralı olarak kurtarılıp acil bakımlarından sonra hastahanelere sevk edilmiştir.
- Gelen kayıp bilgileri koordinasyon masasında değerlendirilmiş ve başka kayıp tesbit edilmemesi nedeni ile tüm guruplara brif verilerek toplanma emri verilmiş güvenlik ekipleri tarafından son alan kontrolları yapılmış ve afet alanı terk edilmiştir.

KURALLAR

1. Enkaz çalışmaları sırasında canlı veya cansız manken kullanılmaktadır. Bu nedenle güvenlik elemanlarının uyarılarını görevli arkadaşlarımızın hayatını tehlikeye atmamak için harfiyen uyunuz.
2. Cansız mankenlerinin üstünde durumu ile ilgili bir evrak vardır yaralıdan bu bilgileri alarak gerekli işlemleri yapınız.
3. Çalışma sırasında göreceğiniz kırmızı beyaz uyarı bantları duvar olarak kabul edilecek bu bantların olduğu yerlerden giriş ve çıkış yapılmayacaktır.(kuyu,büyük çukurlar,elektrik v.s gibi bölgenin yapısından kaynaklanan tehlikeler nedeniyle)
4. Çıkartılan yaralı güvenli bir alana çekilerek ilk bakımı yapılacak ve sedyelerde çıkan cansız manken yerine kurtarma elemanlarından biri yatırılarak taşınacaktır.
5. Dinleme sırasında verilen uyarı sesi ile sessiz kalmaya özen gösteriniz.(uzun düdük sesi sessizlik başlangıcını belirtir.tüm aletler susar.1uzun 1 kısa düdük ile tekrar çalışma başlar. 3 kısa düdük görev mahallini terk et acil güvenli alana geç anlamına gelir. Gürültünün yoğun olduğu alanlarda uzun siren sesi de acil kaçış anlamına gelir.
6. Enkaz takip formu, kurtarma planı formu ve yaralı takip formu nu mutlaka doldurunuz anlamadığınız noktaları güvenlik elemanlarına sorunuz.
7. İş bitiminde formlarınızı koordinasyon masasına ulaştırınız.
8. Koordinasyon masasını dinlemek için size bir kanal verilecektir bu kanalı grup konuşmalarında kullanmayınız. Koordinasyondan kendinize bir kanal tahsis edilmesini isteyiniz.
9. Telsiz konuşma kurallarına uyunuz ve mutlaka kendinizi tanıtınız.
- 10.Tüm ekipler kendi ekip başlarının sorumluluğundadır.Ekip başları sağ kollarına sarı bant takacaklardır.(koordinasyon masasından temin ediniz.)
11. Güvenlik elemanlarının uyarılarını aynen uygulayınız.

KURALLAR (Güvenlik)

1. Burada verilecek olan bilgiler güvenlik koridorları içinde çalışacak arama kurtarma elemanlarını koordinasyon ekiplerini sağlık ekiplerini güvenlik ekiplerini ve basın elemanlarını kapsar izleyici olarak katılanlar güvenlik koridorlarının içine

giremezler.

2. Güvenlik koridorları içinde Kask reflekte tulum veya reflekte yekek veya mont. bot, eldiven giymek zorunludur. Aksi takdirde güvenlik koridoru dışına çıkartılırlar.

3. Basın elemanları için sadece kask zorunludur. (koordinasyon masasından temin ediniz.)

4. Güvenlik koridorları ve alanları içinde en az 2 kişi dolaşma zorunluluğu vardır.

5. Enkaz üstünde dolaşmak kesinlikle yasaktır.

6. Koordinasyon masasına görev talep yazısı (ekinde: ekip formu,makine teçhizat formu) teslim etmeyen hiçbir ekip güvenlik alanına giremez.

7. Koordinasyon merkezinden görev alan ekipler enkaz ile ilgili bilgileri önce telsizle daha sonra enkaz bilgilerini içeren formları koordinasyon merkezine vermek zorundadır.(Bu formlar koordinasyon merkezi görevlileri tarafından değerlendirilecek ve AK guruplarına yeni görev yerlerini veya çalışma saatine göre dinlenme vereceklerdir.)

8. AK gönüllülerinin koordinasyon merkezinin tesbit ettiği kanalların dışında telsizle konuşma yapmaları güvenlik açısından yasaktır.

9. Gelen ekiplerden 1 kişi koordinasyon masasında görev alacaktır. Bu elemanın gurubuna ait tüm bilgileri içeren evrak veya pc-- word veya excel disket veya cd ile bulunması zorunludur.

10. Güvenlik sağlayacak elemanların sağ kollarında siyah band olacaktır. Bu elemanlar Birleşmiş Milletler AK kurallarını bilen eğitimli elemanlardır. Bu elemanlar güvenlik alanı içinde tam yetkilidirler.

11. Yukarıdaki kurallar çerçevesinde tüm AK gönüllüleri, dernekleri, resmi kurtarma ekipleri çalışma biçim ve yöntemlerinde serbesttir.

GÖREV VE SORUMLULUKLAR

Koordinasyon merkezi: Bölgeye gelen ve koor. merkezine baş vuran tüm ekiplerin kayıtlarını almak, ekiplere bölge hakkında bilgi vermek, ekip ve ekipmanları göz

önüne alarak görev dağılımını yapmak. Takip etmek. Gelen yardımların kabulü ve dağıtımını koordine ederek bölge halkının ihtiyaçlarını karşılamak. Ekiplerin eksiklerini karşılamaya çalışmak. Bütün form ve evrakların eksiksiz doldurulmasını sağlamak ve bir arada tutmak. Birimler arasında iletişimi sağlamak. Kriz merkezi ve diğer koordinasyon merkezleri ile bilgi ve malzeme alışverişi yapmak.

Gerekli kurum-kuruluş ve kişilere bilgi akışını sağlamak.

Koordinasyon: İçinde aşağıdaki birimler yer alır ve her birim bir sorumlu tarafından koordinasyon sorumlusu ve veya sorumlularına bağlı olarak çalışır.

Birimler:Planlama

Operasyon

Lojistik

Finans

Resmi Kurumlar ve Kriz merkezi ile iletişim

Basın ile ilişkiler

Halkla ilişkiler

Planlama: Kaynaklar- Veri toplama-Belgeleme-Tahliye alt birimlerinden oluşur.

Planlama bilgi toplar, sınıflandırır, değerlendirir ve oluşan kayıtlar ile eylem hareket planını organize eder.

-Kaynaklar:Hazır olan kaynaklar, beklenen kaynaklar ve ek kaynak ihtiyacı ile nerden temin edilebileceği konularında çalışır.

-Veri toplama:Tatbikat kararı alındığı andan tatbikatın bitimine kadar yapılan işleri, eylemleri kayıt altına alır.

-Dökümantasyon:Tatbikatın bitiminde raporların hazırlanabilmesi için

ilgili bütün belge ve evrakları kaydeder, saklar.

-Tahliye:Tatbikatın bitiminde alanın ve bölgenin eksiksiz, düzen içinde ve çevreye zarar verilmeden tahliyesini kontrol eder.

Operasyon: Operasyon sevk ve takip-Gözlemciler-Arama Kurtarma Ekipleri den oluşur

Bölgede çalışmak için gelen ekiplerin koordinasyonu, sahaya sevk ve sahada çalışma esnasında kontrol ve takibi (güvenlik açısından) faaliyetlerini yürütür.

-Operasyon sevk ve takip:Sahadaki müdehalayı gerçekleştirecek

operasyon ekiplerini uygun görevlere sevk eder ve ekiplerin takibini

yapar, sözlü ve yazılı raporlarını alır.

-Gözlemciler: Operasyon sevk ve takip biriminden sahaya sevk edilen ekiplerin sahada kontrolünü yapar, gözlemci formunu eksiksiz doldurup, raporunu dökümantasyon birimindeki görevliye teslim ederler. (Eğer

hayati bir durum söz konusu değilse ekiplere müdahale edilmeyecektir.)

-Arama Kurtarma Ekipleri:

Lojistik: İletişim-Sağlık-Gıda-Ulaşım-Konaklama-Güvenlik-Malzeme Temin birimlerinden oluşur.

Lojistik destek sağlar.

-İletişim:Koordinasyon merkezinin diğer koordinasyon merkezleri ile. kriz masası ile ve sahadaki iletişiminin sağlanmasından sorumludur. İletişim hatlarının ve araçlarının çalışır durumda olmasından sorumludur. Aynı zamanda iletişim kanallarının dinlemesini de yaparak gelen bilgileri koordinasyon içinde ilgili birimlere aktarır.

-Sağlık birimi: Koordinasyon merkezine ulaşan yaralıları teslim alır, ilkyardım müdahalesi gerekiyor ise yapar. belge ile ilgili sağlık kuruluşlarının araçlarına teslim eder. Sahadaki sağlık ekipleri veya sağlık konuları ile ilgili bilgiler bu bölüme bildirilir.Koordinasyon merkezi

içindeki morg kayıtlarını da tutar.

-Gıda birimi: Gıda temini yapar. Gıda ihtiyaç ve stoklarını tutar. Koordinasyon merkezi ile koordinasyon merkezine başvuran

vatandaşların gıda teminini sağlar. İçilebilir su ve yemek hazırlar ve servisini yapar.

-Ulaşım birimi: Araçların bakım ve onarımından sorumludur. Yakıt temin eder.Personel ve malzemenin ulaşımını sağlar. Ulaşım hatları ile ilgili

bilgi toplar ve ihtiyaç halinde ulaşım ile ilgili uyarı ve düzenlemeler yapar.

Lojistik: İletişim-Sağlık-Gıda-Ulaşım-Konaklama-Güvenlik-Malzeme Temin birimlerinden oluşur.

Lojistik destek sağlar.

-Konaklama birimi:Tatbikat alanındaki çadır kentin kurulmasından sorumludur. İhtiyaç sahiplerinin çadır kente yerleştirilmesi ve kayıtlarının tutulması bu birim tarafından yapılır.

-Güvenlik birimi: Tatbikat alanının güvenliğinden sorumludur.

-Malzeme Temin birimi:Koordinasyon merkezi içindeki lojistik

bölümünün tüm malzeme ve ihtiyaçları bu birim tarafından temin edilir.

Finans : Zaman – Satınalma-Maliyet- Kaynak temin birimlerinden oluşur.

Tatbikat öncesinde tatbikatın tahmini bütçesini hazırlar, bu bütçeyi finanse edecek kaynakların analizini yapar, ek kaynak ihtiyacını belirler, sponsorlar v.s gibi temin yolları belirler ve temin eder. Tatbikat sonrasında tatbikatın finansal boyutunu raporlar. Tahmini bütçe ile farkları tespit eder ve kayıtlara geçerek bir sonraki çalışma için veri hazırlar. Bölgede afet nedeniyle oluşmuş zararın finansal açıdan tespitini yapar.

-Zaman birimi:Tatbikat çalışan tüm ekip ve kişilerin zaman çizelgesini

tutar ve bu birimi parasal değere çevirerek tatbikat bütçesinin

(gerçekleşen) alt birimlerinden birini hazırlar.

-Satın alma birimi: Tatbikatı düzenlemek için gerekli satın alımları yapar. Tatbikat anında satın alım gerekmesi durumunda bunu gerçekleştirir. -Maliyet

birimi:Tatbikat öncesinde ve sırasında oluşan maliyetleri takip

eder, analiz eder, tasarruf sağlayıcı tedbirler geliştirir.

-Kaynak temin birimi: Tatbikatın yapılabilmesi için gerekli kaynağı tespit eder, eksikler için kaynak temin etmek amacıyla tanıtımlar hazırlar, ilgili resmi yada özel kurum ve kişilerle görüşür.

Resmi Kurumlar ve Kriz merkezi ile iletişim: Olay anında koordinasyon merkezinin tüm bölümlerinden gelen ihtiyaç talepleri için ve bilgi alış verişini sağlamak için resmi kurumlar ve kriz merkezi ile iletişim kurar.

Bölge ile ve çalışma ile ilgili düzenli bilgi akışı sağlar. Koordinasyon merkezinin resmi kurumlar ve kriz merkezi ile eşgüdüm içinde çalışmasını sağlar.

Basın ile ilişkiler: Basın yayın organlarına basın bülteni hazırlamak ve iletmek. Bölgeye gelen basın görevlilerine eşlik etmek. tatbikat hakkında gerekli bilgileri vermek. Sonrasında ilgili basın bildirgelerini arşivlemek.

Halkla ilişkiler: Koordinasyon merkezine başvuran vatandaşların sorularını yanıtlan, bilgilerini alır, ihtiyaçları konusunda yönlendirmeler yapar.

İHTİYAÇLAR

Koordinasyon Merkezi (tüm birimler için toplam ihtiyaçlar) :

2 adet PC veya Laptop

1 adet Yazıcı

1 adet Projeksiyon cihazı

2 adet tepegöz

1 adet fotokopi makinesi

Çok sayıda kullanılacak form-kağıt-kalem-dosyalama malzemeleri

15-25kişilik eğitimli insan kaynağı

Enerji kaynağı (jeneratörler)

Kapalı mekan (hasarsız bina, çadır v.s)

Çadır kent için çadırlar

Fiziksel faaliyet gösterecek insan kaynağı(gelen gönüllü eğitimsiz kişilerden veya bölge halkından temin edilebilirler)

Yiyecek içecek için ekipman

Ulaşım aracı (acil durumlar ve mesajlı haberleşmeler için)

İletişim için faks, telefon, telsiz cihazları

TEHLİKELER

1. Deprem: Artı şoklar
1. Sel:Çevredeki su kaynaklarının yükselmesi
2. Yangın:Bölgenin ormanlık arazi olması. yerleşimin bu arazi içinde bulunması ve bina tipinin kerpiç-ahşap karışımı olması sebepleriyle yangın riskinin yüksek olması
3. Tehlikeli maddeler: Ekiplerin beraberinde taşıdıkları yanıcı ve parlayıcı malzemelerin sevklerinin güvenlik kuralları çerçevesinde yapılmaz ise oluşacak tehlikeler
4. Fırtına: Mevsim koşulları nedeniyle bölgenin şiddetli rüzgar ve fırtınalara açık olması.
5. Diğer tehlikeler:Bölgenin açık arazi ve yerleşim yeri olmaması sebebiyle dışarıdan gelecek hırsızlık, provakasyon tipinde tehlikelere açık olması.
6. Ana yoldan tali yola giriş esnasında ki ilk köprünün yıkılma riski vardır.

COĞRAFI ÖZELLİK

1. Ulaşım:Stabilize yollar ve yerleşim alanlarına yakın olması sebebiyle hız limitlerinin kanuni sınırların da altında tutulması ve her an yola çıkabilecek tehlikeler (insan, hayvan, odun parçaları, yol çökmeleri, heyelan)
1. İletişim:Cep telefonları ve telsizle iletişimde bir problem yok. Sabit telefon imkanı yok.
2. Ekipman:Ambulans, itfaiye aracı, traktör

SINANACAK İŞLEVLER

1. Uyarı sistemi:Alarm sistemi çalıştı mı? Gerekli resmi-sivil kurum ve kuruluşlara ulaştı mı?
1. Eşgüdüm ve idare:Koordinasyon merkezi diğer koordinasyonlarla ve kriz merkezi ile irtibatlı çalıştı mı?Afet bölgesinde çalışan ekipler birbirleri ile uyumlu ve irtibatlı bir çalışma gerçekleştirdi mi?Resmi-sivil kuruluşlar eşgüdüm ile olaya müdahale edebildi mi?
2. Sağlık:Yeterli ambulans ve sağlık ekibi bölgede çalıştı mı? Yaralı triajı yapılabildi mi? Yaralıların sevk edildiği hastahaneler hazır ve alarm durumundamıydı?
3. Hasar tespiti:Öncü ekiplerin verdiği bilgiler doğrultusunda gerçekleşen tablo da hasar tespit bilgileri doğru ve detaylı mıydı?
4. Güvenlik:Bölgenin ve ekiplerin güvenlikleri sağlanmış mıydı?
5. İletişim: Bölge içi ve dışı haberleşme kanalları çalıştı mı?
6. Kaynak yönetimi:Olay planlama anından itibaren zaman, insan ve finansman kaynakları doğru ve etkin kullanıldı mı? Kaynak tespitleri doğru yapıldı mı?Ek kaynaklar ihtiyaç halinde hazır tutuldumu devreye alınabildi mi?
7. Müdahale:Planlama, operasyon, lojistik ve finansman faaliyetleri hızlı, doğru ve etkin olarak olaya yönlendi mi?

KURULUŞLAR

- Güvenlik:Ordu, polis teşkilatı, özel güvenlik
- Sivil Savunma:Personeli ve yükümlüleri.....
- Yapı İşleri:Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Köy Hizmetleri, Karayolları,Yerel Yönetim,Mimarlar Odası, Mühendisler Odası.....
- Sağlık:Sağlık Bakanlığı, Tabibler Odası,Eczacılar Odası.....
- İdare:Valilik, Kaymakamlık, Muhtarlık, Yerel Yönetimler.....
- Mali İşler: Maliye Bakanlığı, İller Bankası, İl Özel İdare, Sponsorlar
- Gönüllüler:Sivil Toplum Kuruluşları, gönüllü kişiler.....

TATBİKAT ÖNCESİ

AKA Arama Kurtarma Araştırma Derneği Yönetim Kurulu .4.Ulusal Arama Kurtarma Tatbikatı organize etme kararını, üyelerinin de katılımı ile aldı.

Tatbikat çalışma grubu AKA üyelerinden kuruldu ve bu grup elde mevcut olan imkanları analiz etti.

Tatbikat alanını tespit etti. Bölgenin imkanlarını analiz etti.

Tatbikat için gerekli finansman bütçesini hazırladı. Bu bütçenin karşılanması için dernek kaynakları ve sponsorlardan elde edilecek kaynaklar listelendi. Kaynak temin çalışmaları sürüyor.

Tatbikat yönergesi hazırlandı ve ilgili STK lara gönderildi.

Resmi-sivil kurum ve kuruluşlarla destek sağlamaya yönelik görüşmelere ve tatbikat yönergesinin gönderilmesine hazırlanılıyor.

Mikro ölçekteki örnek tatbikat senaryosu hazırlandı. Konuyla ilgili resmi-sivil kurum ve kuruluşların temsilcilerinin katılacağı gerçek senaryo çalışmasına başlanması için görüşmeler sürüyor.

GÖRÜŞME SORULARI

1. 17 Ağustos ve 12 Kasım depremlerinde bağlı olduğunuz bir kuruluş var mıydı? Görevlendirmeniz nasıl yapıldı?
2. Sizinle birlikte bir başka çevirmen de görevlendirildi mi?
3. Bildiğiniz ve kullandığınız yabancı dilleriniz neler?
4. Deprem sırasında nerede çalıştınız?
5. Ekibiniz kaç kişilikti? Ekibin özellikleri nelerdi? Hangi amaçla gelmişlerdi?
6. Kaç gün görevde kaldınız?
7. Çevirmenlik dışında hangi görevleri yaptınız?
8. Görev sırasında kimlerle ve hangi kuruluşlarla işbirliği yaptınız?
9. Birlikte çalıştığınız ya da işbirliği yaptığınız kişi/kurumlarla kalıcı bağlarınız oluştu mu?
10. Yaşadığınız temel zorluklar neler oldu?
11. Ummadığınız olumlu koşullar veya durumlar oldu mu?
12. Koordinasyon konusunda zorluklar yaşandı mı? Ne tür zorluklar yaşandı? Çözüm yolları bulabildiniz mi?
13. Türk yetkililerle hangi aşamalarda ilişkiye geçtiniz?
14. Deprem sonrasında yapılan çalışmalarda da görev aldınız mı?
15. Eklemek istediğiniz düşünceleriniz var mı?